Programación de Lingua Galega e Literatura

IES de Rodeira
Departamento de Lingua Galega e Literatura
Curso 2022-23

ÍNDICE

-Programación didáctica de 2º da ESO 3

-Programación didáctica de 4º da ESO 39

-Programación didáctica de 2º de Bacharelato.................... 86

2º ESO

1. INTRODUCIÓN

A formación e o coñecemento son os alicerces principais para acadar o respecto cara a un mesmo e cara aos demais en todas as etapas da vida. Neste sentido, para satisfacer os desexos e as necesidades máis profundas dunha persoa cómpre coñecer a súa realidade individual a partir do que a fai diferente e do lle outorga un lugar de peso no mundo: a través da cultura que ten de seu.

A materia de Lingua Galega e Literatura desempeñará un papel fundamental nesa busca e valoración da identidade propia a través da lingua e a literatura, dúas ferramentas coas que será posible que o alumnado aprenda a apreciar o propio e a desenvolver unha maior sensibilidade cara a outras linguas e realidades culturais. A través desta materia, os alumnos e alumnas coñecerán a lingua que define a súa identidade como galegos e galegas e as manifestacións culturais orixinadas a partir dela, co fin de que desboten prexuízos lingüísticos e sexan conscientes dunha parte indispensable do seu saber.

Esta programación didáctica da materia de Lingua galega e literatura para 2º ESO pretende recoller todas aquelas directrices pedagóxicas que rexerán o exercicio docente durante o curso 2021-2022. Para elaborarmos esta programación didáctica partimos do currículo que establece a *Lei Orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa* (LOMCE), que modifica a *Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio, de Educación* (LOE), e das directrices de avaliación marcadas pola *Lei Orgánica 3/2020, do 29 de decembro, polo que se modifica a Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio, de Educación.*

2. OBXECTIVOS XERAIS DE ETAPA

Esta programación para 2º ESO aspira a acadar os obxectivos que establece a educación secundaria obrigatoria no artigo 23 da LOMCE e no *Decreto 86/2015*. Os obxectivos desta etapa son os seguintes:

- Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes.
- Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.

- Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
- Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.
- Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.
- Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.
- Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.
- Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega ou a outras culturas do mundo.
- Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.
- Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.
- Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.
- Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia e como medio de relación interpersoal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

3. CONCRECIÓN DOS OBXECTIVOS DA MATERIA PARA 2º ESO

Tal e como se enumeraban no xa derrogado Anexo II do *Decreto 133/2007*, presentamos a nosa concreción dos obxectivos xerais da área para este nivel como segue:

- Comprender discursos orais e escritos nos diversos contextos da actividade social, cultural e académica centrando a comprensión e produción textual na prensa escrita e dixital, así como nos medios de comunicación audiovisuais.
- Expresarse oralmente de xeito correcto, coherente, creativo e adecuado aos distintos contextos da actividade social, laboral e cultural, adoptando mediante o diálogo actitudes de respecto e de colaboración cos demais e desenvolvendo correcta e adecuadamente a escoita activa.
- Expresarse por escrito de xeito correcto, coherente, creativo e adecuado aos distintos contextos da actividade social, laboral e cultural e producindo especialmente textos relacionados cos xéneros xornalísticos.
- Utilizar eficazmente a lingua na actividade escolar para buscar, procesar e analizar información e mais para redactar ou expoñer textos propios do ámbito académico seleccionando as ideas principais das distintas fontes de información, elaborando esquemas e resumos, para dotar de contidos textos expositivos.
- Utilizar criticamente e con progresiva autonomía as bibliotecas, os medios de comunicación social e as TIC, para obter, interpretar, elaborar e valorar informacións de diversos tipos e opinións diferentes contrastando as diferentes maneiras de expor a mesma información, diferenciando opinión de información.
- Aplicar con certa autonomía os coñecementos sobre a lingua e as normas de uso lingüístico para comprender textos orais e escritos e mais para escribir e falar con adecuación, coherencia e corrección respectando basicamente as propiedades textuais, así como as normas ortográficas e gramaticais.
- Comprender as circunstancias que condicionaron a historia social da lingua galega, afirmándoa como propia de Galiza, así como as que hoxe condicionan o seu uso, de xeito que se estea en disposición de superar as que supoñen obstáculos para a súa utilización en calquera contexto e situación.
- Coñecer e respectar a realidade plurilingüe e pluricultural do Estado Español, de Europa e do mundo actual, facerse consciente da riqueza que representa e entender as situacións que provoca o contacto de linguas.
- Analizar os diferentes usos sociais das linguas para evitar os estereotipos que supoñan xuízos de valor e prexuízos clasistas, racistas ou sexistas mantendo unha actitude contraria aos prexuízos e procurando e súa erradicación.
- Ler con fluidez, consolidar o hábito lector e facer da lectura fonte de pracer, de enriquecemento persoal e de coñecemento do mundo.
- Comprender textos literarios utilizando os coñecementos sobre as convencións de cada xénero, os temas e motivos da tradición literaria e os recursos estilísticos a través de comentarios narrativos ou poéticos rudimentarios.
- Aproximarse ao coñecemento do patrimonio literario e valoralo como un xeito de simbolizar a experiencia individual e colectiva en diferentes contextos histórico-culturais relacionándoo coas restantes manifestacións artísticas e culturais.

4. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE

O *Decreto 86/2015* define o termo competencia como a capacidade para aplicar de xeito integrado os contidos propios de cada ensinanza e etapa educativa, co fin de lograr a realización adecuada de actividades e a resolución eficaz de problemas complexos. A materia de Lingua galega e literatura contribúe ao desenvolvemento das competencias clave do seguinte xeito:

- Competencia en comunicación lingüística (CCL). Esta competencia é a que vertebra a materia de Lingua Galega e Literatura e, polo tanto, será a máis traballada na nosa programación. Implica a adquisición das ferramentas básicas para o desenvolvemento das destrezas de expresión e comprensión oral e escrita en diferentes situacións e contextos. Esta competencia traballarase en practicamente todas as unidades didácticas, por exemplo, na realización de talleres literarios coma o do "binomio fantástico".
- Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT). Esta competencia baséase na capacidade para utilizar os números e o razoamento matemático. Asociaremos esta competencia á resolución de problemas a través do pensamento lóxico e dedutivo. Esta competencia será a menos traballada, aínda que terá visibilidade na nosa programación, por exemplo cando traballemos con diferentes poemas e as correspondentes adaptacións musicais destes.
- Competencia dixital (CD). Esta competencia céntrase no uso creativo, crítico e seguro das TIC. Nun mundo cada vez máis dixitalizado, consideramos imprescindible que o noso alumnado utilice estas ferramentas no seu proceso de ensinanza-aprendizaxe en xeral, e na aprendizaxe da lingua e a literatura galegas en particular. Esta competencia traballarémola, tanto na aula como fóra dela, na busca de información sobre diferentes temas relacionados coa lingua e coa literatura galegas.
- Competencia para aprender a aprender (CAA). A través desta competencia pretendemos que o alumnado desenvolva estratexias de aprendizaxe efectivas e que controle o seu propio proceso de ensinanza-aprendizaxe. A modernización dos métodos de ensino favorecerá que os e as discentes realicen traballos cada vez máis autónomos. Esta competencia traballarémola, por exemplo, en actividades relacionadas coa expresión oral nas que os e as discentes deberán planificar o seu discurso de forma axeitada.
- Competencias sociais e cívicas (CSC). A nosa contribución ás CSC basearanse na educación no respecto polas opinións, saberes, culturas e habilidades diferentes ás propias. Esta competencia traballarémola, por exemplo, cando nos acheguemos á realidade das persoas vítimas de violencia de xénero e persoas con discapacidade.
- Competencia en sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE). A través desta competencia contribuiremos a que o alumnado desenvolva un espírito emprendedor mediante a creación de diferentes actividades que impliquen que cada persoa deba tomar a iniciativa e deseñar, planificar e levar a cabo os seus propios traballos. Esta competencia traballarémola, por exemplo, a partir dunha tarefa sobre o libro en galego, na que os e as discentes actuarán como entrevistadores e entrevistados.
- Competencia en conciencia e expresións culturais (CCEC). Esta competencia implica coñecer, comprender, apreciar e valorar con espírito crítico e respecto as diferentes manifestacións culturais e artísticas, tanto do noso alumnado, como doutras persoas en relación cos diferentes procesos de ensinanza-aprendizaxe. Esta competencia traballarémola, por exemplo, nas diferentes actividades que levemos a cabo para celebrar o Samaín, o Magosto, o Entroido etc.

Tal e como establece a *Orde ECD 65/2015, do 21 de xaneiro, pola que se describen as relacións entre competencias, os contidos e os criterios de avaliación da educación primaria, da educación secundaria e do bacharelato*, as competencias traballaranse de maneira integrada nas diferentes unidades didácticas que compoñen esta programación.

5. OBXECTIVOS, CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E TEMPORALIZACIÓN

Segundo o establecido no *Decreto 86/2015*, os contidos son o conxunto de coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes que contribúen ao logro dos obxectivos e á adquisición de competencias. Os contidos da nosa materia divídense en cinco bloques, pero nesta programación non os trataremos na orde establecida no currículo, senón de xeito integrado, como xa mencionamos con anterioridade.

O Bloque 1, "Comunicación oral. Escoitar e falar" incide en que o alumnado teña modelos de fala axeitados e que poida pór en práctica a súa lingua dentro da aula en contextos formais e informais. Estes contidos traballaranse fundamentalmente mediante debates e exposicións de actividades e proxectos.

O Bloque 2, "Comunicación escrita. Ler e escribir", céntrase na comprensión e na produción escritas. O alumnado será capaz de entender textos de distinta complexidade e xénero e extraer as ideas explícitas e implícitas nos textos para así elaborar as súas propias conclusións.

O Bloque 3, "Funcionamento da lingua", ocúpase dos contidos relacionados co código e a súa organización, co obxectivo de reflexionar sobre a propia lingua e servir de base para o seu uso correcto. As actividades sobre os mecanismos lingüísticos servirán para que o alumnado coñeza a estrutura interna da lingua.

O Bloque 4, "Lingua e sociedade", atende á necesidade de que o alumnado valore o plurilingüismo como expresión de riqueza cultural. Ademais, nel faise fincapé na necesidade de que os e as discentes identifiquen e superen prexuízos e empreguen termos sociolingüísticos precisos. Con esta finalidade, o alumnado realizará pequenas actividades de investigación para coñecer outras realidades lingüísticas e así adoptar unha actitude respectuosa tanto pola súa propia lingua como por outras.

O Bloque 5, "Educación literaria", ten como finalidade lograr que o alumnado se converta en lector competente, que coñeza a historia da literatura galega, as súas obras e autores máis sobranceiros e a relación destes elementos coa historia de Galicia. Ao longo das diferentes unidades didácticas traballaremos cos diferentes xéneros literarios e pedirémoslle ao noso alumnado que elabore textos de intención estética manexando os coñecementos literarios traballados na aula.

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
	Bloque 1. Comunicación oral. Escoitar e falar				
▪ d ▪ e ▪ h ▪ l ▪ ñ	▪ B1.1. Comprensión, interpretación e resumo de novas de actualidade e de informacións de crónicas, reportaxes e documentais procedentes dos medios de comunicación audiovisual.	▪ B1.1. Comprender e interpretar a intención comunicativa, o tema, as ideas principais e os datos relevantes de diferentes textos orais dos medios de comunicación (crónicas, reportaxes e documentais) e elaborar esquemas e resumos.	▪ LGB1.1.1. Comprende o sentido global e identifica a intención comunicativa de textos orais de carácter informativo propios dos medios de comunicación audiovisual (reportaxes, crónicas e documentais).	▪ CCL ▪ CAA	1ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
			▪ LGB1.1.2. Traslada a información relevante de discursos orais dos medios de comunicación audiovisual a esquemas ou resumos.	▪ CCL ▪ CAA	1ª avaliación
▪ d ▪ e ▪ h	▪ B1.2. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais utilizados no ámbito social e educativo.	▪ B1.2. Extraer a intención comunicativa, o tema, as ideas principais e os datos relevantes de diferentes textos orais dos ámbitos social e educativo.	▪ LGB1.2.1. Recoñece, xunto ao propósito e a idea xeral, os feitos e datos relevantes en textos orais do ámbito social e educativo.	▪ CCL ▪ CAA	1ª/2ª/3ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
			▪ LGB1.2.2. Comprende e segue as instrucións para realizar tarefas de aprendizaxe con progresiva autonomía.	▪ CAA	1ª/2ª/3ª avaliación
▪ a ▪ c ▪ d ▪ h	▪ B1.3. Desenvolvemento de habilidades de escoita cunha actitude de interese, cooperación e respecto ante as intervencións orais, sobre todo en exposicións do profesorado ou do alumnado.	▪ B1.3. Coñecer e usar as normas de cortesía nas intervencións orais propias e alleas da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas.	▪ LGB1.3.1. Coñece, aprecia e usa as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na quenda que lle corresponde, respecta as opinións e recoñece e rexeita a linguaxe discriminatoria).	▪ CSC ▪ CCL	1ª/2ª/3ª avaliación

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
			▪ LGB1.3.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume) e o significado dos trazos máis característicos da linguaxe non verbal.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIE	1ª/2ª/3ª avaliación
▪ a ▪ c ▪ d ▪ e	▪ B1.4. Escoita crítica e reflexiva ante as mensaxes discriminatorias dos medios de comunicación, con especial atención aos programas de carácter informativo: noticias	▪ B1.4. Identificar o propósito comunicativo en textos orais dos medios de comunicación, analizar criticamente os seus contidos e interpretar as connotacións e mensaxes discriminatorias implícitas.	▪ LGB1.4.1. Diferencia as ideas principais e as secundarias e identifica a intención comunicativa de programas de carácter informativo: noticias, reportaxes e crónicas.	▪ CCL	1ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
▪ h	reportaxes e crónicas		▪ LGB1.4.2. Compara o tratamento da mesma noticia en diferentes medios de comunicación e extrae conclusións a partir das coincidencias e diferenzas atopadas.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE	1ª avaliación
			▪ LGB1.4.3. Reflexiona sobre as mensaxes e rexeita usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos e discriminacións.	▪ CSC ▪ CAA	1ª/2ª/3ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
▪ h ▪ o	▪ B1.5. Valoración das producións orais emitidas cunha fonética e prosodia correcta e cunha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	▪ B1.5. Valorar as producións emitidas cunha fonética e prosodia correcta e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	▪ LGB1.5.1. Aprecia a emisión dunha pronuncia e prosodia correcta, recoñece os erros nas producións orais propias e alleas e propón solucións para melloralas.	▪ CCL ▪ CAA	1ª/2ª/3ª avaliación
			▪ LGB1.5.2. Comprende, interpreta e rexeita os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia galega.	▪ CAA	2ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
			▪ LGB1.5.3. Asume, se a posúe, a variante dialectal propia e utilízaa na súa práctica habitual.	▪ CCL ▪ CCEC	1ª/2ª/3ª avaliación
▪ h ▪ o	▪ B1.6. Produción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	▪ B1.6. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	▪ LGB1.6.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	▪ CCL ▪ CSC	1ª/2ª/3ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
			▪ LGB1.6.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).	▪ CCL	1ª/2ª/3ª avaliación
			▪ LGB1.6.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego (fraseoloxía adecuada).	▪ CCL	1ª/2ª/3ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
			▪ LGB1.6.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.	▪ CCL	1ª/2ª/3ª avaliación
▪ b ▪ e ▪ g	▪ B1.7. Coñecemento e aplicación, con axuda das TIC, de técnicas e estratexias para a produción de textos orais sobre temas de	▪ B1.7. Coñecer e aplicar, con axuda das TIC, técnicas e estratexias para realizar exposicións orais planificadas.	▪ LGB1.7.1. Consulta os medios de información dixitais para seleccionar contidos relevantes e incorporalos ás súas producións.	▪ CD ▪ CAA ▪ CSIEE	1ª/2ª/3ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
▪ h	actualidade.		▪ LGB1.7.2. Emprega as TIC para facer as súas presentacións máis claras e atractivas visualmente.	▪ CD ▪ CCL ▪ CSC	1ª/2ª/3ª avaliación
▪ a ▪ c ▪ d	▪ B1.8. Participación activa en situacións propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de	▪ B1.8. Participar activamente en situación propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.	▪ LGB1.8.1. Intervén en debates e coloquios do ámbito educativo con respecto ás regras de interacción e ás opinións alleas.	▪ CCL ▪ CSC	1ª/2ª/3ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
▪ h	opinión.		▪ LGB1.8.2. Cínguese ao tema, non divaga e atende ás instrucións da persoa moderadora nos debates e coloquios.	▪ CCL ▪ CSC	1ª/2ª/3ª avaliación
			▪ LGB1.8.3. Expresa e compara con compañeiras/os a súa opinión sobre unha obra de lectura.	▪ CSC ▪ CAA	1ª/2ª/3ª avaliación

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
▪ a ▪ b ▪ c ▪ g ▪ h ▪ o	▪ B1.9. Coñecemento, uso e aplicación de técnicas e estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso nas prácticas orais formais e informais.	▪ B1.9. Aplicar técnicas e estratexias para falar en público, en situacións formais ou informais, de forma individual ou en grupo.	▪ LGB1.9.1. Elabora guións para organizar os contidos de exposicións formais ou informais breves.	▪ CAA	1ª/2ª/3ª avaliación
			▪ LGB1.9.2. Fai uso dos aspectos prosódicos da linguaxe non verbal (a presentación, a posta en escena, os xestos e a mirada), manifesta autocontrol das emocións ao falar en público e diríxese ao auditorio con autoconfianza e seguridade.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIEE	1ª/2ª/3ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
			▪ LGB1.9.3. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal nas prácticas orais da lingua.	▪ CLL ▪ CSC	1ª/2ª/3ª avaliación
			▪ LGB1.9.4. Adecúa a súa pronuncia á finalidade da práctica oral.	▪ CLL ▪ CAA	1ª/2ª/3ª avaliación

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
			▪ LGB1.9.5. Recoñece a avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica e castelanismos) nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de evitalos.	▪ CAA ▪ CCL	1ª/2ª/3ª avaliación
▪ a ▪ d ▪ h ▪ l	▪ B1.10. Construción de discursos adecuados a distintos rexistros, coherentes e ben organizados sobre temas de interese persoal ou social da vida cotiá e educativo.	▪ B1.10. Producir discursos breves e comprensibles, nun rexistro neutro, informal ou máis culto, sobre temas da vida cotiá ou educativa.	▪ LGB1.10.1. Participa en conversas informais nos que intercambia información e expresa a súa opinión, fai invitacións e ofrecementos e pide e dá indicacións ou instrucións sinxelas.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIEE ▪ CCEC	1ª/2ª/3ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
▪ ñ			▪ LGB1.10.2. Desenvólvese correctamente en situacións da vida cotiá que implique solicitar unha información ou un servizo.	▪ CSC ▪ CSIEE	1ª/2ª/3ª avaliación
			▪ LGB1.10.3. Utiliza as fórmulas de tratamento e as regras de cortesía axeitadas ao destinatario e á situación comunicativa.	▪ CCL ▪ CSC	1ª/2ª/3ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
			▪ LGB1.10.4. Analiza similitudes e diferenzas entre discursos formais e espontáneos.	▪ CCL ▪ CAA	1ª avaliación
	Bloque 2. Comunicación escrita. Ler e escribir				

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
▪ b ▪ f ▪ h	▪ B2.1. Coñecemento e uso de técnicas de análise do contido e de estratexias de lectura comprensiva: esquemas, resumos, etc.	▪ B2.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as normas do uso lingüístico para resolver problemas de comprensión.	▪ LGB2.1.1. Analiza e sintetiza o contido dun texto en resumos e esquemas que estruturan visualmente as ideas.	▪ CCL ▪ CAA	1ª/2ª/3ª avaliación
			▪ LGB2.1.2. Busca o significado do léxico descoñecido a partir do contexto, analiza a forma das palabras ou usa dicionarios para contextualizar as acepcións.	▪ CCL ▪ CAA	1ª/2ª/3ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
			▪ LGB2.1.3. Identifica a idea principal e as secundarias e comprende a relación existente entre elas.	▪ CCL	1ª/2ª/3ª avaliación
			▪ LGB2.1.4. Relaciona a información explícita e implícita dun escrito en función do contexto.	▪ CCL	2ª e 3ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
			▪ LGB2.1.5. Compila información para comprender e ampliar o coñecemento das mensaxes: busca bibliografía; consulta libros, revistas, xornais; utiliza recursos audiovisuais e buscadores de internet.	▪ CCL ▪ CAA	1ª/2ª/3ª avaliación
			▪ LGB2.1.6. Contrasta os contidos dos textos analizados cos coñecementos propios, antes e despois da lectura.	▪ CCL ▪ CAA	1ª/2ª/3ª avaliación

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
▪ d ▪ e ▪ h	▪ B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais en ámbitos próximos aos intereses do alumnado: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes.	▪ B2.2. Comprender e interpretar textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes.	▪ LGB2.2.1. Comprende e interpreta a información máis relevante de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes.	▪ CCL ▪ CSC	1ª/2ª/3ª avaliación
			▪ LGB2.2.2. Comprende instrucións escritas de certa complexidade que lle permiten desenvolverse en situacións da vida cotiá.	▪ CCL ▪ CSC	1ª/2ª/3ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
			▪ LGB2.2.3. Comprende e interpreta normas de convivencia, regras de xogos, correspondencia escolar.	▪ CCL ▪ CSC	1ª/2ª/3ª avaliación
▪ d ▪ e	▪ B2.3. Comprensión e interpretación, en formato papel e dixital, de textos propios dos medios de	▪ B2.3. Comprender e interpretar, en formato papel ou dixital, textos propios dos medios de comunicación (noticias).	▪ LGB2.3.1. Comprende e interpreta textos propios dos medios de comunicación (noticias).	▪ CCL ▪ CSC	1ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
▪ h	comunicación (noticias).		▪ LGB2.3.2. Localiza a información destacada de textos propios dos medios de comunicación: portadas e titulares.	▪ CCL	1ª avaliación
▪ d ▪ e ▪ h	▪ B2.4. Comprensión e interpretación, en formato papel ou dixital, de textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas,	▪ B2.4. Comprender e interpretar en formato papel ou dixital, textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias.	▪ LGB2.4.1. Comprende e interpreta textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias.	▪ CCL ▪ CD ▪ CAA	1ª/2ª/3ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
	dicionarios, glosarios e enciclopedias.		▪ LGB2.4.2. Identifica as características específicas de todo tipo de textos nos que se expoñan feitos e se expliquen ideas e conceptos das distintas materias curriculares.	▪ CCL	1ª/2ª/3ª avaliación
▪ b ▪ e ▪ h	▪ B2.5. Uso, progresivamente autónomo, das bibliotecas e das TIC para seleccionar información.	▪ B2.5. Seleccionar a información que se obtén nas bibliotecas, nas TIC e outras fontes e integrar os coñecementos adquiridos non proceso de aprendizaxe continua.	▪ LGB2.5.1. Utiliza, de forma progresivamente autónoma, diversas fontes de información e integra os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais e escritos.	▪ CCL ▪ CCA	1ª/2ª/3ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
			▪ LGB2.5.2. Coñece e utiliza habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital.	▪ CCL ▪ CD ▪ CAA	1ª/2ª/3ª avaliación
			▪ LGB2.5.3. Coñece o funcionamento das bibliotecas, así como as bibliotecas dixitais e é quen de solicitar libros e vídeos de xeito autónomo.	▪ CCL ▪ CD ▪ CAA	1ª/2ª/3ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
▪ c ▪ d ▪ h	▪ B2.6. Actitude reflexiva e crítica ante a lectura para identificar usos lingüísticos discriminatorios, manifestar posturas de acordo e desacordo e expor razoadamente as ideas respectando as ideas dos demais.	▪ B2.6. Amosar unha actitude reflexiva e crítica ante a lectura que permita identificar usos lingüísticos discriminatorios e manifestar posturas de acordo ou desacordo e respecto ás mensaxes expresadas.	▪ LGB2.6.1. Detecta mensaxes que transmiten prexuízos e evita usos lingüísticos discriminatorios.	▪ CCL ▪ CSC	1ª/2ª/3ª avaliación
			▪ LGB2.6.2. Identifica e expresa posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.	▪ CCL ▪ CSC	1ª/2ª/3ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
			▪ LGB2.6.3. Elabora a súa propia interpretación sobre o significado dun texto.	▪ CCL	1ª/2ª/3ª avaliación
			▪ LGB2.6.4. Respecta as opinións dos demais.	▪ CCL ▪ CSC	1ª/2ª/3ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
▪ h ▪ ñ	▪ B2.7. Lectura en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa e á súa función, con posibilidade de usar recursos audiovisuais para o rexistro de voz.	▪ B2.7. Ler en voz alta co dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa e á súa función.	▪ LGB2.7.1. Le en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados (interpreta os signos de puntuación) á situación comunicativa e á función da mensaxe.	▪ CCL	1ª/2ª/3ª avaliación
			▪ LGB2.7.2. Usa recursos audiovisuais para rexistrar a voz.	▪ CCL ▪ CD	1ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
▪ b ▪ g ▪ h	▪ B2.8. Planificación e revisión do escrito en función da situación comunicativa (tema, fins e destinatarios) para elaborar producións con adecuación, coherencia, cohesión e corrección nas relacións internas e externas dos contidos do texto.	▪ B2.8. Usar procedementos de planificación e revisión para conseguir a adecuación, coherencia, cohesión e corrección dos contidos nas relacións internas e externas do texto.	▪ LGB2.8.1. Elabora esquemas sinxelos para ordenar as ideas e estruturar o texto.	▪ CCL	1ª/2ª/3ª avaliación
			▪ LGB2.8.2. Adecúa as súas producións ao rexistro formal e educativo.	▪ CCL	1ª/2ª/3ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
			▪ LGB2.8.3. Utiliza elementos lingüísticos e discursivos de cohesión interna do texto (a deíxe, as referencias internas de tipo léxico e os conectores).	▪ CCL	1ª/2ª/3ª avaliación
			▪ LGB2.8.4. Usa os signos de puntuación do texto en relación coa organización oracional e coa forma do texto (os parágrafos e a distribución e ordenación das ideas expresadas)	▪ CCL	1ª/2ª/3ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
			▪ LGB2.8.5. Revisa e reescribe o texto con respecto polas regras ortográficas e morfolóxicas.	▪ CCL	1ª/2ª/3ª avaliación
			▪ LGB2.8.6. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos e correctores.	▪ CCL ▪ CD	1ª/2ª/3ª avaliación

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
			▪ LGB2.8.7. Complementa as producións con elementos textuais e paratextuais: ilustracións e gráficos.	▪ CCL ▪ CD	3ª avaliación
▪ b ▪ e ▪ h	▪ B2.9. Produción, en formato papel ou dixital, de escritos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros.	▪ B2.9. Producir, en formato papel ou dixital, textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros.	▪ LGB2.9.1. Produce textos propios da vida cotiá e das relacións persoais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros.	▪ CCL ▪ CD ▪ CSC	1ª/2ª/3ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
▪ b ▪ e ▪ h	▪ B2.10. Produción, en formato papel ou dixital, de textos propios dos medios de comunicación (noticias).	▪ B2.10. Producir, en soporte impreso ou dixital, textos propios dos medios de comunicación a partir dun modelo (noticias).	▪ LGB2.10.1. Produce, en soporte impreso ou dixital, textos propios dos medios de comunicación a partir dun modelo (noticias).	▪ CCL ▪ CD ▪ CSC	2ª avaliación
▪ b ▪ e ▪ h	▪ B2.11. Produción, en formato papel ou dixital, de textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descricións e explicacións sobre contidos das materias curriculares.	▪ B2.11. Producir, en formato papel ou dixital, textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descricións e explicacións sobre contidos das materias curriculares.	▪ LGB2.11.1. Produce, en formato papel ou dixital, textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descricións e explicacións sobre contidos das materias curriculares.	▪ CCL ▪ CD	

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
					1ª/2ª/3ª avaliación
▪ b ▪ e ▪ h	▪ B2.12. Produción e síntese, en formato papel ou dixital, de textos de distinta tipoloxía, fundamentalmente, narrativos e	▪ B2.12. Producir e sintetizar, en formato papel ou dixital, textos de distinta tipoloxía, fundamentalmente, narracións e descricións.	▪ LGB2.12.1. Produce, en formato papel ou dixital, escritos de distinta tipoloxía a partir dun modelo, fundamentalmente, narrativos e descritivos.	▪ CCL ▪ CD	1ª/2ª/3ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
	descritivos.		▪ LGB2.12.2. Sintetiza e resume narracións e descricións sen parafrasear o texto resumido.	▪ CCL	1ª/2ª/3ª avaliación
▪ b ▪ e ▪ f ▪ h	▪ B2.13. Uso das TIC (procesadores de texto e correctores ortográficos) tanto para a textualización, como para a revisión e mellora do escrito.	▪ B2.13. Usar as TIC para textualizar, revisar e mellorar os escritos: procesadores de texto, programas de presentación e dicionarios electrónicos.	▪ LGB2.13.1. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos, e correctores para textualizar e revisar e mellorar os escritos.	▪ CCL ▪ CD	1ª/2ª/3ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
▪ d ▪ h	▪ B2.14. Valoración da escritura como fonte de aprendizaxe e como forma de comunicar experiencias, ideas e coñecementos propios.	▪ B2.14. Valorar a escritura como fonte de aprendizaxe e como unha forma de comunicar experiencias, ideas e coñecementos propios.	▪ LGB.2.14.1. Describe os valores da escritura como instrumento de comunicación social fundamental para comunicar experiencias e para adquirir e transmitir coñecementos.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC	1ª/2ª/3ª avaliación
	Bloque 3. Funcionamento da lingua				

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
▪ b ▪ e ▪ l	▪ B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático a partir de campos léxicos traballados na aula.	▪ B3.1. Recoñecer, explicar e usar léxico amplo e preciso coa presenza da fraseoloxía e vocabulario traballado na aula.	▪ LGB3.1.1. Utiliza un vocabulario amplo e preciso para expresarse con claridade nun rexistro axeitado á situación comunicativa.	▪ CCL ▪ CCC.	1ª/2ª/3ª avaliación
▪ a ▪ d ▪ e	▪ B3.2. A fonética e a fonoloxía do galego, con especial atención a posibles interferencias.	▪ B3.2. Recoñecer e usar a fonética da lingua galega.	▪ LGB3.2.1. Recoñece e pronuncia correctamente os fonemas propios da lingua galega.	▪ CCL ▪ CAA	1ª/2ª/3ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
▪ b ▪ e ▪ n ▪ l	▪ B3.3. Uso eficaz dos dicionarios e doutras fontes de consulta en calquera soporte, especialmente sobre flexión, relación semántica e normativa.	▪ B3.3. Usar eficazmente os dicionarios ou calquera outra fonte de consulta, en papel ou en soporte electrónico, para resolver dúbidas e para progresar na aprendizaxe autónoma.	▪ LGB3.3.1. Obtén, de xeito autónomo, información lingüística de todo tipo en dicionarios, en diferentes soportes, e noutras obras de consulta.	▪ CCL ▪ CAA	1ª/2ª/3ª avaliación
▪ b ▪ e	▪ B3.4. Coñecemento, comparación, uso e valoración das normas que regulan os textos orais e escritos, propios e alleos.	▪ B3.4. Coñecer, usar e valorar as normas que regulan os textos orais e escritos.	▪ LGB3.4.1. Completa, transforma e valora textos orais ou escritos de maneira adecuada e correcta atendendo ás normas.	▪ CCL ▪ CD	1ª/2ª/3ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
▪ b ▪ e	▪ B3.5. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	▪ B3.5. Aplicar e valorar as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	▪ LGB3.5.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	▪ CCL	1ª/2ª/3ª avaliación
			▪ LGB3.5.2. Aplica estratexias para a corrección lingüística, gramatical e ortográfica dos textos.	▪ CCL	1ª/2ª/3ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
▪ e	▪ B3.6. Análise e uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión textual.	▪ B3.6. Analizar e usar correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión textual.	▪ LGB3.6.1. Analiza e usa correctamente a puntuación para a cohesión textual.	▪ CCL	1ª/2ª/3ª avaliación
▪ b ▪ e	▪ B3.7. Recoñecemento da estrutura de substantivos e verbos e da súa caracterización morfolóxica para a mellora da comprensión e produción	▪ B3.7. Recoñecer a estrutura de substantivos e verbos e da súa caracterización morfolóxica para mellorar a comprensión e produción textuais.	▪ LGB3.7.1. Coñece e utiliza adecuadamente substantivos e formas verbais na comprensión e produción de textos orais e escritos.	▪ CCL ▪ CAA	1ª/2ª/3ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
	textuais.		▪ LGB3.7.2. Exprésase, con estilo propio, utilizando os recursos da lingua con flexibilidade e creatividade.	▪ CCL ▪ CAA	1ª/2ª/3ª avaliación
▪ e ▪ h	▪ B3.8. Recoñecemento, uso e explicación dos nexos e conectores textuais (espaciais, de oposición e contraste) e dos principais mecanismos de referencia interna,	▪ B3.8. Recoñecer e usar os nexos textuais de espazo, oposición e contraste, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.	▪ LGB3.8.1. Identifica e usa distintos tipos de conectores de espazo, oposición, contraste, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de referencia interna que lle proporcionan cohesión a un texto.	▪ CCL ▪ CAA	2ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
	tanto gramaticais como léxicos.		▪ LG3.8.2. Utiliza os elementos lingüísticos para a cohesión interna.	▪ CCL	3ª avaliación
▪ e ▪ h	▪ B3.9. Coñecemento dos compoñentes sintácticos no nivel da frase para elaborar enunciados, orais e escritos, cun estilo cohesionado e correcto.	▪ B3.9. Coñecer os compoñentes sintácticos para elaborar enunciados, orais e escritos, cun estilo cohesionado e correcto.	▪ LG3.9.1. Completa, transforma e elabora enunciados de maneira axeitada e correcta atendendo aos compoñentes sintácticos.	▪ CCL	1ª/2ª/3ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
▪ e	▪ B3.10. Coñecemento, uso e aplicación das estratexias necesarias de autoavaliación, aceptando o erro como parte do proceso.	▪ B3.10. Aplicar progresivamente o coñecemento e o uso das estratexias de autoavaliación e a aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe.	▪ LG3.10.1. Recoñece os erros nas producións orais e escritas propias e alleas a partir da avaliación e autoavaliación, propondo solucións para a súa mellora.	▪ CCL ▪ CAA	1ª/2ª/3ª avaliación
▪ b ▪ e ▪ h	▪ B3.11. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas,	▪ B3.11. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente,	▪ LGB3.11.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos	▪ CCL ▪ CAA	1ª/2ª/3ª avaliación

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
	tanto curriculares como outras presentes no centro docente relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.		
▪ b ▪ e	▪ B3.12. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa	▪ B3.12. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes	▪ LGB3.12.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a	▪ CCL ▪ CAA	1ª/2ª/3ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
	integrada.	coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.	comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.		
	Bloque 4. Lingua e sociedade				
▪ ñ	▪ B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersoal e de sinal de identidade dun pobo.	▪ B4.1. Valorar as linguas como medios de	▪ LGB4.1.1. Valora a lingua como	▪ CCL	1ª/2ª/3ª

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
▪ o	▪ B4.2. O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade. ▪ B4.3. A lusofonía.	relación interpersoal e de sinal de identidade dun pobo. Apreciar o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e coñecer a lusofonía e achegarse ás culturas que a integran.	instrumento co cal se constrúen todos os saberes e como medio de relación interpersoal e de sinal de identidade dun pobo a través da identificación de elementos lingüísticos de noso en diferentes contextos.		avaliación
			▪ LGB4.1.2. Distingue entre linguas maioritarias, minoritarias e minorizadas e aplica estes conceptos ao caso galego.	▪ CCL ▪ CSC	2ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
			▪ LGB4.1.3. Coñece as linguas que se falan en España e valora a súa existencia como un elemento de riqueza cultural.	▪ CCL ▪ CSC	2ª avaliación
			▪ LGB4.1.4. Coñece as linguas que se falan na actualidade en Galicia por mor da emigración.	▪ CCL	2ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
			▪ LGB4.1.5. Valora a importancia da relación de Galicia coa comunidade lusófona e coñece os territorios que a integran.	▪ CCL ▪ CCEC	2ª avaliación
			▪ LGB4.1.6. Coñece recursos en rede de lecer (literatura de tradición oral, música e xogos) e educativos en lingua galega adaptados á súa idade e compáraos con outros similares da lusofonía.	▪ CCL ▪ CCEC ▪ CD	1ª/2ª/3ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
▪ ñ ▪ o	▪ B4.4. Situación sociolingüística do galego.	▪ B4.2. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia atendendo á presenza da lingua galega no contorno.	▪ LGB4.2.1. Describe a situación sociolingüística de Galicia a partir do estudo do seu contorno (concello e comarca), compáraa coa situación doutros contextos e analiza as diferenzas.	▪ CCL	2ª avaliación
			▪ LGB4.2.2. Coñece e valora os topónimos galegos.	▪ CCL	2ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
▪ ñ ▪ o	▪ B4.5. Proceso de normalización. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecemento do xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso e consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega.	▪ B4.3. Coñecer as principais iniciativas normalizadoras no ámbito educativo, adquirir vínculos positivos cara ao uso do galego e asumir a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega.	▪ LGB4.3.1. Coñece as principais iniciativas normalizadoras no ámbito educativo.	▪ CCL ▪ CSC	1ª/2ª/3ª avaliación
			▪ LGB4.3.2. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega.	▪ CCL ▪ CSC	1ª/2ª/3ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
▪ ñ. ▪ o.	▪ B4.6. Situación legal das linguas do Estado español.	▪ B4.4. Describir a situación legal das linguas do Estado español.	▪ LGB4.4.1. Coñece a lexislación que regula a utilización do galego e a súa promoción no ámbito educativo e local.	▪ CCL ▪ CSC	1ª avaliación
▪ ñ ▪ o	▪ B4.7. Prexuízos lingüísticos.	▪ B4.5. Identificar os prexuízos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles.	▪ LGB4.5.1. Coñece o que é un prexuízo. Detecta e analiza a presenza de prexuízos de carácter estético e socioeconómico cara ao galego na súa práctica lingüística e na do seu contorno.	▪ CCL ▪ CSC	1ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
▪ ñ ▪ o	▪ B4.8. Recoñecemento das variantes diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar, uso normalizado da variante dialectal propia da zona e utilización e valoración da variante estándar da lingua en situacións de carácter formal.	▪ B4.6. Identificar e clasificar as variantes diafásicas do galego, recoñecer os trazos da variedade estándar da lingua galega e valorala como variante unificadora, así como apreciar a variante diatópica propia.	▪ LGB4.6.1. Identifica e clasifica as variantes diafásicas do galego.	▪ CCL	3ª avaliación
			▪ LGB4.6.2. Analiza a súa práctica lingüística e identifica nela os trazos propios da xerga estudantil.	▪ CCL	3ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
			▪ LGB4.6.3. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega e valóraa como variante unificadora.	▪ CCL	1ª/2ª/3ª avaliación
			▪ LGB4.6.4. Rexeita os prexuízos sobre as variedades dialectais e utiliza os trazos propios da súa zona.	▪ CCL ▪ CSC	1ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
	Bloque 5. Educación literaria				
▪ h ▪ l	▪ B5.1. Lectura, con regularidade, de obras literarias e desenvolvemento dun criterio lector; emisión dunha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relación do seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos	▪ B5.1. Ler con regularidade obras literarias e desenvolver criterio lector; expor unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relacionar o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e valorar o uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e	▪ LGLB5.1.1. Le con regularidade obras literarias e desenvolve criterio lector; expón unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade e relaciona o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos.	▪ CCL	1ª/2ª/3ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
	adquiridos e valoración do uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe.	o uso estético da linguaxe.	▪ LGLB5.1.2. Describe o uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe nos textos literarios.	▪ CCL	1ª/2ª/3ª avaliación
▪ h ▪ l	▪ B5.2. Lectura expresiva e comprensiva e audición de poemas recitados ou cantados; determinación do tema principal, a estrutura xeral e os principais	▪ B5.2. Ler expresiva e comprensivamente e facer audicións de poemas recitados ou cantados, determinar o tema principal, a estrutura xeral e pór de relevo os principais recursos estilísticos.	▪ LGLB5.2.1. Le expresiva e comprensivamente e fai audicións de poemas recitados ou cantados, determina o tema principal, a estrutura xeral e pon de relevo os principais recursos	▪ CCL	1ª/2ª/3ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
	recursos estilísticos.		estilísticos.		
▪ h ▪ l	▪ B5.3. Lectura expresiva e comprensiva de textos narrativos breves e localización e descrición dos elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais.	▪ B5.3. Ler expresiva e comprensivamente textos narrativos breves, localizando e describindo os elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais.	▪ LGLB5.3.1. Le expresiva e comprensivamente textos narrativos breves, localiza e describe os elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais.	▪ CCL	1ª/2ª/3ª avaliación

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
▪ h ▪ l	▪ B5.4. Lectura dramatizada e comprensiva, visionado de pezas teatrais e recoñecemento dos compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros.	▪ B5.4. Ler dramatizada e comprensivamente, visionar pezas teatrais e recoñecer os compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros.	▪ LGLB5.4.1. Le dramatizada e comprensivamente, visiona pezas teatrais e recoñece os compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros.	▪ CCL	1ª/2ª/3ª avaliación
▪ h ▪ l	▪ B5.5. Comparación de textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto	▪ B5.5. Comparar textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	▪ LGLB5.5.1. Compara textos pertencentes aos diferentes xéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	▪ CCL	1ª/2ª/3ª avaliación

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
	estruturais coma formais.		▪ LGLB5.5.2. Compara textos pertencentes ao mesmo xénero pero a diferentes subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	▪ CCL	1ª/2ª/3ª avaliación
▪ h ▪ l	▪ B5.6. Análise de textos literarios, de maneira guiada, identificación dos trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.	▪ B5.6. Analizar textos literarios, de maneira guiada, identificar os trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.	▪ LGB.5.6.1. Analiza textos literarios, de maneira guiada, identifica os trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.	▪ CCL	1ª/2ª/3ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
▪ h ▪ l ▪ n	▪ B5.7. Produción de textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	▪ B5.7. Escribir textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	▪ LGLB5.7.1. Escribe textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	▪ CCL ▪ CCEC	1ª/2ª/3ª avaliación
▪ h ▪ l	▪ B5.8. Descrición e caracterización dos trazos definitorios básicos da linguaxe cinematográfica.	▪ B5.8. Describir e caracterizar os trazos definitorios básicos da linguaxe cinematográfica.	▪ LGLB5.8.1. Describe e caracteriza os trazos definitorios básicos da linguaxe cinematográfica.	▪ CCL ▪ CCEC	1ª/2ª/3ª avaliación

	Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización
▪ n			▪ LGB5.8.2. Identifica e describe os principais trazos da linguaxe cinematográfica nunha ou varias secuencias fílmicas.	▪ CCL ▪ CCEC	1ª/2ª/3ª avaliación
▪ e ▪ h ▪ l	▪ B5.9. Aproveitamento, baixo guía, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.	▪ B5.9. Servirse, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.	▪ LGLB5.9.1. Sérvese, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.	▪ CCL ▪ CD	1ª/2ª/3ª avaliación

6. METODOLOXÍA

A ensinanza das linguas, segundo a LOMCE, pretende achegar as ferramentas e os coñecementos necesarios para desenvolverse satisfactoria e eficazmente en calquera situación de comunicación da vida privada, social e profesional. A materia de Lingua galega e literatura persegue o obxectivo último de contribuír á formación de cidadáns e cidadás cunha competencia comunicativa que lles permita interactuar satisfactoriamente en todos os ámbitos que forman e van formar parte da súa vida. Isto esixe unha reflexión sobre os mecanismos de usos orais e escritos da súa propia lingua, e das outras linguas que estudan e coñecen, e a capacidade de interpretar e valorar o mundo, de formar as súas opinións, propias, claras e fundamentadas, e de gozar, a través da lectura crítica de obras literarias.

De acordo con isto, para responder a este reto propoñemos unha metodoloxía focalizada no desenvolvemento das competencias clave, como xa aludimos noutros puntos desta programación. Para cumprir este propósito coidamos imprescindible:

- Favorecer o traballo e a actualización dos coñecementos previos. Isto levarase a cabo a través da realización de actividades de reforzo e ampliación dos diferentes contidos.
- Facilitar a comprensión e a produción de textos orais, escritos e audiovisuais.
- Levar a cabo actividades diversificadas e organizadas por niveis de dificultade que contemplen tanto o cultivo das diferentes competencias, como o traballo desde a perspectiva das intelixencias múltiples.
- Promover o emprego das TIC, sobre todo a partir da utilización da aula virtual da materia e da creación de materiais audiovisuais.

Nalgúns aspectos da materia, fundamentalmente naquelas que perseguen as habilidades de comunicación entre iguais e o desenvolvemento da expresión e comprensión oral, consideramos que a metodoloxía do traballo cooperativo é fundamental para o adestramento das habilidades sociais básicas e do enriquecemento persoal dende a diversidade. Nese sentido, o traballo cooperativo propicia a creación dun clima adecuado para a autoavaliación e a coavaliación e constitúe unha plataforma inmellorable para adquirir competencias en comunicación lingüística, que son as que vertebran a materia de Lingua galega e literatura.

Este curso 2021-2022, dada a situación sanitaria actual, traballar desde a perspectiva cooperativa vese dificultado pola preservación do distanciamento social que nos indica a *Resolución do 1 de setembro de 2021, das Consellerías de Cultura, Educación e Universidade e de Sanidade pola que se aproba o "Protocolo de adaptación ao contexto da Covid-19 nos centros de ensino non universitario de Galicia para o curso 2021-2022".* Por este motivo decidimos centrar a nosa metodoloxía didáctica este curso na participación activa a través de diferentes métodos para propiciar que os discentes cheguen á aprendizaxe por descubrimento en interacción co medio, polo que o noso papel como docente non será o de simple transmisor ou facilitador de coñecementos, senón o de dinamizador de aprendizaxes e experiencias.

Consideramos, xa que logo, que a aprendizaxe que se produza ten que ser significativa. Para acadar esa aprendizaxe significativa é preciso ter en conta a competencia inicial de cada un dos alumnos/as para ir incrementando os contidos de xeito progresivo e nunha orde lóxica. Ademais, pretendemos que a nosa aprendizaxe sexa funcional, que se adapte ás diferentes situacións para resolver un problema determinado.

A respecto da coordinación con outras materias, procuraremos que o traballo que realicemos desde a materia de Lingua galega e literatura sexa interdisciplinar con outras materias, pois moitas das habilidades desta materia son comúns a outras (xestión da información, comprensión de lectura, escoita comprensiva, expresión escrita etc.), polo que o tratamento integrado destes elementos competenciais suporá un mellor aproveitamento do

tempo e redundará en beneficio da aprendizaxe do alumnado. Ademais, a nosa materia traballará en coordinación co EDLG para fomentar o uso da lingua galega entre o noso alumnado.

7. METODOLOXÍA EN CASO DE ENSINO NON PRESENCIAL

O apartado 6 desta programación didáctica contempla as directrices metodolóxicas que rexerán a materia de Lingua galega e literatura durante o curso 2021-2022. Non obstante, a situación sanitaria actual marcada pola crise da COVID-19 aumenta a necesidade de adaptar as nosas directrices pedagóxicas á aprendizaxe telemática, non presencial, por se así o requirisen as autoridades sanitarias e educativas competentes.

A deriva cara ao ensino telemático implica a reformulación da nosa metodoloxía, actualmente centrada na participación activa, tal e como mencionamos con anterioridade. Nese sentido, apostamos por unha metodoloxía focalizada no desenvolvemento das competencias clave. Esta nova formulación podemos sintetizala nos seguintes puntos:

- O reforzo e a ampliación dos coñecementos previos. Isto levarase a cabo a través da realización de actividades de reforzo e ampliación dos contidos impartidos antes do cese das clases presenciais.
- O fomento do emprego das TIC. Para iso, o alumnado disporá de aulas virtuais de cada materia a través da plataforma Moodle. Ademais, no caso de que o noso alumnado non dispuxese de medios técnicos, o centro, ao abeiro da Consellería de Educación, Universidade e Formación Profesional, fornecería ordenadores portátiles e conexións a Internet. En consecuencia, a metodoloxía que se desenvolverá contempla sempre a conectividade do noso alumnado.
- A diversificación e a adaptación das actividades por nivel para contemplar as diferentes realidades do noso alumnado e, xa que logo, atender á diversidade.
- O fomento da comunicación telemática entre os diferentes membros da comunidade educativa (alumnado, profesorado e familias), sobre todo a través da plataforma Abalar. En xeral, o equipo docente do IES de Rodeira mantén unha comunicación fluída entre os seus integrantes; polo tanto, levarase un control, tanto por parte dos titores como do profesorado en xeral, das tarefas encomendadas ao alumnado.

8. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

A respecto do uso de materiais e recursos didácticos, suxerimos a combinación de materiais en papel e materiais virtuais, xa sexa de creación propia ou extraída de diferentes fontes. Algúns dos materiais son os seguintes:

- Aula virtual Moodle.
- Procesadores de texto (Microsoft Word, OpenOffice...).
- Programas didácticos (Kahoot, O portal das palabras...).

- Bibliotecas dixitais (Biblioteca Virtual Galega).

- Blogs (Sondepoetas, As verbas do gato mariñeiro...).

- Xornais (Sermos Galiza, GCiencia, Galicia confidencial...).

- Plataformas audiovisuais e redes sociais (YouTube, Twitter, Instagram...).

- Outros materiais: filmes, cancións, xogos físicos e interactivos...

9. PROCEDEMENTOS, INSTRUMENTOS E CRITERIOS DE AVALIACIÓN E CUALIFICACIÓN

Para desenvolver o proceso avaliativo recorrerase a catro tipos de avaliación:
-Avaliación inicial: realizarase ao comezo de cada bloque de contido co fin de valorar o nivel de coñecemento sobre a materia. Os seus resultados permitirannos establecer a distancia xusta entre o que alumnado sabe e aquilo que lle queremos transmitir.
- A avaliación formativa ou procesual efectuarase a través da observación sistemática da aprendizaxe do grupo. Esta será un indicador esencial para saber a que alumnos e alumnas se lles debe aplicar as actividades de reforzo. Son importantes as actividades realizadas na aula (orais ou escritas, individuais ou en grupo), valorando a participación habitual e tendo en conta os contidos correspondentes a actitudes, valores e normas. Valorarase tamén a realización e presentación oral e escrita de traballos, resumos, esquemas, etc. primando fundamentalmente os contidos de carácter procedemental.
-A avaliación sumativa ou final comprobará o grao de consecución dos obxectivos fixados. Poderase realizar algunha breve proba escrita. A cualificación do alumnado nunca responderá só a esta avaliación final, senón que terá carácter procesual e sumativo e contemplará todo o proceso de aprendizaxe.
En canto aos Instrumentos de avaliación as profesoras de 1º da ESO farán unha avaliación continua do alumnado a través de:
-Observación directa na aula: rexistro dos hábitos de traballo.
- Fichas de observación do grao de adquisición das competencias básicas.
- Valoración dos traballos realizados polo alumnado na clase e na casa.
- Control do caderno do alumnado no que constarán todas as actividades realizadas.
-Probas obxectivas escritas e orais .
- Controlarase o traballo diario mediante rúbricas que marcarán e medirán a elaboración correcta dos diferentes estándares.

Os criterios de cualificación deseñados para este curso distribuiranse tendo en conta as seguintes porcentaxes:
-Expresión oral: 30% da nota
-Comprensión oral: 10% da nota
-Comprensión escrita: 30% da nota
-Expresión escrita: 30 %

Algúns dos instrumentos de avaliación que utilizaremos son os seguintes:

RÚBRICA DE EXPRESIÓN ORAL

		MOI BEN	BEN	REGULAR	MAL
	CASTELANISMOS	Non utiliza ningún castelanismo ao longo da súa exposición.	Utiliza algún castelanismo ao longo da súa exposición.	Utiliza bastantes castelanismos ao longo da súa exposición.	A exposición está inzada de castelanismos desde o comezo ata o final da mesma.
	CONECTORES	Usa de forma correcta e variada os conectores ao longo da súa exposición.	Utiliza correctamente os conectores ao longo da súa exposición.	Ás veces utiliza correctamente os conectores ao longo da súa exposición.	Non emprega de modo axeitado os conectores desde o comezo ata o final da exposición.
	LÉXICO	Manexa un amplo vocabulario relacionado co tema exposto.	Emprega un vocabulario suficiente en relación co tema exposto.	Utiliza un vocabulario limitado en relación co tema exposto.	O vocabulario é reiterativo e limitado en relación co tema exposto.
	ORIXINALIDADE	A exposición é orixinal e precisa no tema tratado.	A exposición é algo orixinal e bastante precisa no tema tratado.	A exposición é pouco orixinal e presenta carencias de precisión no tema tratado.	A exposición é imprecisa e carente de orixinalidade a respecto do tema tratado.
	PRONUNCIA	Pronuncia as palabras correctamente e vocaliza ben ao longo de toda a exposición.	Pronuncia correctamente pero a vocalización é incorrecta nalgún momentos da exposición.	Comete erros de pronunciación e aínda que a súa vocalización é correcta ao longo da exposición.	Ten erros tanto de pronunciación como de vocalización ao longo de toda a exposición.

	SECUENCIACIÓN	A estrutura e a secuenciación da exposición son moi axeitadas.	A estrutura e a secuenciación da exposición son axeitadas.	Comete algúns erros e reiteracións na orde lóxica de exposición das ideas.	A exposición é caótica e estruturalmente presenta erros de secuenciación de contidos.
	TIC	Manexa diferentes recursos TIC e incorpóraos de maneira eficaz na exposición.	Bota man diferentes recursos TIC e utilízaos bastante ben na exposición.	Utiliza só algúns dos recursos TIC na exposición e non o fai correctamente.	Non emprega ningún dos recursos TIC propostos para a realización da presentación.
	LGB1.3.2., LGB1.5.1., LGB1.6.1., LGB1.6.4., LGB1.9.1., LGB1.9.2., LGB1.9.5., LGB3.2.1., LGB3.7.1.				

RÚBRICA DE EXPRESIÓN ESCRITA

		MOI BEN	BEN	REGULAR	MAL
	PRESENTACIÓN	Os traballos entregados seguiron todos os criterios para a presentación establecidos previamente pola docente.	Os traballos entregados seguiron case todos os criterios para a presentación establecidos previamente pola docente.	Os traballos entregados seguiron algúns dos criterios para a presentación establecidos previamente pola docente.	Os traballos entregados non seguiron ningún dos criterios para a presentación establecidos previamente pola docente.

	EXPRESIÓN	Os traballos entregados presentan moita coherencia e cohesión expresivas e corrección ortográfica e gramatical.	Os traballos entregados presentan coherencia e cohesión expresivas e corrección ortográfica e gramatical.	Os traballos entregados presentan bastante coherencia e cohesión expresivas e algúns erros ortográficos e gramaticais.	Os traballos entregados presentan pouca coherencia e cohesión expresivas e moitos erros ortográficos e gramaticais.
	CONTIDOS	Os traballos entregados desenvolven todos os puntos necesarios de contido e estes son relevantes e adecuados. Manexa recursos das TIC e incorpóraos de maneira eficaz.	Os traballos entregados desenvolven bastantes dos puntos necesarios de contido e estes son relevantes e adecuados. Utiliza recursos das TIC e utilízaos bastante ben.	Os traballos entregados desenvolven algúns dos puntos necesarios de contido e algúns son irrelevantes e inadecuados. Utiliza só algúns recursos das TIC e non o fai correctamente.	Os traballos entregados non desenvolven ningún dos puntos necesarios de contido e a maioría son irrelevantes e inadecuados. Non emprega ningún dos recursos TIC propostos para a realización do proxecto.
	LGB2.8.6., LGB2.13.1., LGB3.1.1., LGB3.5.1., LGB3.7.1.				

ESCALA DE OBSERVACIÓN DO ALUMNADO

	SEMPRE	MOITAS VECES	ALGUNHA VEZ	NUNCA
1. O/a discente recoñece a idea xeral e os datos máis relevantes en textos orais do ámbito social e educativo.				
2. O/a discente compara o tratamento da mesma noticia nos medios de comunicación e extrae conclusións.				
3. O/a discente desenvólvese correctamente en situacións da vida cotiá e participa en conversas informais nas que intercambia información de diversa índole.				
4. O/a discente reconstrúe o sentido global, identifica as ideas principais e secundarias e establece unha xerarquía dentro delas.				
5. O/a discente procura léxico descoñecido en diferentes fontes.				
6. O/a discente sintetiza e interpreta textos propios da vida cotiá e educativa e busca información para				

ampliar os contidos a través de diferentes recursos (xornais, revistas, libros, Internet...)				
7. O/a discente segue instrucións para realizar tarefas con progresiva autonomía.				
8. O/a discente manifréstase en contra da linguaxe discriminatoria e mantén unha actitude crítica ante prexuízos relixiosos, raciais e sexistas.				
9. O/a discente aplica estratexias de corrección textual, participa na revisión das súas propias producións (e alleas) e acepta o erro como parte do proceso de aprendizaxe.				
10. O/a discente obtén información lingüística en distintos soportes e utiliza as bibliotecas e as TIC para consultar modelos de composición escrita.				
11. O/a discente produce textos de distintos xéneros: descricións, narracións de feitos e exposicións de ideas e conceptos.				
12. O/a discente participa en proxectos relacionados con varias linguas e valora o plurilingüismo como símbolo de riqueza cultural.				
13. O/a discente coñece recursos en rede de lecer en galego adaptados á súa idade.				
14. O/a discente describe e analiza a situación sociolingüística de Galicia a partir do estudo do seu contexto familiar e a do resto do alumnado.				
15. O/a discente valora a lingua como medio de comunicación e coñece os antropónimos galegos.				
16. O/a discente coñece as linguas de Galicia e analiza a práctica lingüística propia e valora a importancia de contribuír coa normalización do galego.				
17. O/a discente coñece a lexislación que regula os dereitos lingüísticos.				
18. O/a discente usa, se a posúe, a variante dialectal do seu contexto e aprecia as variantes do galego como símbolo de riqueza lingüística e cultural.				
19. O/a discente le obras literarias para desenvolver o criterio lector e distingue textos literarios de textos non literarios.				
20. O/a discente identifica nunha canción ou nun cómic dado os principais trazos definitorios.				
21. O/a discente familiarízase co emprego dos fondos das bibliotecas para a procura de información e a resolución de dúbidas de traballo.				

10. ACTIVIDADES DE SEGUIMENTO, AVALIACIÓN E RECUPERACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES

Ao alumnado que teña a materia de Lingua galega e literatura pendente de 1º ESO proporcionaráselle un boletín de actividades que deberán realizar e entregar segundo as directrices indicadas polo profesorado. Tendo en conta a semellanza entre os contidos de 1º e 2º da ESO, o profesorado irá observando o desenvolvemento académico do alumnado e valorará a consecución dos obxectivos propostos para acadar unha valoración positiva.

O alumnado que non supere os exercicios encomendados deberá presentarse á proba ordinaria (maio) e, dependendo das circunstancias, á extraordinaria (setembro). Estas probas desenvolveranse de xeito presencial se as circunstancias sanitarias o permiten; no caso contrario, realizaranse de xeito telemático.

Ao tratarse dun sistema de aprendizaxe progresivo, o profesorado do curso de referencia valorará e informará á xefatura do departamento da evolución do alumnado que teña a materia suspensa; esta medida poderá servir de axuda, pero non constituirá un eximente para a realización das probas escritas citadas no apartado anterior.

Reproducimos, a continuación, os contidos mínimos esixibles para a superación da materia pendente. Cando un alumno/a teña pendente a materia de Lingua Galega e Literatura, deberá cumprir os seguintes obxectivos para acadar o seu aprobado:

- Comprensión de textos propios da vida cotiá, dos medios de comunicación e do ámbito académico.
- Composición de textos narrativos e descritivos.
- Indución, a partir de usos contextualizados, da estrutura das palabras flexivas e recoñecemento dos seus aspectos morfolóxicos máis precisos para a mellora da comprensión e produción textuais.
- Uso dun léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía.
- Coñecemento xeral da situación das linguas minorizadas e das internacionais, valorando positivamente o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade.
- Comprensión da situación sociolingüística galega en canto a usos e actitudes xerais.
- Observación das principais diferenzas entre as variedades xeográficas da lingua galega.
- Lectura expresiva e comprensiva de poemas e textos narrativos breves.

11. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

A LOMCE sostén que o alumnado que requira unha atención educativa diferente á ordinaria, por presentar necesidades educativas especiais, por dificultades específicas de aprendizaxe trastorno por déficit de atención e hiperactividade (TDAH), polas súas altas capacidades intelectuais, por se incorporar tarde ao sistema educativo ou por condicións persoais ou de historia escolar, estableceranse as medidas curriculares e organizativas necesarias co fin de que poida alcanzar o máximo desenvolvemento das súas capacidades persoais e os obxectivos e competencias establecidas en cada etapa para todo o alumnado.

Consideramos que a avaliación inicial, desenvolta cando o alumnado se incorpora ás nosas aulas, vai facilitar non só coñecemento acerca do grupo como conxunto, senón que tamén nos proporciona información acerca de diversos aspectos individuais dos nosos estudantes. A partir dela poderemos:

- Identificar os alumnos ou as alumnas que necesitan un maior seguimento ou personalización de estratexias no seu proceso de aprendizaxe (alumnado con necesidades educativas, con altas capacidades e con necesidades non diagnosticadas, pero que requiran atención específica por estar en risco, pola súa historia familiar, etc.).
- Coñecer as medidas organizativas que se poidan adoptar: planificación de reforzos dentro e fóra da aula, a configuración de equipos cooperativos que nos permitan prestar máis atención ao alumnado con NEE ou delegar, en determinados momentos, a compañeiros de equipos que exerzan un rol titorizador.
- Establecer conclusións sobre as medidas curriculares a adoptar, así como sobre os recursos que se van empregar.

Para traballar a diversidade de niveis, estilos e ritmos de aprendizaxe, de intereses e capacidades desde a materia de Lingua galega e literatura abordariamos as seguintes propostas:

- Actividades multinivel: posibilitan que o alumnado atope, a respecto ao desenvolvemento dun contido, actividades que se axusten ao seu nivel de competencia curricular, aos seus intereses, habilidades e motivacións. Este tipo de actividades están moi presentes no traballo por proxectos.
- Aplicación da metodoloxía de aprendizaxe cooperativa: as dinámicas de cohesión, as estruturas simples e complexas que se desenvolven a partir desta metodoloxía propicia a integración do alumnado con máis dificultades; así mesmo, desenvolve as habilidades sociais dos alumnos e a súa participación e implicación nas actividades que se desenvolven na aula.
- Adaptacións curriculares: elaboradas ao abeiro do departamento de Orientación. Segundo o tipo de alumnado que precise a adaptación, establécense dous tipos de adaptacións curriculares:
    - Básica: que ten como obxectivo adaptar o currículo segundo as necesidades específicas de cada alumno/a.
    - Ampliación: dirixida ao alumnado con altas capacidades.

Os principios básicos para o tratamento co alumnado con NEAE parten da inclusión na aula, da non discriminación e da igualdade efectiva. Para favorecer o cumprimento destes principios, as actividades de aprendizaxe responden a tipoloxías e agrupamentos variados —favorecendo en moitos casos os agrupamentos flexíbeis— e gradadas segundo o nivel de dificultade.

Ademais, desde esta materia de 2º ESO adherímonos ás propostas que se poidan realizar a nivel de centro para atender a diversidade da aula, sobre todo, derivadas da implantación da nova lei educativa LOMLOE durante este curso académico. En caso de que non se produza unha iniciativa conxunta, deseñaremos e aplicaremos actividades tanto de reforzo (boletíns de exercicios, prácticas orais e escritas, explicación dos contidos mínimos do curso etc.) como de ampliación (obradoiros de teatro, narrativa e poesía, ciclos de cine etc.). Sobre este asunto, véxase o apartado 11 de "Actividades complementarias e extraescolares" do bloque común da programación do departamento.

12. ELEMENTOS TRANSVERSAIS

A LOMCE sinala que é necesario que o alumnado adquira, desde unha idade temperá, elementos transversais a través dos contidos. No artigo 4 do *Decreto 86/2015* e no artigo 6 do *Real Decreto 1105/2014* establécense os elementos transversais que se traballarán na educación secundaria obrigatoria, sen prexuízo do seu tratamento específico nalgunhas materias de cada etapa. Os elementos transversais que deben traballarse a través da materia de Lingua galega e literatura e do resto das materias son os seguintes:

- Comprensión lectora
- Expresión oral e escrita
- Comunicación audiovisual
- Tecnoloxías da información e da comunicación
- Emprendemento
- Educación cívica e constitucional

Alén disto, tamén son considerados elementos transversais que cómpre ter en conta no desenvolvemento das aulas os seguintes valores e conceptos:

Todos estes aspectos serán tidos en conta en todas as actividades que se desenvolven ao longo do curso. Non obstante, tamén consideramos esenciais para o desenvolvemento do alumnado, como cidadáns e cidadás plenamente conscientes dos seus dereitos e dos seus deberes e como individuos inseridos na nosa sociedade, a presenza doutros elementos transversais non explicitados neste apartado do currículo, aínda que si forman parte, por exemplo, do deseño de competencias; así, procuraremos utilizar materiais que aborden o tratamento da ecoloxía e o respecto polo medio, a educación dos/das consumidores/as, a educación para a saúde, a educación para o lecer e a educación para o desenvolvemento, entendida esta última baixo os preceptos de promoción das actitudes destinadas a desenvolver a solidariedade mundial, a paz, a tolerancia, a xustiza social e a defensa do medio ambiente, perseguindo tanto o desenvolvemento dos individuos como das súas comunidades dun xeito respectuoso.

13. TRATAMENTO DO FOMENTO DA LECTURA

O alumnado de 2º ESO poderá ler o libro que se adecúe aos seu gusto lector, sempre que sexa apto para a súa idade e haxa consenso coa profesora. O compromiso é que deben ler as 20-25 páxinas iniciais do libro que escollan. A partir de aí, poden seguir lendo ou, no caso de que non lles atraia, poden devolvelo e levar outro. Ademais dedicaremos algunhas sesións á lectura de selección de textos. Recomendaremos a lectura de textos da literatura galega ou traducións da literatura universal que servirán de base para o espallamento da nosa cultura literaria e da cultura universal, así como para mellorar a comprensión e expresión oral e escrita.

14. AVALIACIÓN DO PROCESO DE ENSINO E DA PRÁCTICA DOCENTE

Para avaliarmos o proceso de ensino e da práctica docente, co fin de seguir mellorando no noso exercicio pedagóxico, desde a materia de Lingua galega e literatura tomamos como referencia as seguintes escalas de rango:

PROCESO DE ENSINO	1	2	3	4
1. O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado?				
2. Conseguiuse motivar ao alumnado para conseguir a súa actividade intelectual e física?				
3. Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado?				
4. Contouse co apoio e implicación das familias no traballo do alumnado?				
5. Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado?				
6. Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado?				
7. Usáronse distintos instrumentos de avaliación?				
8. Outorgóuselle un peso real á observación do traballo na aula?				
9. Valorouse adecuadamente o traballo do alumnado dentro do grupo?				

PRÁCTICA DOCENTE	1	2	3	4
1. Como práctica común fanse explicacións xerais para todo o alumnado				
2. Ofrécese a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa?				
3. Elabóranse actividades de distinta dificultade atendendo á diversidade?				
4. Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas que se traten na aula?				
5. Combínase o traballo individual e en equipo?				
6. Poténcianse estratexias de comprensión e expresión oral?				
7. Incorpóranse as TIC aos procesos de ensino-aprendizaxe?				
8. Préstase atención aos temas transversais vinculados a cada estándar?				
9. Ofrécese ao alumnado de forma inmediata os resultados das diferentes probas que realiza?				
10. Coméntase co alumnado os fallos máis significativos das diferentes probas que realiza?				
11. Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus erros?				
12. Cal é o grao de implicación nas funcións de titoría e orientación do profesorado?				
13. Avalíase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación... ?				

15. AVALIACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

Para avaliarmos o cumprimento da programación consideraramos os seguintes elementos: obxectivos, contidos, consecución dos estándares de aprendizaxe, contribución aos obxectivos xerais da etapa, contribución ao desenvolvemento das competencias clave, procedementos e instrumentos de avaliación, factores que favoreceron o cumprimento da programación ou as causas de non cumprimento, reflexión sobre as posíbeis situacións imprevistas acontecidas ao longo do curso e propostas de mellora.

ADECUACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA		SI/NON	PROPOSTAS DE MELLORA
Preparación da clase e os materiais didácticos	Hai coherencia entre o programado e o desenvolvemento das clases.		
	Existe unha distribución temporal equilibrada.		
	Adecúase o desenvolvemento da clase coas características do grupo.		

Utilización dunha metodoloxía adecuada	Tivéronse en conta aprendizaxes significativas.		
	Considérase a interdisciplinariedade (en actividades, tratamento dos contidos etc.).		
	A metodoloxía inclúe o traballo por competencias.		
Regularización da práctica docente	Grao de seguimento do alumnado.		
	Validez dos recursos utilizados na clase para as aprendizaxes.		
Avaliación das aprendizaxes e información que se lles dá aos alumnos e ás familias sobre elas	Os estándares de aprendizaxe avaliables atópanse vinculados ás competencias, contidos e criterios de avaliación.		
	Os criterios de cualificación están axustados á tipoloxía de actividades planificadas.		
	Os criterios de avaliación e os criterios de cualificación déronselles a coñecer: - Ao alumnado - Ás familias		
Utilización de medidas para a atención á diversidade	Adóptanse medidas con antelación para coñecer as dificultades de aprendizaxe.		
	- Ofreceuse resposta ás diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxe.		

4º ESO

RELACIÓN ENTRE OS OBXECTIVOS, CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE, UNIDADES DO LIBRO DO ALUMNADO, E COMPETENCIAS CLAVE.

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Unidades do libro do alumno	Competencias c
	Bloque 1. Comunicación oral. Escoitar e falar.				
d e h	B1.1. Comprensión e interpretación de textos propios dos medios de comunicación audiovisual, con especial atención aos xéneros de carácter argumentativo.	B1.1. Identificar a intención comunicativa implícita e explícita, o tema, a idea principal e as secundarias, a tese e os argumentos de textos propios dos medios de comunicación audiovisual.	LGB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais dos medios de comunicación audiovisuais, identifica o propósito, a tese e os argumentos de noticias debates ou declaracións, determina o tema e recoñece a intención comunicativa do/da falante.	Unidade 5	CCL
			LGB1.1.2. Distingue as partes nas que se estruturan as mensaxes orais, o tema, así como a idea principal e as secundarias.	Unidades 3 , 9	CCL
			LGB1.1.3. Analiza criticamente tanto a forma como o contido de noticias, debates e procedentes dos medios de comunicación e recoñece a validez dos argumentos.	Unidades 5, 8, 9, 10	CCL CAA
d e	B1.2. Comprensión e análise de textos publicitarios dos medios de comunicación	B1.2. Comprender e analizar textos expositivos e	LGB1.2.1. Distingue entre opinión e persuasión en	Unidades 6, 10	CCL CAA

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Unidades do libro do alumno	Competencias c
h	audiovisual.	publicitarios, diferenciar neles información, opinión e persuasión.	mensaxes publicitarias orais e identifica as estratexias de enfatización.		
			LGB1.2.2. Analiza os elementos verbais dos textos orais: no plano fónico (xogos fónicos), no plano morfosintáctico (condensación, concisión e economía) e no plano léxico-semántico (léxico connotativo, simbólico e atractivo para o receptor).	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL CSEIEE
			LGB1.2.3. Analiza os elementos non verbais, en especial a imaxe (mensaxe icónica) e o son (diálogo, ruídos e música), en anuncios publicitarios ou outro tipo de comunicacións orais.	Unidade 6	CLL CCEC
d e h	B1.3. Comprensión e interpretación de textos orais expositivos e argumentativos do ámbito educativo (presentacións, relatorios e intervencións en mesas redondas).	B1.3. Comprender e interpretar textos orais expositivos e argumentativos utilizados no ámbito educativo (presentacións, relatorios e intervencións en mesas redondas).	LGB1.3.1. Identifica a intención comunicativa, a tese e os argumentos dos debates, relatorios e mesas redondas do ámbito educativo e elabora un esquema ou resumo.	Unidades 2,3,12	CCL CAA
			LGB1.3.2. Recoñece os procedementos lingüísticos	Unidades 1,8,9,10	CCL CSC

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Unidades do libro do alumno	Competencias c
			para manifestarse a favor ou en contra dunha opinión ou postura.		
d e h	B1.4. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais de natureza diversa.	B1.4. Comprender, interpretar e valorar diferentes tipos de discursos orais.	LGB1.4.1. Identifica a intención comunicativa, a idea principal e as secundarias, de calquera texto oral, formal ou informal, producido na variante estándar ou en calquera das variedades dialectais.	Unidades 3 ,9	CCL
a c d h	B1.5. Desenvolvemento de habilidades de escoita activa, cunha actitude de interese, de cooperación e de respecto.	B1.5. Coñecer, usar e valorar a adecuación, a coherencia, a cohesión e a claridade expositiva, así como normas de cortesía nas intervencións orais propias da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas.	LGB1.5.1. Identifica os recursos que proporcionan adecuación, coherencia e cohesión ao discurso.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12	CCL
			LGB1.5.2. Coñece e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral e respecta as opinións alleas.	Unidades ,2,3,4,5, 6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL CSC
			LGB1.5.3. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal adecuada (mirada e posición do corpo), así como o autocontrol das emocións ao falar en público.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13, 14, 15	CCL CSC CSIEE
h	B1.6. Participación nas producións orais cunha	B1.6. Participar oralmente	LGB1.6.1. Recoñece a	Unidades	CCL

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Unidades do libro do alumno	Competencias c
o	fonética e prosodia correcta, valoración desta pronuncia e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	cunha fonética e prosodia correcta, valorar esta pronuncia e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	emisión dunha pronuncia galega correcta, identifica os erros na produción oral allea e produce discursos orais que respectan as regras prosódicas e fonéticas da lingua galega.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13, 14, 15	CAA
			LGB1.6.2. Recoñece e rexeita argumentadamente os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia propia da lingua galega.	Unidades 7,8,9	CAA CSC
			LGB1.6.3. Usa, se a posúe, a variante dialectal propia e asúmea como a variedade habitual do seu contexto.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13, 14, 15	CCL CCEC
h o	B1.7. Produción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	B1.7. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	LGB1.7.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13, 14, 15	CLL CSC
			LGB1.7.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono,	Unidades ▪ 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13, 14, 15	CCL

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Unidades do libro do alumno	Competencias c
			así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).		
			LGB1.7.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego: infinitivo conxugado e fraseoloxía adecuada.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,	CCL
			LGB1.7.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,	CCL
a c d h	B1.8. Escoita crítica e reflexiva que permite identificar prexuízos e mensaxes discriminatorias.	B1.8. Manifesta una actitude crítica e reflexiva que permite identificar prexuízos e mensaxes discriminatorias.	LGB1.8.1. Reflexiona e ten unha postura crítica ante as mensaxes discriminatorias que proveñen dos medios de comunicación.	Unidades 1,2,5	CCL CAA
			LGB1.8.2. Rexeita argumentadamente os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou discriminacións.	Unidades 1,2,5,7	CCL CSC
a b e g	B1.9. Coñecemento e uso progresivamente autónomo das estratexias necesarias para a produción de textos orais, de técnicas para aprender a falar en público e uso das TIC.	B1.9. Realizar exposicións orais planificadas e claras de traballos e de informacións de actualidade, coa axuda das	LGB1.9.1. Planifica a produción oral, estrutura o contido, revisa os borradores e esquemas.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CAA CCL

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Unidades do libro do alumno	Competencias c
h o		TIC.	LGB1.9.2. Presenta os contidos de forma clara e ordenada e con corrección gramatical.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL
			LGB1.9.3. Utiliza o rexistro adecuado á situación comunicativa.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL
			LGB1.9.4. Emprega axeitadamente os elementos prosódicos e (entoación e pronuncia axeitada, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal (mirada e posición do corpo) así como o autocontrol das emocións ao falar en público.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL CSC CSIEE
			LGB1.9.5. Emprega as TIC para documentarse bibliograficamente, revisar gramaticalmente o texto e elaborar unha presentación atractiva e innovadora.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CD CAA CCL
b h	B1.10. Aplicación dos coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecemento en exposicións orais propias e alleas das dificultades expresivas	B1.10. Aplicar os coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecer en exposicións orais propias e	LGB1.10.1. Recoñece erros (incoherencias, repeticións, ambigüidades, pobreza léxica, erros fonética e entoación inadecuada) nos discursos	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL CAA

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Unidades do libro do alumno	Competencias c
		alleas as dificultades expresivas.	propios e alleos para evitalos nas súas producións.		
a c d h	B1.11. Participación activa e argumentada en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.	B1.11. Participar activa e argumentadamente en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.	LGB1.11.1. Desenvolve argumentos de forma comprensible e convincente e comenta as contribucións das persoas interlocutoras.	Unidades 8,9,10	CCL CAA
			LGB1.11.2 Aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral, respecta as quendas e as opinións alleas e emprega unha linguaxe non discriminatoria.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL CSC
a d h l ñ	B1.12. Participación en interaccións orais sobre temas de interese persoal ou social ou asuntos da vida cotiá, en diferentes rexistros.	B1.12. Participar en interaccións sobre temas de interese persoal, ou social ou asuntos da vida cotiá, nun rexistro formal, neutro ou informal.	LGB1.12.1. Desenvólvese con eficacia en situacións que xorden na vida diaria así como noutras de estudo ou traballo e participa en conversas informais.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL CSC CSIEE CCEC
h o	B1.13. Valoración da lingua oral como un instrumento de aprendizaxe e de relación social.	B1.13. Valorar a lingua oral como un instrumento útil na aprendizaxe e nas relacións sociais.	LGB1.13.1. Identifica e describe os valores da lingua oral como un instrumento útil na aprendizaxe, así como para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL CAA CSC CSIEE
	Bloque 2. Comunicación escrita. Ler e escribir				
b	B2.1. Uso de técnicas e estratexias que facilitan	B2.1. Empregar estratexias e	LGB2.1.1. Emprega pautas e	Unidades	CCL

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Unidades do libro do alumno	Competencias c
f h	a lectura comprensiva e crítica de textos.	técnicas que faciliten a lectura comprensiva e crítica dos textos	estratexias que facilitan a análise do contido (resumos, cadros, esquemas e mapas conceptuais).	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CAA
			LGB2.1.2. Aplica os coñecementos lingüísticos propios (gramaticais e léxicos) e recursos alleos (dicionarios e outras fontes de documentación) para solucionar problemas de comprensión.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL
			LGB2.1.3. Elabora o esquema xerarquizado de ideas dun texto.	Unidades 2,3,11,13,15	CCL
			LGB2.1.4. Deduce información global do texto a partir de contidos explícitos e implícitos.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL
			LGB2.1.5. Entende o significado de palabras propias do rexistro culto e incorpóraas ao seu discurso.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL CAA
d e h	B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá relacionados co ámbito laboral, administrativo e comercial.	B2.2. Comprender e interpretar textos escritos propios da vida cotiá pertencentes ao ámbito laboral, administrativo e	LGB2.2.1. Identifica a intención comunicativa, o tema e os subtemas de escritos propios da vida cotiá relacionados co ámbito	Unidades 2,3,4,11	CCL

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Unidades do libro do alumno	Competencias c
		comercial.	laboral, administrativo e comercial.		
			LGB2 2.2. Comprende, interpreta e valora textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: laboral (currículo, carta de presentación, ficha de contratación en empresas e redes sociais de procura de emprego, contrato, nómina e vida laboral), administrativo (carta administrativa e solicitude ou instancia) e comercial (carta comercial, carta de reclamación e impreso administrativo de reclamación).	Unidade 1	CCL CSC
d e h	B2.3. Comprensión e interpretación de textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados en internet.	B2.3. Comprender e interpretar textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados en internet.	LGB2 3.1. Comprende textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados en internet.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL CD
			LGB2.3.2. Interpreta a información de mapas, gráficas, diagramas.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,	CCL

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Unidades do libro do alumno	Competencias c
				13,14,15	
d e h	B2.4. Comprensión e interpretación de textos argumentativos.	B2.4. Comprender e interpretar textos argumentativos.	LGB2.4.1. Identifica o tema e a intención comunicativa de textos argumentativos.	Unidades 3,8,9,10	CCL
			LGB2..4.2. Elabora a súa propia interpretación a partir dos argumentos expresados nun texto.	Unidades 1,2,4,5,8,9,10	CCL
d e h	B2.5. Comprensión e interpretación de textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.	B2.5. Comprende e interpreta textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.	LGB2.5.1. Diferencia os trazos característicos dos textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.	Unidades 11	CCL CSC
			LGB2.5.2. Valora a intención comunicativa dun texto xornalístico e distingue entre información, opinión e persuasión.	Unidades 9,10	CCL CSC
d e h	B2.6. Comprensión e interpretación das mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación.	B2.6. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación.	LGB2.6.1. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación (anuncios).	Unidade 10	CCL CSC
			LGB2.6.2. Reflexiona e ten unha postura crítica ante as	Unidades 2,10	CCL CSC

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Unidades do libro do alumno	Competencias c
			mensaxes persuasivas que proveñen dos medios de comunicación.		
c d h	B2.7. Lectura crítica e reflexiva que permita identificar usos lingüísticos discriminatorias.	B2.7. Identificar os usos lingüísticos que conteñan prexuízos ou mensaxes discriminatorias.	LGB2 7.1. Reflexiona sobre os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou mensaxes discriminatorias.	Unidades 1,2,5,10	CCL CSC
			LGB2.7.2. Detecta prexuízos e mensaxes discriminatorias implícitas nos textos de medios de comunicación con especial atención á publicidade.	Unidades 2,10	CCL CSC
b e f h	B2.8. Uso autónomo dos recursos que ofrecen as bibliotecas e as TIC para obter información complementaria.	B2.8. Usar e seleccionar materiais de consulta das bibliotecas e doutras fontes de información impresa ou en formato dixital.	LGB2.8.1. Selecciona contidos, analiza información e extrae conclusións a partir da consulta de materiais en distintos soportes.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL CD CSC
			LGB2.8.2. Sérvese dos recursos que ofrecen as bibliotecas ou as TIC para integrar os coñecementos adquiridos nos seus escritos.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL CD CAA CSC
b f h	B2.9. Uso de técnicas e estratexias para producir textos escritos adecuados, coherentes e ben cohesionados desde o punto de vista comunicativo (planificación, organización, redacción e revisión).	B2.9. Empregar estratexias e técnicas axeitadas para producir escritos adecuados, coherentes e ben cohesionados desde o punto	LGB2.9.1. Utiliza distintas técnicas de planificación para organizar o seu discurso (diferentes tipos de esquemas e mapas conceptuais).	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Unidades do libro do alumno	Competencias c
		de vista comunicativo (planificación, organización, redacción e revisión).	LGB2.9.2. Utiliza o rexistro adecuado en función da tipoloxía textual e do acto comunicativo.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14	CCL
			LGB2.9.3. Ordena as ideas e estrutura os contidos en unidades sintácticas consecutivas e encadeadas con conectores e outros elementos de cohesión.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL
			LGB2.9.4. Coñece as regras ortográficas e as normas morfosintácticas e sérvese das ferramentas lingüísticas ao seus alcance (correctores, dicionarios e gramáticas) para aplicalas correctamente.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL CD
			LGB2.9.5. Revisa o texto para comprobar que a organización dos contidos do texto é correcta e que non se cometen erros ortográficos, gramaticais, de formato ou de presentación.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL
b e f h	B2.10. Utilización das TIC para corrixir e mellorar a presentación dos escritos, para difundir os textos propios, coñecer outros alleos e intercambiar opinións.	B2.10. Empregar as TIC para corrixir e mellorar a presentación dos escritos, para difundir os textos	LGB2.10.1. Usa as TIC para a corrección dos textos: corrector ortográfico do procesador de textos,	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL CD CAA

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Unidades do libro do alumno	Competencias c
		propios, coñecer outros alleos e intercambiar opinións.	dicionarios en liña e outras páxinas especializadas no estudo da lingua galega.		
			LGB2.10.2. Usa procesadores de textos para mellorar a presentación dos seus escritos, especialmente na presentación dos seus traballos educativos, atendendo a cada unha das funcionalidades de cada elemento: encabezamento e pé de páxina, numeración de páxinas, índice, esquemas etc.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL CD
			LGB2.10.3. Usa as TIC como medio de divulgación de textos propios, de coñecemento doutros alleos e de intercambio de opinións.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL CD CSC
b e h	B2.11. Produción, en soporte impreso ou dixital, de textos propios da vida cotiá pertencentes ao ámbito laboral, administrativo e comercial.	B2.11. Producir, respectando as súas características formais e de contido, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos tanto en formato papel como dixital: laborais, administrativos e comerciais.	LGB2.11.1. Produce, respectando as súas características formais e de contido, e en soporte tanto impreso como dixital, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: laboral (currículo, carta de presentación, ficha de contratación en empresas e	Unidades 11,12	CCL CD CSC

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Unidades do libro do alumno	Competencias c
			redes sociais de procura de emprego), administrativo (carta administrativa e solicitude ou instancia) e comercial (carta comercial, carta de reclamación e impreso administrativo de reclamación).		
b e h	B2.12. Produción, en soporte impreso ou dixital, de cartas á dirección e columnas de opinión.	B2.12. Producir, en soporte impreso ou dixital, cartas á dirección e columnas de opinión.	LGB2.12.1. Crea, en soporte impreso ou dixital, cartas á dirección e columnas de opinión.	Unidades 6	CCL CD CSC
b e h	B2.13. Composición en soporte impreso ou dixital de textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes.	B2.13. Producir en soporte impreso ou dixital textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes.	LGB2.13.1. Elabora, en soporte impreso ou dixital, textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes.	Unidades 8,9,10	CCL CD CSC
			LGB2.13.2. Crea, en soporte impreso ou dixital, un texto argumentativo propio a partir dun tema dado sen documentación previa.	Unidades 8,9,10	CCL CD
			LGB2.13.3. Sintetiza a información e resume textos argumentativos sen repetir nin parafrasear o texto de partida.	Unidades 8,9,10	CCL
d	B2.14. Valoración da escritura como un	B2.14. Valorar a escritura	LGB2.14.1. Identifica e	Unidades	CCL

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Unidades do libro do alumno	Competencias c
h	instrumento de aprendizaxe, de relación social e enriquecemento persoal.	como un instrumento moi útil na aprendizaxe, nas relacións sociais e no desenvolvemento do individuo.	describe os valores da escritura non só como una ferramenta para organizar os pensamentos senón tamén como un instrumento para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CSC CCEC
	Bloque 3. Funcionamento da lingua				
b e l	B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático.	B3.1. Recoñecer e explicar os valores de léxico preciso de diferentes categorías gramaticais, así como da fraseoloxía.	LGB3.1.1. Recoñece, explica e usa un léxico amplo e preciso de diferentes categorías gramaticais.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,	CCL CAA
			LGB3.1.2. Recoñece, explica e usa fraseoloxía diversa da lingua galega nas súas producións orais e escritas.	Unidades 4,5	CCL CAA
b e l	B3.2. Recoñecemento e uso das formas verbais da lingua galega e das perífrases.	B3.2. Recoñecer e usar correctamente as formas verbais e as perífrases verbais da lingua galega.	LGB3.2.1. Recoñece e usa correctamente as formas verbais e as perífrases verbais da lingua galega e distingue os diversos tipos.	Unidades 1,5,8,9,10,11,12	CCL CAA
b e i	B3.3. Recoñecemento, explicación e uso dos procedementos de creación de palabras.	B3.3. Recoñecer e explicar os procedementos de creación de palabras, os valores dos morfemas e as súas posibilidades combinatorias para crear novos termos e	LGB3.3.1. Recoñece e explica os procedementos de creación de palabras.	Unidades 1,6,7,8,9,10	CCL CAA
			LGB3.3.2. Crea palabras novas utilizando os procedementos de creación	Unidades 6,7,8	CCL CAA

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Unidades do libro do alumno	Competencias c
		identificar a súa procedencia grega ou latina.	léxica.		
			LGB3.3.3. Recoñece os valores de prefixos e sufixos e as súas posibilidades combinatorias para crear novas palabras.	Unidades 8,9	CCL
			LGB3.3.4. Identifica a procedencia grega ou latina de prefixos e sufixos habituais no uso da lingua galega.	Unidades 9	CCL
a d e	B3.4. A fonética e a fonoloxía do galego, con especial atención a posibles interferencias (apertura das vogais de grao medio, o n velar ou a entoación).	B3.4. Recoñecer e usar a fonética da lingua galega.	LGB3.4.1. Recoñece e usa adecuadamente a fonética da lingua galega, con especial atención á entoación, ás vogais de grao medio e ao n velar.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL CAA
b e n l	B3.5. Uso eficaz dos dicionarios e doutras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, especialmente sobre cuestións de uso (semántico e sintáctico) e de normativa.	B3.5. Usar eficazmente os dicionarios e outras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, para resolver dúbidas, para progresar na aprendizaxe autónoma e para enriquecer o propio vocabulario.	LGB3.5.1. Usa eficazmente os dicionarios e outras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, especialmente sobre cuestións de uso (semántico e sintáctico) e de normativa, para resolver dúbidas, e para progresar na aprendizaxe autónoma e para ampliar o seu vocabulario.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,	CCL CD
b	B3.6. Aplicación e valoración das normas	B3.6. Aplica e valora as	LGB3.6.1. Aplica	Unidades	CCL

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Unidades do libro do alumno	Competencias c
e	ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega nos discursos orais e escritos.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CAA
			LGB3.6.2. Recoñece o valor funcional e social das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL
e	B3.7. Análise e uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión sintáctica.	B3.7. Analizar e usar correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión sintáctica.	LGB3.7.1. Analiza e usa correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión sintáctica.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL
b e	B3.8. As principais regras de combinación impostas polos predicados en función dos seus argumentos; estruturas sintácticas e tipos de oración segundo a natureza do predicado.	B3.8. Recoñecer e usar enunciados e oracións, identificando as principais regras de combinación impostas polo verbos.	LGB3.8.1. Recoñece enunciados e identifica a palabra nuclear que o organiza sintáctica e semanticamente.	Unidades 7,8,9,10,11,12	CCL CAA
			LGB3.8.2. Recoñece a estrutura interna das oracións, identificando o verbo e os seus complementos.	Unidades 7,8,9,10,11,12	CCL
			LGB3.8.3. Respecta a orde correcta dos elementos da estrutura sintáctica galega.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL
			LGB3.8.4. Clasifica oracións segundo a natureza do	Unidades 5,8,10,11,12	CCL

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Unidades do libro do alumno	Competencias c
			predicado.		
			LGB3.8.5. Usa a terminoloxía sintáctica correcta.	Unidades 7,8,9,10,11,12	CCL
e h	B3.9. Recoñecemento e uso reflexivo dos nexos e conectores textuais máis comúns, en particular os de causa e consecuencia, os de condición e hipótese e os conclusivos, e mais dos mecanismos de cohesión textual.	B3.9. Recoñecer, explicar e usar os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.	LGB3.9.1. Recoñece, explica e usa os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.	Unidades 3,4,12	CCL CAA
e	B3.10. Identificación da estrutura dun texto, a construción dos parágrafos e a vinculación e progresión temáticas en textos alleos e propios, e elaboración de textos de acordo con estes parámetros.	B3.10. Identifica adecuadamente en textos alleos e propios a estrutura, a construción e xustificación dos parágrafos, a vinculación e progresión temáticas, e elabora textos de acordo con estes parámetros.	LGB3.10.1. Identifica a estrutura do texto, en construcións propias e alleas.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL
			LGB3.10.2. Xustifica argumentadamente a división en parágrafos de textos propios e alleos.	Unidades 1,5,6,7,8,9,10,11,12	CCL CAA
			LGB3.10.3. Identifica a progresión temática en textos propios e alleos.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL
			LGB3.10.4. Elabora textos cunha estrutura apropiada, divididos en parágrafos e empregando os mecanismos de progresión temática.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CLL

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Unidades do libro do alumno	Competencias c
a b e	B3.11. Identificación e explicación dos trazos que permiten diferenciar e clasificar os xéneros textuais, especialmente os argumentativos.	B3.11. Identificar e explicar os trazos que permiten diferenciar e clasificar os xéneros textuais, especialmente os argumentativos.	LG3.11.1. Identifica e describe a estrutura e os trazos lingüísticos dos diferentes xéneros textuais, especialmente nos argumentativos, e aplícaos nas producións propias.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL
			LGB3.11.2. Recoñece nun texto, e emprega nas producións propias, os distintos procedementos lingüísticos para a expresión da subxectividade.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL
b e	B3.12. Adecuación dos textos en función do contexto, do tema e do tipo de texto.	B3.12. Xustifica a adecuación dos textos, en función do contexto, do tema e do xénero e elabora producións propias cunha adecuación apropiada.	LGB3.12.1. Xustifica a adecuación das producións en función do contexto, do tema e do xénero textual.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,	CCL CAA
			LGB3.12.2. Elabora producións lingüísticas cunha adecuación apropiada ao contexto, ao tema e ao xénero textual.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL
b e h	B3.13. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten	B3.13. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto	LGB3.13.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan	Unidades 5,6	CCL CAA

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Unidades do libro do alumno	Competencias c
	estereotipos lingüísticos ou culturais.	curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.		
b e	B3.14. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.	B3.14. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.	LGB3.14.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL CAA
	Bloque 4. Lingua e sociedade.				
ñ o	B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersoal e de sinal de identidade dun pobo. B4.2. O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade. B4.3. A lusofonía nas linguas do mundo no século XXI.	B4.1. Valorar as linguas como medios de relación interpersoal e de sinal de identidade dun pobo, apreciar o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e coñecer e describir o papel da lusofonía nas linguas do mundo no século XXI.	LGB4.1.1. Valora a lingua como medio de relación interpersoal e de sinal de identidade dun pobo e argumenta fundamentadamente e cun discurso propio a súa postura.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL CCEC
			LGB4.1.2. Valora o plurilingüismo inclusivo, desde a lingua propia, como expresión da riqueza cultural da humanidade e argumenta	Unidades 1,2	CCL

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Unidades do libro do alumno	Competencias c
			cun discurso propio a súa postura.		
			LGB4.1.3. Coñece os territorios que forman parte da comunidade lusófona e sabe describir a súa importancia dentro das linguas do mundo no século XXI.	Unidade 3	CCL CSC
			LGB4.1.4. Incorpora á súa práctica cotiá os principais recursos da rede en portugués (buscadores, enciclopedias e portais de noticias).	Unidade 3	CCL CSC CD
ñ o	B4.4. Situación sociolingüística de Galicia. A presenza da lingua galega nos principais ámbitos e contextos sociais e privados. Tendencias de evolución.	B4.2. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia atendendo á presenza da lingua galega nos principais ámbitos e contextos sociais e privados así como ás tendencias de evolución.	LGB4.2.1. Coñece e describe a lexislación estatal e autonómica básica en materia lingüística.	Unidades 2,4	CCL CSC
			LGB4.2.2. Describe acertadamente con criterios sociolingüísticos a situación galega actual.	Unidades 2,5,6	CCL CSC
			LGB4.2.3. Analiza gráficas de distribución de linguas tirando conclusións nas que incorpora os seus coñecementos sociolingüísticos.	Unidades 5,10	CCL CSC CD

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Unidades do libro do alumno	Competencias c
			LGB4.2.4. Describe a situación sociolingüística de Galicia e emprega a terminoloxía apropiada.	Unidades 2,5,6	CCL CSC
			LGB4.2.5. Analiza as tendencias de evolución da lingua galega a partir da situación sociolingüística actual.	Unidades 5,12	CCL CSC
ñ o	B4.5. Proceso de normalización. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecendo o xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso. Consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega.	B4.3. Identificar os elementos do proceso normalizador e adquirir vínculos positivos cara ao seu uso asumindo a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega.	LGB4.3.1. Identifica os procedementos de normalización e argumenta axeitadamente a necesidade de continuar con este proceso na lingua galega.	Unidades 2,5,6	CCL CSC
			LGB4.3.2. Distingue normativización e normalización e explica axeitadamente cada fenómeno.	Unidades 6	CCL CSC
			LGB4.3.3. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL CSC
			LGB.4.3.4. Coñece os principais axentes	Unidades 6	CCL CSC

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Unidades do libro do alumno	Competencias c
			normalizadores en Galicia e valora a súa importancia.		
ñ o	B4.6. Evolución da lingua galega e etapas da historia social da lingua galega desde 1916 ata a actualidade. Análise e comprensión das causas e consecuencias dos feitos máis relevantes.	B4.4. Recoñecer os principais elementos de evolución da lingua galega, así como identificar as causas e consecuencias dos feitos máis relevantes da súa historia social, e sinalar as distintas etapas desde 1916.	LGB4.4.1. Recoñece os principais elementos da evolución da lingua galega desde 1916 ata a actualidade.	Unidades 10,11,12	CCL
			LGB4.4.2. Recoñece os acontecementos relevantes da historia social da lingua galega desde 1916 e elabora textos expositivos sobre as diferentes etapas.	Unidades 10,11,12	CCL CCEC
			LGB4.4.3. Identifica as causas dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde 1916.	Unidades 10,11,12,13,14	CCL CCEC
			LGB4.4.4. Identifica as consecuencias dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde 1916.	Unidades 10,11,12,13,14	CCL CCEC
			LGB4.4.5. Interpreta gráficos, táboas, textos e información dos medios e das TIC, relacionados coa historia social da lingua galega desde 1916.	Unidades 10	CCL CCEC CD
ñ	B4.7. Situación sociolingüística e legal das	B4.5. Describir a situación	LGB4.5.1. Describe a	Unidades 2	CCL

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Unidades do libro do alumno	Competencias c
o	linguas de España.	sociolingüística e legal das linguas de España.	situación sociolingüística e legal das linguas de España e analiza criticamente textos (literarios e xornalísticos), gráficos ou documentos audiovisuais que traten sobre a situación sociolingüística do Estado español.		CD
ñ o	B4.8. Prexuízos lingüísticos.	B4.6. Identificar os prexuízos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles.	LGB4.6.1. Sinala os prexuízos lingüísticos atribuíbles a calquera lingua e especialmente á galega e rebáteos cunha argumentación axeitada.	Unidades 7	CCL CSC
			LGB4.6.2. Analiza a opinión propia sobre as linguas, detecta os prexuízos, en caso de os ter, e rebáteos argumentadamente.	Unidades 7	CCL CSC
ñ o	B4.9. Recoñecemento e valoración dos principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar. Uso normalizado da variante dialectal propia da zona. Utilización e valoración da variante estándar da lingua en situacións de carácter formal.	B4.7. Recoñecer e valorar os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar.	LGB4.7.1. Recoñece os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas da lingua galega.	Unidades 8	CCL CSC
			LGB4.7.2. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,1 0,11,12,	CCL
			LGB4.7.3. Valora a lingua	Unidades	CCL

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Unidades do libro do alumno	Competencias c
			estándar como variedade unificadora.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,	
			LGB4.7.4. Valora as variedades xeográficas da lingua galega como símbolo de riqueza lingüística e cultural e rexeita fundamentadamente calquera prexuízo sobre a variación diatópica.	Unidades 8	CCL CSC
			LGB4.7.5. Recoñece as variedades diastráticas e diafásicas da lingua galega e describe o influxo da situación sociolingüística nelas.	Unidades 6,7,9	CCL CSC
	Bloque 5. Educación literaria.				
h l	B5.1. Identificación e comprensión dos distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	B5.1. Identificar e comprender os distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	LGLB5.1.1. Identifica os distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	Unidades 13,14,15	CCL
			LGLB5.1.2. Comprende e explica razoadamente os distintos períodos da literatura galega de 1916 ata a actualidade sinalando os seus principais trazos	Unidades 13,14,15	CCL

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Unidades do libro do alumno	Competencias c
			característicos.		
h l	B5.2. Selección, lectura autónoma e comentario de obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	B5.2. Seleccionar, ler autonomamente e comentar obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade e relaciona o seu contido co contexto histórico, cultural e sociolingüístico de cada período.	LGLB5.2.1. Selecciona, seguindo criterios razoados, obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade para a súa lectura.	Unidades 13,14,15	CCL
			LGLB5.2.2. Le autonomamente obras ou textos representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade, resume o seu contido, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL
			LGB5.2.3. Comenta, de forma guiada ou libre, textos de obras da Literatura galega desde 1916 ata a actualidade, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente	Unidades 13,14,15	CCL

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Unidades do libro do alumno	Competencias c
			LGLB5.2.4. Compara textos literarios dun mesmo período ou de diferentes períodos atendendo aos seus principais contidos, sinala os seus trazos característicos definitorios e pon todo en relación co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período ou períodos.	Unidades 13,14,15	CCL
h l	B5.3. Lecturas expresivas e comprensivas, audicións e lecturas dramatizadas de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	B5.3. Ler expresiva e comprensivamente, facer audicións e ler dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	LGLB5.3.1. Le expresiva, compresiva e/ou dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	Unidades 13,14,15	CCL
			LGLB5.3.2. Participa con proveito de audicións de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade e escribe/debate, argumentadamente, sobre os seus valores literarios.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL
b h l	B5.4. Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen textos literarios representativos da literatura galega de	B5.4. Elaborar traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen	LGLB5.4.1. Elabora traballos individual e/ou colectivamente nos que se	Unidades 13,14,15	CCL

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Unidades do libro do alumno	Competencias c
	1916 ata a actualidade.	textos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	describen e analizan textos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.		
e h l	B5.5. Consulta de fontes de información variadas e de recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	B5.5. Consultar fontes de información variadas e recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	LGLB5.5.1. Consulta fontes de información variadas para a realización de traballos e cita axeitada destas.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL
			LGLB5.5.2. Emprego de diferentes recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL CD
h l n	B5.6. Creación ou recreación de textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.	B5.6. Crear ou recrear textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.	LGLB5.6.1. Crea ou recrea textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL CCEC
			LGLB5.6.2. Desenvolve o gusto pola escrita como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os sentimentos e xuízos.	Unidades 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, 13,14,15	CCL CCEC

TAREFAS DAS UNIDADES DO LIBRO DO ALUMNADO

UNIDADE 1

Organizar un debate no que unha metade da clase debe defender con seguranza o seu punto de vista sobre un tema seleccionado e a outra metade debe argumentar con seguranza a tese contraria.

Identificar en textos os motivos polos que carecen de adecuación, crear textos adecuados a unha situación comunicativa e indicar que rexistros lingüístico é máis indicado en distintas situacións comunicativas.

Ampliar o léxico relacionado coa política e a lexislación: describir unha imaxe, buscar no dicionario, emparellar cos sinónimos, relacionar definicións cos significados.

Identificar os significados de termos polisémicos, identificar palabras polisémicas, recoñecer se as palabras son polisémicas ou homónimas (con axuda do dicionario) , diferenciar se uns termos son homófonos ou homógrafos.

Identificar os elementos da comunicación, identificar os fonemas de varias palabras, diferenciar vogais abertas e pechadas, segmentar e analizar morfemas, indicar se unhas palabras son simples ou derivadas, indicar a categoría gramatical dunha palabra, crer enunciados que respondas a determinadas unidades sintácticas, identificar a modalidade oracional.

Poñer acentos gráficos e xustificar a presenza ou a ausencia de acentos gráficos.

Ler textos relacionados coa diversidade lingüística, o estatus das linguas e o ecolingüismo , e reflexionar sobre as ideas que se transmiten neses textos.

Ler un texto para buscar no dicionario palabras destacadas, suxerir un título, resumir a información, convertelo nun texto dialogado ou realizar un gráfico coa información.

UNIDADE 2

Realizar un esquema para sintetizar as ideas principais dun texto.

Realizar unha presentación oral que relacione dous lugares mencionados nun texto.

Dramatizar situacións.

En distintos texto e enunciados, indicar cales carecen de coherencia, sinalar as incongruencias, recoñecer recursos para dar coherencia.

Describir unha imaxe utilizando o léxico relacionado coa economía e as finanzas e realizar exercicios destinados a reforzar eses campos semánticos.

Identificar sinónimos, indicar se son sinónimos parciais ou totais.

Clasificar semanticamente substantivos e adxectivos; recoñecer o xénero e o número de substantivos e adxectivos. Crear enunciados co adxectivo en distintas graos.

Acentuar graficamente palabras con ditongos, tritongos, hiatos, acentos diacríticos. Poñer diéreses nas voces que o precisen.

Ler textos sobre a diversidade lingüística da Península Ibérica, comentar reflexivamente a situación destas linguas e investigar sobre outras linguas do mundo que se atopen na mesma situación.

Ler un texto e indicar se as afirmacións que se fan sobre el son verdadeiras ou falsa; elabora un decálogo de pautas para evitar o sexismo.

UNIDADE 3

Ler dous poemas e determinar os temas, xustificar o título e propoñer outro, explicar metáforas e outras figuras estilísticas, elabora un poema seguindo o modelo proposto.

Destacar os puntos fundamentais de varias noticias xornalísticas.

Identificar e recoñecer os mecanismos de cohesión de varios textos.
Facer un listado de termos do campo semántico relacionado cos deportes de aventura.
Relacionar ou substituír palabras polo seu antónimo e clasificalos en complementarios, graduais ou recíprocos.
Analizar os pronomes persoais, artigos, demostrativos e posesivos dun texto
Completar enunciados con che ou te; substituír CD e CI por pronomes persoais; Identificar en enunciados pronomes reflexivos, de solidariedade e de interese; Usar artigos e facer contraccións; completar enunciados con demostrativos; Indicar valores de demostrativos e posesivos; corrixir erros nuns enunciados.
Puntuar adecuadamente textos e enunciados.
Ler textos para reflexionar sobre a relación entre o galego e a lusofonía.
Ler un texto e realizar un esquema que sintetice o contido do texto, deseñar un mapa con esa formación , crear unha liña do tempo e facer unha presentación oral sobre o acontecemento histórico que se menciona no texto.

UNIDADE 4

Resumir o argumento dun texto e indicar cal é a súa estrutura. Analizar os elementos dunha narración: narrador, tempo, espazo, personaxes, argumento. Escribir un texto cambiando o pinto de vista. Escribir cartas breves.
Explicar doutra maneira unha serie de enunciados (reformular enunciados).
Sinalar os marcadores discursivos dun texto e colocar nun texto os marcadores discursivos xustificando a escolla.
Describir oralmente unha imaxe para empregar léxico relacionado coa Administración. Elaborar familias léxicas de varias palabras.
Buscar hipónimos de varios hiperónimos; identificar o hiperónimo dunha serie de palabras; agrupar cohipónimos co seu hiperónimo.
Analizar , identificar e usar identificadores, cuantificadores, numerais, relativos, interrogativos e exclamativos.
Utilizar e xustificar o uso dos sinais de inserción. Corrixir os erros de puntuación duns enunciados.
Ler textos para reflexionar e investigar sobre a situación da lingua galega nas leis.
Despois de ler un texto, elabora un cuestionario e un protocolo de actuación ante un caso de ciberbulling.

UNIDADE 5

Buscar palabras que se corresponden conas definicións, resumir o contido dun texto, indicar se a información sobre un texto é correcta ou incorrecta, indicar a estrutura dun texto, redactar un texto de opinión sobre un tema, escribir un guión do primeiro capítulo dunha serie de televisión.
Realizar preguntas á profesora para intentar resolver un misterio, ás que profesora só pode responder SI ou Non, e o alumnado ten que facer conxecturas.
Redactar textos con estruturas dialogadas ou monologadas.
Construír un diálogo imitando a linguaxe xudicial; elabora o campo semántico de palabras pertencentes ao campo semántico da xustiza.
Identificar merónimos de determinadas palabras holónimas.
Analizar as diferentes formas verbais dun texto, segmentar morfoloxicamente as formas verbais, clasificar morfoloxicamente as formas verbais, explicar os valores do tempos verbais, transformas enunciados dea voz activa á pasiva, clasificar sintacticamente verbos, conxugar o infinitivo de varios enunciados, empregar participios regulares ou irregulares, diferenciar nuns enunciados os complexos verbais das perífrases verbais, usar perífrases verbais, corrixir erros no uso de formas verbais.

Colocar b ou v en palabras; resolver exercicios con palabras con b ou v.
Observar gráficas e ler textos para comentar e reflexionar sobre a situación sociolingüística da lingua galega.
Ler un texto e buscar palabras de significado descoñecido, responder cuestións sobre o texto, elabora unha entrevista a un personaxe do texto e elabora un manual de instrucións dun dispositivo que sirva para potenciar algunha das capacidades da mente humana.
UNIDADE 6
Ler poemas e buscar o significado de palabras, sinalar os temas, explicar o significado de varios versos, reflexionar sobre a diferencia entre poesía lírica ou narrativa.
Realizar xeneralizacións respecto a un tema e sinalar excepcións a esa xeneralizacións.
Ler textos para identificar a estrutura narrativa; converter un poema nunha narración; escribir un relato ou un microrrelato inspirándose nunha serie de títulos.
Elabora un listado de palabras pertencentes ao campo semántico do ciencia.
Empregar abreviaturas e símbolos. Escribir por extenso determinadas abreviacións.
Buscar e analizar en diferentes textos e enunciados os adverbios e locucións adverbiais, as preposicións e locucións prepositivas e as conxuncións e locucións conxuntivas. Corrixir erros no uso desas palabras.
Usar en distintos enunciados palabras que presentan dificultades no uso ou non do h.
Ler textos, comentar e reflexionar sobre o conflito lingüístico e a diglosia, e a planificación lingüística.
Ler un texto, elaborar unha liña temporal do tema, deseñar unha fotografía interactiva e, con axuda de Internet, buscar información sobre distintas aspectos mencionados no texto.
UNIDADE 7
Organizar unha serie de enunciados consonte a cronoloxía interna dun texto, caracterizar os personaxes dese texto; Deseñar un folleto sobre un tema proposto.
Inventar un diálogo no que os interlocutores expresen dúbida ou indecisión.
Explicar a estrutura descritiva duns textos.
Contar o que sucede nunha imaxe utilizando o léxico referido á educación viaria.
Clasificar e identificar palabras simples, derivadas e compostas. Identificar frases, o seu núcleo, clasificalas, crear tipos diferentes de frases e analizalas sintacticamente.
Usar palabras con l/ll, n/ñ e outras que teñan grafías alleas ao alfabeto galego.
Observar imaxes e reflexionar sobre os preconceptos lingüísticos presentes nesas imaxes.
Ler un texto e buscar sinónimos de determinadas palabras, indicar o significado de sufixos, substituír os marcadores discursivos, identificar a estrutura, buscar información sobre unha persoa mencionada no texto, crear unha infografía e facer un deseño.
UNIDADE 8
Ler un texto e resumir o argumento, dividilo en partes, sinalar se as afirmacións referidas ao texto son verdadeiras ou falsa, analizar a voz narrativa e redactar un relato breve no que un dos personaxes do texto se comporte de xeito inesperado.
Debater sobre uns temas e intentar chegar a un consenso.

Analizar a estrutura persuasiva-argumentativa dun texto.
Contar o que se ve nunha imaxe utilizando palabras do campo semántico do teatro .
Analizar o significado de prefixos e sufixos e indicar que clase de derivación presentan unhas palabras.
Localizar e identificar cláusulas, diferenciar nunhas cláusulas o suxeito e o predicado, indicar que tipo de suxeito teñen, dicir se o predicado dunhas cláusulas é un verbo copulativo, transitivo ou impersoal, indicar o Cd e o CI e analizar cláusulas sintacticamente.
Traballar, a partir de exercicios diferentes, os diversos grupos consonánticos da lingua galega.
Buscar información sobre as variedades diatópicas da lingua galega e localizar en distintos textos esas variedades.
Ler un texto, responder a cuestións referidas aese texto, escribir un texto literario no que se reflicta a relaidade mencionada no texto e buscar en Internet tipos de cactividades para exercitar a memoria.

UNIDADE 9

Ler dous poemas e resumir o seu contido, xustificar os títulos, argumentar se son poemas líricos ou narrativos, explicar o sentido de determinados versos, identificar recursos estilísticos, escribir un poema semellante aos lidos.
En grupos de tres, o primeiro alumno debe inventar unha historia, o segundo alumno debe narrarlla oralmente a un compañeiro e o terceiro debe resumila.
Explicar que tipo de argumentos están presentes en varios enunciados, identificar a tese dun texto argumentativo, achegar argumentos para defender unha tese e redactar textos persuasivo-argumentativos.
Observar unhas imaxes e explicar o que se ve utilizando o léxico relacionado coa comida e a cociña.
Crear palabras novas a partir doutras palabras.
Buscar as funcións sintácticas no interior de cláusulas diferenciar as cláusulas con atributo das que teñen predicado e CD, escribir cláusulas que conteñan as diferentes funcións sintácticas.
Traballar, a partir de exercicios diferentes, os diversos grupos consonánticos da lingua galega.
Buscar información sobre as variedades diastráticas, diafásicas e diacrónicas da lingua galega e localizar en distintos textos esas variedades.
Ler un texto e buscar sinónimos de determinadas palabras, buscar o significado de siglas, explicar como son os personaxes, propoñer outro título, redactar a entrada para unha enciclopedia sobre un concepto dunha serie e escribir como sería o día a día se vivisen nun país en guerra ou baixo unha ditadura.

UNIDADE 10

Ler un texto e buscar no dicionario as palabras de significado descoñecido, indicar o tema central e os secundarios, indicar se determinadas afirmacións sobre o texto son correctas ou incorrectas, organizar unha serie de acontecementos consonte a cronoloxía interna da peza, investigar sobre os temas do texto.
Improvisar un discurso de tres minutos sobre un tema dunha serie escollido ao chou.
Ler textos para diferenciar a argumentación da persuasión; elabora un anuncio dun produto a escoller entre un listado.
Observar unhas imaxes e explicar o que se ve utilizando o léxico relacionado co emprego e as relacións laborais.
Diferenciar nunha serie as siglas dos acrónimos, crear e desenvolver acrónimos, explicar que voces están amalgamadas nunha serie de expresións dadas.

En series de cláusulas, diferenciar se son simples ou compostas, clasificalas segundo a natureza do predicado e a voz verbal, identificar o valos de se, indicar que tipo de cláusula subordinada é, indicar que función desempeñas as cláusulas substantivas e analizar sintacticamente cláusulas complexas con subordinadas substantivas.
Realizar exercicios de completar ocos, escoller a resposta correcta e facer encrucillados para traballar con prefixos que presentan dificultades no seu uso.
Ler a información sobre a historia da lingua galega de 1916 ata 1936, deseñar unha liña do tempo que inclúa os datos máis significativos deste período xunto coas publicacións máis relevantes a nivel lingüístico, analizar a información contida nunha gráfica.
Ler un texto e responder cuestións, elaborar unha receita, comparar información do texto e realizar unha gráfica sobre un tema relacionado coa información transmitida no texto.
UNIDADE 11
Ler un texto xornalístico e buscar palabras chave que resuman o contido, realizar un esquema que recolla a información exposta, indicar se as afirmacións sobre o texto son correctas ou incorrectas , indicara que xénero xornalístico pertence o texto, dar a opinión sobre determinados temas tratados no texto, realizar unha presentación oral sobre un dos desastres ecolóxicos marítimos sucedidos en Galicia.
Escribir o propio currículo.
Partindo de determinados textos e enunciados, recoñecer a estrutura expositiva-explicativa; redactar un texto expositivo sobre un tema.
Describir oralmente unha imaxe empregando o maios numero de palabras do campo semántico da enerxía.
Recoñecer estranxeirismos, cultismos e latinismos en series de palabras; substituír os estranxeirismos por palabras da lingua galega.
En series de cláusulas, diferenciar e clasificar as adxectivas, indicar a función sintáctica das cláusulas adxectivas e a función do pronome relativo, diferenciar a cláusulas adxectivas das adverbiais e das substantivas, construír cláusulas adxectivas, indicar a funcións sintáctica das cláusulas adverbiais, crera cláusulas adverbiais, e analizar sintacticamente cláusulas complexas con subordinadas adxectivas ou adverbiais.
Realizar exercicios de completar ocos, escoller a resposta correcta e facer encrucillados para traballar con sufixos que presentan dificultades no seu uso
Ler a información sobre a historia da lingua galega de 1936 a 1975 e comentar textos sobre a situación do galego na ditadura franquista.
Ler un texto e resumir a información, buscar sinónimos de palabras destacadas, realizar unha descrición científica e outra literaria dunha das nosas árbores autóctonas e expoñer oralmente as propiedades máxicas que se lle atribúen na cultura popular galega a algunhas árobres.
UNIDADE 12
Ler un texto, indicar o tema, resumir o argumento, indicar as partes en que se pode dividir, analizar o narrador, o espazo e o tempo; ordenar unha serie de acontecementos segundo a cronoloxía interna do texto e redactar un relato breve desde un punto de vista diferente ao que presenta o texto.
Baseándose na información dunhas fiches, realizar entrevistas de traballo.
Ler textos para recoñecer que estrutura presentan; redactar textos instrutivos e recoñecer as características destes textos.
Describir oralmente unhas imaxes facendo referencia aos deportes e actividades acuáticas.
Recoñecer, en series de palabras, as onomatopeas, as palabras tabú e os eufemismos.
En series de cláusulas, recoñecer e diferenciar cláusulas de oracións, e oración compostas de oracións bipolares. Clasificar e analizar sintacticamente as oracións compostas e as oracións bipolares.
Completar ocos con palabras que presentan dificultades no seu uso: porque/por que/porqué; Se non /senón; de máis/demais; con que/conque.

Ler a información sobre a historia da lingua galega de 1936 a 1975, comentar textos, facer un debate sobre s neofalantes e buscar información sobre o uso do galego en diferentes ámbitos.
Ler e observar un texto e crera un protocolo de actuación perante un posible accidente e elaborar un decálogo de medidas para facer da casa un lugar seguro.

UNIDADE 13
Investigar as diferentes etapas da produción literaria de Cabanillas e plasmalas nun cadro sinóptico.
Localizar a idea principal de textos de cabanillas.
Ler poemas de Cabanillas e identificar o tema, a métrica, o contido de varias estrofas, os recursos estilíticos, o uso dos símbolos e os episodios históricos que están presentes nos poemas.
Ler textos para recoñecer as características do Grupo Nós. Realizar un esquema coa obra literaria de Risco, Otero Pedrayo e Castelao.
Ler fragmentos da obra literaria de Risco, Otero Pedrayo ,Castelao e Dieste para analizar as características da obra destes autores.
Ler fragmentos textuais para relacionalos coa vangarda á que pertencen. Ler textos de Manuel Antonio e analizar as características da súa poesía.
UNIDADE 14
Analizar os títulos das obras literarias publicadas polos exiliados e ver que elementos teñen en común. Seleccionar un dos narradores do exilio e buscar información para facerlle unha entrevista ficticia. Ler textos dos escritores galegos no exilio e analizar as características literarias.
Facer un esquema coa literatura galega de posguerra.
Ler textos de Blanco Amor, Fole, Cunqueiro e Neira Vilas e analizar as súas características literarias.
Ler poemas de Celso Emilio Ferreiro e analizar as súas características literarias.
UNIDADE 15
Facer un esquema ou un mapa conceptual da Nova Narrativa galega.
Ler textos dos autores da Nova narrativa galega e analizar as súas características literarias.
Ler poemas dos autores dos anos 60 e 70 e analizar as súas características literarias.
Ler fragmentos de obras teatrais dos autores dos anos 60 e 70 e analizar as súas características literarias.
Ler fragmentos da obra literaria de Ferrín e Casares e analizalos.
Realizar un mapa conceptual da literatura galega actual e ler unha antoloxía de textos para reflexionar sobre as características deste período literario.
METODOLOXÍA
No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:
- Actividade que permita anticipar as ideas previas que os alumnos e as alumnas teñen en torno aos distintos contidos que imos traballar.
- Creación dun ambiente distendido que lles permita aos alumnos e alumnas expresarse oralmente sen inhibicións e ir coñecéndose.
- Exposición do profesor ou profesora utilizando diferentes soportes, explicando detalladamente o significado daqueles conceptos máis complexos e novidosos.
- Fincapé nos hábitos de traballo: responder as actividades do libro; comprender a finalidade de cada apartado; utilizar o dicionario; facer clasificacións e resumos; estudar a teoría co apoio dunha práctica continuada, etc.

- Fomento do uso das TIC para resolver actividades ou ampliar ou complementar a información do libro.
- Fomento da aprendizaxe activa e do traballo colaborativo.
- Creación de textos e lectura posterior en voz alta para que os demais valoren a creatividade de cada alumno/-a e así favorecer o xuízo crítico e o traballo cooperativo.
- Fomento do clima adecuado que favoreza o traballo reflexivo individual.
- Posta en común en gran grupo a través do diálogo e a lectura colectiva, tras o traballo individual ou grupal.
- Fomento do aspecto lúdico e creativo da linguaxe.

Traballo dos distintos contidos da unidade a partir de textos próximos á realidade e aos intereses do alumnado.

TEMPORALIZACIÓN DAS UNIDADES DO LIBRO DO ALUMNADO

	Bloques / Unidades	Lectura	Expresión oral	Lingua e texto	Léxico	Gramática	Ortografía	Lingua e sociedade
1.º trimestre	Unidade 1	"En palacio"	Expresar seguranza	Adecuación	Política e lexislación / Polisemia e homonimia	Comunicación, lingua e disciplinas lingüísticas	Acentuación (I)	Plurilingüismo
	Unidade 2	"Peinador: unha moeda galega antes do euro"	Facer suxestións	Coherencia	Economía e finanzas / Sinonimia	Substantivo / Adxectivo	Acentuación (II)	Diversidade lingüística na Península Ibérica
	Unidade 3	"Autopoética in progress" e "Some answers to the last poem on late capitalism"	Destacar unha idea	Cohesión (I)	Deportes de aventura / Antonimia	Pronome persoal / Artigo / Demostrativo / Posesivo	Puntuación (I)	O galego e a lusofonía
	Unidade 4	"Reis Magos"	Reformular	Cohesión (II)	Administración / Hiperonimia, hiponimia e cohiponimia	Identifcador / Cuantificador / Numeral / Relativo / Interrogativo e exclamativo	Puntuación (II)	

		Literatura					Historia da lingua galega (II): a lingua galega de 1916 a 1936
	Unidade 13	A literatura galega desde comezos do século XX até 1936					

	Bloques Unidades	Lectura	Expresión oral	Lingua e texto	Léxico	Gramática	Ortografía	Lingua e sociedade
2.º trimestre	Unidade 5	"Vive tempo e próspero"	Facer conxecturas	Estruturas dialogada e monologada	Xustiza / Holonimia e meronimia	Verbo	Uso dalgunhas vogais e de b/v	A lingua galega nas leis
	Unidade 6	"Epitalamio das cebolas" e "É difícil comprender que sucede connosco mentres todo cambia..."	Xeneralizar a facer excepcións	Estrutura narrativa	Ciencia / Abreviación, abreviatura e símbolo	Adverbio / Preposición / Conxunción	Uso de h e de s/x	Situación sociolingüística do idioma galego
	Unidade 7	Un hotel de primeira sobre o río	Expresar dúbida e indecisión	Estrutura descritiva	Educación viaria / Composición	Sintaxe (i)	Uso doutras consoantes	Conflito lingüístico e diglosia. Planificación lingüística
	Unidade 8	"Unha viaxe até a terra do xeo"	Consensuar	Estrutura persuasivo-argumentativa (i)	Teatro / Derivación	Sintaxe (ii)	Grupos consonáticos (i)	
		Literatura						Historia da lingua galega (II): a lingua
	Unidade	A literatura galega desde 1936						

	14/Unidade 15	ata 1975		galega de 1936 a 1975

	Bloques Unidades	Lectura	Expresión oral	Lingua e texto	Léxico	Gramática	Ortografía	Lingua e sociedade
3.º trimestre	Unidade 9	“Nintendo” e “(Pinoccio) Cando chega o día...”	Resumir	Estrutura persuasivo-argumentativa (ii)	Culinaria / Neocomposición	Sintaxe (iii)	Grupos consonánticos (ii)	
	Unidade 10	Unha primavera para Aldara	Improvisar un discurso	Estrutura persuasivo-argumentativa (iii)	Emprego e relacións laborais / Sigla, acrónimo e amálgama	Sintaxe (iv)	Palabras que comezan por...	Preconceptos lingüísticos
	Unidade 11	“A xeración Biotopo”	Presentar o currículo propio	Estrutura expositivo-explicativa	Enerxía / Estranxeirismo, cultismo e latinismo	Sintaxe (v)	Palabras que terminan en...	Variedades lingüísticas (I)
	Unidade 12	“Peixes voadores non identificados”	Participar nunha entrevista de traballo	Estrutura obrigativo-instrucional	Deportes e actividades acuáticas / Onomatopea, palabra tabú e eufemismo	Sintaxe (vi)	Xuntos ou separados?	Variedades lingüísticas (II)
		Literatura		Historia da lingua galega (III): a lingua galega de 1975 á actualidade				
	Unidade 15	A literatura galega desde 1975						

		á actualidade		

INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DO ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE

A avaliación, entendida como parte integrante do proceso de educación dos aprendidos, orienta de forma permanente a súa aprendizaxe, polo que contribúe en si mesma á mellora do rendemento. Para acadar isto, débese realizar da seguinte maneira:

Individualizada, centrándose na evolución de cada discente e na súa situación inicial.
Integradora, para o cal se contempla a existencia de diferentes grupos e situacións e a flexibilidade na aplicación dos criterios de avaliación sinalados.
Cualitativa, na medida en que se aprecian todos os aspectos que inciden en cada situación particular, e se avalían de forma equilibrada os diversos niveis de desenvolvemento do alumnado, non só os de carácter cognitivo.
Orientadora, dado que lle achega ao alumnado a información precisa para mellorar a súa aprendizaxe e adquirir estratexias apropiadas.
Continua, xa que atende á aprendizaxe como proceso, contrastando os diversos momentos ou fases.

Nesta área terán prioridade, á hora de avaliar, os procedementos e as destrezas adquiridas así como as actitudes cara ao emprego da lingua dentro e fóra da aula. Ademais das probas obxectivas de carácter individual, serán instrumentos de avaliación as actividades habituais do alumnado, a observación sistemática mediante notas de seguimento e o rexistro de datos, a produción de textos escritos, o manexo de fichas, de enciclopedias, das novas tecnoloxías da información, tanto individual como colectivamente. Valorarase o hábito de lectura e o interese polas producións literarias.
A avaliación é un procedemento que permite concluír se se conseguiron ou non as competencias básicas e a capacidade de desenvolver de xeito integrador os coñecementos, as habilidades e as actitudes persoais adquiridas.
Para desenvolver o proceso avaliativo recorrerase a catro tipos de avaliación:

1º - Avaliación inicial: para coñecer os alumnos /as e determinar o punto de partida.

2º - Avaliación continua a través de:
Observación directa na aula: rexistro dos hábitos de traballo.
Fichas de observación dos procedementos especificados en cada un dos bloques de contidos.
Valoración dos traballos realizados polo alumnado na clase e na casa.
Probas obxectivas (escritas ou orais) para determinar o grao de consecución dos contidos.
Probas orais ou escritas en cada avaliación para facer un seguimento das obras lidas co obxectivo de fomentar a lectura

3º - A avaliación sumativa ou final comprobará o grao de consecución dos obxectivos fixados. Poderase realizar unha proba escrita.

A cualificación do alumnado nunca responderá só a esta avaliación final, senón que terá carácter procesual e sumativo e contemplará todo o proceso de aprendizaxe.

A cualificación final darase na avaliación ordinaria de xuño. Aqueles que obteñan unha cualificación negativa nesta convocatoria terán que facer a proba extraordinaria dúas semanas despois (segundo a normativa que rexe a día de hoxe e que está por aprobar polas autoridades educativas). O alumnado con cualificación positiva na primeira semana de xuño, no tempo de espera ao remate das clases, poderá ter que realizar algunhas actividades acordadas polo departamento ou polo centro en colaboración interdepartamental.

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

O profesor de 4º ESO da ESO fará unha avaliación continua do alumnado a través de:

- Fichas de observación e de rexistro dos procedementos especificados en cada un dos bloques de contidos, así como do grao de adquisición das competencias básicas.
- Traballos realizados polo alumnado na clase e na casa relacionados co currículo e maioritariamente textos de creación persoal.
- Probas obxectivas escritas e orais para determinar o grao de consecución dos contidos.

. Rúbricas para a redacción e presentación de traballos escritos, para a exposición oral de traballos, para a resolución individual de exercicios, para a avaliación dun exame, para a participación e intervención do alumnado.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

Para a cualificación final explicaráselle ao alumnado a importancia fundamental do labor diario para obter unha avaliación positiva, insistindo en que non poderá aprobar ninguén que de forma habitual non traballe nin na aula nin na casa.

A cualificación do alumno obterase mediante probas e traballos escritos e orais, que abrangan cuestións sobre os diferentes bloques de contido de 4º da ESO. A expresión oral será observada mediante actividades individuais, en parellas ou en grupo (debate, exposición….)

Valorarase:
Participación e hábitos de traballo: 10%
Probas obxectivas escritas e orais: 60 %
Actividades de comprensión lectora e de expresión oral e escrita. Caderno do alumnado, no que constarán todas as actividades realizadas e tarefas diversas propostas polo profesorado ao longo do curso: 30%.

MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Na ESO resulta moi significativa a diversidade de estilos e dificultades de aprendizaxe, intereses, motivacións e expectativas de futuro que presenta o alumnado; de aí a obriga de abordar esta realidade para cumprir o obxectivo fundamental de responder ás necesidades educativas de todos os alumnos. Todas as medidas serán deseñadas en colaboración co Departamento de Orientación e buscan flexibilizar a programación para responder a unha realidade non homoxénea e inciden no tipo de actividades propostas, na selección dos materiais, nas estratexias organizativas e mesmo nos criterios de avaliación, tomando como referencia os contidos mínimos sinalados. As medidas contempladas son:

1.- Secuenciación de contidos que asegure aprendizaxes básicas para todos e coñecementos de maior complexidade para algúns.
2.- Agrupamentos flexibles que permiten contextos de aprendizaxe colaborativos. (Reforzos, Desdobramentos)
3.- Diferentes tempos de realización de actividades en función dos diferentes ritmos de aprendizaxe.
4.- Criterios de avaliación que contemplen os diferentes puntos de partida e os diferentes graos de consecución de obxectivos.
5.- Actividades de ensinanza-aprendizaxe variadas e con diferente nivel de dificultade, entre as que tamén se contemplan:

• Actividades de reforzo para os alumnos que non seguen o ritmo de aprendizaxe do grupo. Nun caso como o da lingua galega, a bagaxe previa non é a mesma en todos os alumnos. Polo tanto, contémplanse actividades de distinto grao de dificultade (interferencias do castelán, coñecementos sobre ortofonía, expresións, locucións ou frases feitas, etc.) para acadar un nivel axeitado. No apartado de literatura e tipoloxía textual, incluiranse comentarios de textos sinxelos guiados mediante unha serie de preguntas que inciden nos aspectos e características máis relevantes destes. Por último, contémplanse mecanismos de cooperación que evidencian a función comunicativa da lingua nun ambiente de socialización propiciatorio (tormentas de ideas, corrección colectiva, traballos en grupo ou postas en común).

• Actividades de recuperación para os alumnos que non acadan os obxectivos previstos ao final de cada secuencia. Consistirán en exercicios, así como lecturas de fragmentos de obras literarias que axuden a comprender o autor, a súa obra e a época en que está escrita, e que tamén se usan para ler en voz alta, facer resumos e comentarios guiados de textos, expor a opinión etc.

• Actividades de ampliación para os alumnos que avanzan a un ritmo de aprendizaxe maior e así desenvolver máis polo miúdo cuestións relativas a autores determinados en cada unidade (análise de textos, breves investigacións, máis lecturas etc.) que favorezan o traballo autónomo e permitan a cada alumno aplicar o ritmo e a forma de traballo máis axeitada ás súas características individuais

EDUCACIÓN EN VALORES E TRANSVERSALIDADE

Segundo o establecido no Decreto 86/2015, de 25 de xuño polo que se regula o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia, os elementos transversais que deben traballarse a través de todas as materias son os seguintes:

-Comprensión lectora
-Expresión oral e escrita

-Comunicación audiovisual
-Tecnoloxías da información e da comunicación
-Emprendemento
-Educación cívica e constitucional

Alén disto, tamén son considerados elementos transversais que cómpre ter en conta, tanto nas programacións docentes como no desenvolvemento das aulas os seguintes valores e conceptos:

Igualdade e respecto	-Igualdade efectiva entre homes e mulleres -Prevención da violencia de xénero -Prevención da violencia contra persoas con discapacidade -Igualdade de trato e non discriminación -Prevención de calquera forma de violencia, racismo ou xenofobia
	-Aprendizaxe da prevención e resolución pacífica de conflitos nos ámbitos persoal, familiar e social -Aprendizaxe dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto aos dereitos humanos, o respecto por igual aos homes e ás mulleres, o respecto ás persoas con discapacidade, o rexeitamento da violencia terrorista, a pluralidade, o respecto ao Estado de dereito, o respecto e a consideración ás vítimas do terrorismo e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia
	-Evitación de comportamentos e de contidos sexistas -Evitación dos estereotipos que supoñan discriminación por razón de orientación sexual ou de identidade de xénero, favorecendo a visibilidade da realidade homosexual, bisexual, transexual, transxénero e intersexual
Emprendemento	-Fomento das participación do alumnado en actividades que lle permitan afianzar o espírito emprendedor e a iniciativa empresarial a partir de aptitudes como a creatividade, a autonomía, a iniciativa e o traballo en equipo, a confianza nun/nunha mesmo/a e o sentido crítico
Educación viaria	-Promoción de accións para a mellora da convivencia e a prevención dos accidentes de tráfico con fin de divulgar entre o alumnado dos seus dereitos e deberes como usuarios/as das vías como peóns, viaxeiros/as e condutores/as, o respecto polas normas e os sinais para así favorecer a tolerancia, a prudencia, o autocontrol, o diálogo e a empatía de modo que se tenda á evitación dos accidentes de tráfico e das súas secuelas

Todos estes aspectos aparecen amplamente representados nos contidos, nos textos, nos exemplos e nas actividades do noso proxecto didáctico. Non obstante, tamén consideramos esenciais para o desenvolvemento do alumnado, como cidadáns e cidadás plenamente conscientes dos seus dereitos e dos seus deberes e como individuos inseridos na nosa sociedade, a presenza doutros elementos transversais non explicitados neste apartado do

currículum, aínda que si forman parte, por exemplo, do deseño de competencias; así, incluímos aínda materiais que abordan o tratamento da ecoloxía e o respecto polo medio, a educación dos/das consumidores/as, a educación para a saúde, a educación para o lecer e a educación para o desenvolvemento, entendida esta última baixo os preceptos de promoción das actitudes destinadas a desenvolver a solidariedade mundial, a paz, a tolerancia, a xustiza social e a defensa do medio ambiente, perseguindo tanto o desenvolvemento dos individuos como das súas comunidades dun xeito respectuoso.
A seguir, presentamos a distribución dos temas transversais por unidades didácticas e por proxectos trimestrais:

A seguir, presentamos a distribución dos temas transversais por unidades didácticas.

	U. 1	U. 2	U. 3	U. 4	U. 5	U. 6	U. 7	U. 8	U. 9	U. 10
Igualdade e respecto										
Emprendemento										
Educación viaria										
Ecoloxía e respecto polo medio										
Educación dos/das consumidores/as										
Educación para a saúde										
Educación para o lecer										
Educación para o desenvolvemento										

ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PLAN TIC

O traballo coas novas tecnoloxías será a través do ordenador do profesor e do traballo en grupo que poidan realizar en distintos ordenadores portátiles dos que dispón o departamento.

No departamento de Lingua Galega e Literatura dispoñemos de dous ordenadores portátiles que levamos á clase para poder entrar en Internet e ensinarlles vídeos de dramatización de textos ou musicalización de poemas, visitar páxinas como a da Biblioteca Virtual Galega, a da Real Academia Galega ou a do Instituto da Lingua Galega; ensinarlles a consultar dicionarios, correctores ou tradutores en liña.
As aulas dispoñen todas elas de ordenador para o profesorado e canón de proxección. Con este material tamén se pode traballar en todo o grupo con contidos virtuais.
A AV, na que profesorado e alumnado están matriculados, tamén leva sendo dende , sobre todo, a pandemia, unha ferramenta de traballo tanto con contidos virtuais como material tirado de fontes escritas.

ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PLAN DE CONVIVENCIA

É o Departamento de Orientación, en colaboración co titor e a Xefatura de Estudos, o que adopta as accións destinadas a mellorar a convivencia no centro, polo que o que os profesores de 4º ESO faremos será informar puntualmente ao titor de todas aquelas actitudes do alumnado que poidan impedir o normal desenvolvemento da convivencia na aula.

ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PROXECTO LECTOR.

Trataremos o léxico máis alá do que se propón no apartado das actividades de lectura das distintas unidades do libro de texto, ademais de dedicarmos algunhas sesións á lectura na aula dos diferentes tipos de textos.
Proporemos a lectura de textos da literatura galega ou traducións da literatura universal (como mínimo un por trimestre) que servirán de base para o espallamento da nosa cultura literaria e da cultura universal, así como para mellorar a comprensión e expresión orais e escritas.

As obras de lectura propostas son unha por trimestre e poden coincidir ou non coas propostas o curso pasado que foron as seguintes:
1º trimestre: Curros Enriquez: *O divino sainete*
2º trimestre: Blanco Amor, *A esmorga*.
3º trimestre: Castelao, *Os dous de sempre. Un ollo de vidro*.

Tamén se poden realizar saídas ao teatro, exposicións, concertos….en función da oferta educativa que se presente ao longo do curso. Somos conscientes de que este ano, por mor da pandemia, estas actividades se poden ver moi limitadas e mesmo anuladas.

GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA

Extracción e formulación correcta do tema, a intención e as ideas principais e secundarias, a tese e os argumentos de textos de diferente tipoloxía, demostrando que se comprenden as súas connotación e mensaxes implícitas.
Realización de exposicións orais planificadas claras e ordenadas de traballos e informacións de actualidade, diferenciando información e opinión e explicando de forma clara e razoada as propias posicións con respecto ao tema tratado.
Planificación, redacción e revisión de textos escritos propios dos medios de comunicación e dos ámbitos social e académico aplicando as normas básicas de adecuación, coherencia, cohesión e corrección (ortográfica, gramatical...) traballados na aula.
Consulta autónoma de textos en diferentes soportes, selección análise crítica da información relevante, extracción de conclusións fundamentadas e integración en traballos académicos adecuados ao nivel.

do rexistro adecuado a cada tipo de texto e situación comunicativa.
Coñecemento e uso correcto do léxico relacionado cos campos semánticos traballados na aula.
Valoración da lingua galega como propia de Galicia, comprendendo as circunstancias históricas que condicionaron a súa evolución desde os comezos do século XX.
Comprensión crítica e recoñecemento da situación actual do galego así como coñecemento do proceso de normalización.
Identificación das principais etapas, escolas literarias, autores e obras da literatura galega do século XX e actual.
Valoración positiva da literatura galega como patrimonio cultural e como estímulo para unha práctica literaria propia.
Lectura e comprensión dos libros de lectura sinalados durante o curso.
Entrega periódica dos traballos solicitados ao longo do curso.
Participación construtiva nas interaccións comunicativas cos compañeiros e compañeiras.
Interese pola materia e actitude de respecto e de colaboración no traballo da aula.

PLANS DE TRABALLO PARA A SUPERACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES

A avaliación da materia pendente faise a través da realización dos exercicios de caderniños de traballo que se dan ao longo do curso.
Así mesmo, a boa evolución no curso presente sempre é un dato positivo para acadar o aprobado no curso precedente. A non entrega dos traballos solicitados no prazo establecido penaliza ao alumnado pendente co risco de non aprobar a materia do curso anterior. Informarase as familias da súa evolución tres veces curso, coincidindo coas avaliacións.

MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS INCLUÍDOS OS LIBROS DE TEXTO

A materia de Lingua e Literatura Galega de curso de 4º ESO será abordada contando co libro de texto de Baía Edicións e Consorcio Editorial Galego. Esta editorial propón un proxecto no que se desenvolve o currículo vixente para a materia. Céntrase prioritariamente en dous obxectivos:

- O incremento da competencia comunicativa, entendida como a adquisición dos coñecementos e os procedementos que resultan imprescindibles para interactuar satisfactoriamente en diferentes ámbitos sociais.
- O desenvolvemento da educación literaria, concibida como a adquisición dos coñecementos e dos procedementos necesarios para comprender o sentido dos textos literarios, iniciarse na expresión literaria e consolidar os hábitos de lectura.

Consonte a esta formulación, en cada unidade aténdese á realización de determinadas tarefas de comunicación e á adquisición de certos coñecementos que contribúen á formación lingüística e literaria da persoa e fan que a comunicación sexa máis efectiva.

Ademais do libro de texto, o profesorado da área neste curso poderá aportar material procedente doutras fontes diferentes ao libro de texto. Sempre se perseguirá o logro dos obxectivos do curso dando ao alumnado variedade e propostas atractivas. Por suposto, neste punto estamos a pensar no uso da biblioteca así como das TIC.

RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Lingua galega e Literatura:

- Recursos fotocopiables da Proposta Didáctica do libro do alumno, con actividades de reforzo e ampliación e lecturas complementarias para traballar a comprensión lectora.
- Cadernos complementarios de ortografía, léxico, morfosintaxe e expresión escrita.

Recursos dixitais

- Libro dixital: os alumnos e alumnas poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.

. Páxinas web que proporcionan información e material didáctico sobre os contidos estudados.

PROCEDEMENTOS PARA AVALIAR A PROPIA PROGRAMACIÓN

-A programación será avaliada mediante enquisas ao alumnado e a reflexión do propio profesorado do departamento tras analizar os resultados académicos obtidos polos rapaces.

Deberá valorarse:

-A contribución da programación ao logro das competencias básicas

-A adecuación dos obxectivos e do nivel esixido a cada curso académico.

-A distribución de contidos nas distintas avaliacións e os tempos dedicados a cada competencia comunicativa.

-A adecuación da metodoloxía e materiais didácticos.

-A contribución das actividades complementarias e extraescolares á consecución dos obxectivos

MECANISMOS PARA ASEGURAR O SEGUIMENTO CONTINUO DO CURSO POR PARTE DO ALUMNADO:

Para asegurar o seguimento continuo do curso atenderanse os mecanismos que o centro establece de acordo co seu propio regulamento e outros plans que poidan estar vixentes (plan de continxencia Covid, plan de absentismo, etc.). Ademais, desde a materia prevense os seguintes mecanismos:

- Docencia presencial. O centro establece un protocolo diario para comprobar a asistencia do alumnado á aula, con informe a titoría no caso de observar ausencias repetidas para a súa comunicación ás familias e tomar as medidas preceptivas. Desde a propia materia tamén se reserva unha porcentaxe da nota final (10 %) para estimular tanto a participación como a realización de tarefas na aula, o que permite dalgunha forma realizar e asegurar un seguimento continuo e obxectivo do curso por parte do alumnado. A petición de tarefas periodicamente e a realización de probas parciais permite ofrecer tamén unha valoración desta evolución do alumnado.

- Docencia a distancia. Alén dos mecanismos que estableza o centro, que serán de aplicación tamén nesta materia, para asegurar o seguimento continuo do curso por parte do alumnado empregaremos os métodos seguintes: comprobar a asistencia diaria e valorar o grao de participación do alumnado nas sesións a distancia; comprobar as entregas periódicas e o grao de corrección das tarefas requiridas; observar o rexistro de conexións que realiza o alumnado á aula virtual, comprobable a través da propia aplicación; propoñer test de autoavaliación e outras probas periódicas en datas pechadas e configuradas con seguridade (aceso restrinxido, limitado temporalmente, navegación controlada, etc.).

2º BACHARELATO

1. CONCRECIÓN DOS OBXECTIVOS PARA 2º BACHARELATO

Como resultado do proceso de ensino-aprendizaxe desta materia o alumnado ao remate do curso ha de alcanzar os seguintes obxectivos concretos:

1. Valorar positivamente a lingua galega e empregala oralmente e por escrito en todas as situacións.
2. Identificar as variacións diacrónicas da lingua galega ao longo do século XX e ser quen de distinguir as variacións diatópicas e diastráticas.
3. Coñecer as características sociolingüísticas dos principais períodos históricos que atravesou a lingua galega no século XX, o marco legal actual e as características do proceso de normalización.
4. Coñecer os intentos por conformar un estándar para o galego ao longo do século XX e aceptar o marco legal actual.
5. Analizar textos de todo tipo aplicando as regras de análise textual.
6. Ler obras da literatura galega con sensibilidade e actitude crítica.
8. Analizar e comentar textos literarios publicados desde 1916 ata a actualidade seguindo métodos recoñecidos e eficaces da teoría e crítica literarias.
9. Identificar as principais épocas, características, autores, obras e períodos estéticos na literatura galega desde 1916 ata a actualidade.

Reforzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para aproveitar eficazmente as aprendizaxes, e mais como medio de desenvolvemento persoal.

2.-COMO CONTRIBÚE A MATERIA Á CONSECUCIÓN DAS COMPETENCIAS

Tal e como se describe na LOMCE, todas as áreas ou materias do currículo deben participar no desenvolvemento das distintas competencias do alumnado. Estas, de acordo coas especificacións da lei, son:

1.º Comunicación lingüística.
2.º Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.
3.º Competencia dixital.
4.º Aprender a aprender.
5.º Competencias sociais e cívicas.

6.º Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
7.º Conciencia e expresións culturais.
A materia de Lingua e Literatura de 2.º de Bacharelato pretende que os alumnos e as alumnas adquiran as habilidades necesarias para facer efectiva a comunicación no nivel persoal, académico, social e profesional. Para iso, ademais da comunicación lingüística, propia da materia e a conciencia e expresións culturais, relacionada especialmente coa literatura, desenvolveranse outras competencias inherentes á propia aprendizaxe como son aprender a aprender e sentida de iniciativa e espírito emprendedor, e a competencia dixital, relacionada coa busca de información.
A competencia fundamental que desenvolve é, polo tanto, a comunicación lingüística. A través dos contidos, lecturas e actividades propostas ao longo do libro búscase que o alumnado sexa competente; a) na comprensión oral e a comprensión escrita mediante a escoita e a lectura de textos de diversa índole e a escoita atenta das explicacións nas situacións comunicativas da aula e b) na expresión oral e a expresión escrita mediante a elaboración de textos propios orais ou escritos cun vocabulario e unhas estruturas lingüísticas precisos e de forma coherente e adecuada a cada situación comunicativa.
As competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía están presentes en textos relacionados co medio e a ciencia.
A competencia dixital implica a utilización de medios dixitais que o alumnado de Lingua e Literatura precisará para solicitar información de dicionarios e enciclopedias e obter datos concretos sobre autores e obras, así como para ampliar os contidos ou traballar os medios de comunicación. Tamén na realización de exercicios prácticos en páxinas web que permiten a autocorrección.
O carácter abstracto dunha gran parte dos contidos que se traballan en Lingua implican unha necesaria xestión dos estilos de aprendizaxe e os recursos e motivacións persoais, e un desenvolvemento das estratexias de comprensión por parte do alumnado. Así mesmo, os estudantes enfróntanse ao seguimento dunha aprendizaxe pautada e á reflexión creativa, crítica e emocional, especialmente nas análises e comentarios dos textos e nos traballos de investigación. Por último, procuraremos a autoavaliación dos obxectivos de aprendizaxe para que o alumnado tome conciencia dos procesos de aprendizaxe. Todo iso fai que a competencia aprender a aprender se traballe ao longo de todo o curso.
O alumnado adquire competencias sociais e cívicas a través do recoñecemento e o respecto da diversidade de ideas e opinións nos traballos de tipo colaborador de diálogo e debate e das vertidas, especialmente, nos ensaios e nos artigos de opinión. Por outra parte, os alumnos e as alumnas deberán establecer unha escala de valores desde a que emitir xuízos críticos e fundamentados sobre os textos. Traballarán tamén esta competencia ao valorar os procesos históricos vividos nas etapas a estudar e ao establecer a relación da realidade histórica e a literatura.
O sentido de iniciativa e espírito emprendedor faise patente en todas as actividades que requiren achega de ideas, análise sistemática, aplicación do aprendido para xerar novas posibilidades, creación de textos, elección de recursos, etc. Así, o alumnado adquire esta competencia en especial resolvendo cuestións lingüísticas, construíndo oracións, realizando as análises de texto pautadas, creando textos propios ou achegándose aos recursos diversos que se ofrecen en Internet.
A materia contribúe especialmente ao fomento da apreciación cultural e a educación do gusto que desenvolve a competencia conciencia e expresións culturais. Traballará textos de tipoloxía variada e de autores recoñecidos para traballar os contidos cuxa temática se relaciona con temas que van desde o patrimonio natural ou científico ata a interculturalidade. Por outro, a Literatura invita ao alumnado a entrar en contacto directo con obras e autores de diversos xéneros e de valor universal sobre os que se dan as pautas e os contextos para a súa mellor comprensión, o que supón un estímulo para que os estudantes se acheguen con sensibilidade e agrado ao patrimonio literario. Poñeremos ao alumnado en contacto coa actividade cultural do seu concello, dando a coñecer a oferta (presentacións de libros, teatro, cine, música, exposicións...) procurando se interesen polas dinámicas culturais do seu entorno de xeito que pasen a formar parte do seu tempo de lecer.

3.- CRITERIOS DE AVALIACIÓN, OBXECTIVOS, CONTIDOS, ACTIVIDADES, METODOLOXÍA E TEMPORALIZACIÓN

A materia de Lingua galega e literatura está dividida en cinco bloques:

Bloque 1, "Comunicación oral. Escoitar e falar", atende ao uso oral da lingua. Incide, sobre todo, na necesidade de que o alumnado galego teña modelos de fala adecuados e poida pór en práctica a súa lingua dentro e fóra da aula en contextos formais e informais.

Bloque 2, "Comunicación escrita. Ler e escribir", ocúpase da comprensión e a produción escrita.

Bloque 3, "Funcionamento da lingua", integra contidos relacionados co código e a súa organización e responde á necesidade de reflexión sobre a propia lingua coa finalidade de capacitar para o seu uso correcto, sen concibir os coñecementos lingüísticos como un fin en si mesmo.

Bloque 4, "Lingua e sociedade", pretende que o alumnado comprenda os procesos sociolingüísticos e identifique os prexuízos para a súa superación. Así mesmo, persegue que recoñeza e empregue termos sociolingüísticos de xeito preciso.

Bloque 5, "Educación literaria", asume o obxectivo de facer do alumnado lectorado competente, que integre a lectura como un mecanismo de comprensión do propio eu e da sociedade ao longo de toda a súa vida, a través do achegamento á historia da literatura galega, así como ás súas obras e aos seus autores e autoras máis salientables, recoñecendo a vinculación destes produtos literarios coa propia historia de Galiza.

O tratamento da materia ten que abordarse desde unha óptica competencial, valorando as relacións que cada un ten coas competencias clave, que aparecen especificadas, a partir dos estándares de aprendizaxe avaliables, no seguinte cadro:

Criterios de Avaliación	Obx.	Contidos	Actividades	Metodoloxía	Temporalización
Bloque 1. Comunicación oral. Escoitar e falar					
B1.1. Comprender, interpretar e valorar diferentes tipos de discursos orais, audiovisuais e a situación en que se desenvolven. Captar o sentido global, a intención do discurso, a mensaxe e as súas ideas principais e secundarias.	d e g h	B1.1. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais e audiovisuais de natureza diversa.	Escoita activa de textos orais: - Curtametraxes sobre o contexto histórico desde 1916 ata a actualidade ou vídeos sobre sociolingüística. - Películas sobre obras literarias - Exposicións orais dos compañeiros e compañeiras. - Escoita activa dos compañeiros e compañeiras nos debates oorganizados.	-Proxección na aula de curtametraxes como apoio ás introducións históricas dos temas de literatura e para a reflexión sociolingüística. Debate posterior en pequeno grupo, cubrindo un cuestionario escrito no que demostren a comprensión, interpretación e valoración, a captación do sentido global, da intención do discurso e os temas	Unha vez por trimestre -

<table>
<tr><td></td><td></td><td></td><td rowspan="4">- Conferencias, charlas
- Videoconferencias
- Fragmentos de TV e radio: anuncios pulicitarios e novas de actualidade.

- Contestar a cuestionarios e probas escritas e orais nas que o alumnado demostre a comprensión, interpretación e valoración dos textos escoitados, a captación do sentido global, da intención do discurso e das ideas principais e secundarias.</td><td rowspan="4">principais e secundarios.

-Visionado na casa de películas sobre obras da literatura galega publicadas desde 1916 á actualidade como traballo voluntario, respondendo oralmente a cuestións nas que demostren a comprensión, interpretación e valoración, a captación do sentido global, da intención do discurso e os temas principais e secundarios.

-Organización de debates na aula sobre temas de actualidade e do ámbito educativo, a partir da escoita de vídeos e de novas ou anuncios da RTVG tirados de Internet (radio e TV á carta) primeiro en pequeno grupo e logo en gran grupo, nos que desenvolvan unha escoita activa das intervencións dos compañeiros e compañeiras</td><td rowspan="4">Máximo 4 por trimestre

- 1 por trimestre.</td></tr>
<tr><td>B1.2. Comprender, interpretar e valorar textos orais de carácter expositivo e argumentativo sobre temas especializados (conferencias, clases, charlas, presentacións e videoconferencia).</td><td>d
e
h
i</td><td>B1.2. Comprensión interpretación e valoración de textos expositivos e argumentativos sobre temas especializados do ámbito educativo.</td></tr>
<tr><td>B1.3. Comprender, interpretar e valorar textos orais xornalísticos e publicitarios</td><td>d
e
g
h</td><td>B1.3. Comprensión interpretación e valoración de textos orais procedentes dos medios de comunicación social (xéneros informativos e de opinión, e da publicidade).</td></tr>
<tr><td>B1.4. Coñecer, usar e valorar a adecuación, a coherencia, a cohesión e a claridade expositiva, así como as normas de cortesía, nas intervencións orais propias da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas.</td><td>a
b
e</td><td>B1.4. Desenvolvemento das habilidades de escoita activa, cunha actitude de interese, de cooperación e de respecto.</td></tr>
</table>

B1.5. Realizar producións orais planificadas, relacionadas con algún contido do currículo ou tema de actualidade adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión, corrección, coa axuda das TIC así como de elementos non verbais e con control das emocións ao falar en público.	d e g h i m	B1.5. Produción (planificación e execución de textos orais relacionados con algún contido do currículo ou tema de actualidade) adecuada á situación comunicativa, con coherencia, cohesión, corrección, coa axuda das TIC, así como de elementos non verbais e con control das emocións ao falar en público.	- Presentacións de textos orais expositivos e argumentativos e de debates na aula relacionadas con algún contido do currículo ou tema de actualidade ou do ámbito educativo apoiándose nas TIC, cunha fonética e prosodia correcta, aplicando os coñecementos gramaticais e recoñecendo as dificultades expresivas.	- Proposta na aula, intercambio oral de impresións en pequeno grupo, planificación individual na casa e - presentación oral na aula co apoio das TIC - debate na aula	- 1 por trimestre. - Ao longo do curso.
B1.6. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	e	B1.6. Produción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	- Intervencións espontáneas en na aula para aclarar dúbidas e participar activamente nas explicacións teóricas do profesorado e dos compañeiros e compañeiras e no comentario de todo tipo de textos.	- Nas explicacións teóricas o profesorado construirá o seu discurso apoiándose en preguntas ao alumnado para fomentar a súa participación e escoita actiiva. Tamén se valorará que o faga o propio alumnado nas súas exposicións orais.	
B1.7. Expor oralmente, con rigor e claridade, un tema especializado de textos do ámbito educativo ou de divulgación científica e cultural.	e g h i	B1.7. Exposición oral de textos expositivos e argumentativos do ámbito educativo e de divulgación científica e cultural.			
B1.8. Participar activa e argumentadamente en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.	a b e	B1.8. Participación activa e argumentada en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.	- Debates nos que todo o alumnado participe de forma activa e argumentada sobre		- 1 por trimestre
B1.9. Participar en	a	B1.9. Participación en			- Ao

interaccións sobre temas de interese persoal, ou social ou asuntos da vida cotiá, nun rexistro formal, neutro ou informal.	b c e m	interaccións orais sobre temas de interese persoal ou social ou asuntos da vida cotiá, en diferentes rexistros.	temas de actualidade, cunha fonética e prosodia correcta, aplicando os coñecementos gramaticais e recoñecendo as dificultades expresivas.	- Organización de debates na aula. - Reflexión posterior sobre fonética e prosodia e sobre o dominio gramatical e expresivo.	longo de todo o curso.
B1.10. Aplicar os coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecer, en exposicións orais propias e alleas, as dificultades expresivas.	b d e	B1.10. Aplicación dos coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecemento en exposicións orais propias e alleas das dificultades expresivas.	- Conversa espontánea na aula sobre temas persoais e da vida social. - Experimentación introducindo o uso do galego nos contextos nos que desenvolve a súa vida cotiá, enfrontándose aos prexuízos e a falta de hábito.	- Establecemento desde o primeiro día de clase da lingua galega como única lingua de uso habitual na aula do alumnado, tanto co profesorado como entre os compañeiros e compañeiras.	- 1º trimestre
B1.11. Participar oralmente cunha fonética e prosodia correcta, valorar esta pronuncia e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	e	B1.11. Participación nas producións orais cunha fonética e prosodia correcta, valoración desta pronuncia e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.		- Recollida das experiencias do uso da lingua galega en diferentes contextos da vida cotiá nun caderno en forma de diario.	

Criterios de Avaliación	Obx.	Contidos	Actividades	Metodoloxía	Temporalización
Bloque 2. Comunicación escrita. Ler e escribir					
B2.1. Aplicar estratexias e coñecementos lingüísticos, sociolingüísticos e pragmáticos para interpretar e producir textos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial.	b d f h	B2.1. Comprensión e produción de textos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial con axuda de estratexias e coñecementos lingüísticos, sociolingüísticos e pragmáticos.	- Lectura comprensiva de textos escritos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial cunha fonética e prosodia correcta. - Preguntas sobre o significado de palabras e expresións do texto. - Descrición das propiedades do texto e análise dos procedementos lingüísticos básicos de adecuación, coherencia e cohesión. - Resumos, esquemas e mapas conceptuais que recollan axeitadamente as ideas fundamentais dos textos. - Comentarios críticos sobre temas educativos ou de interese social, coherentes e ben cohesionados; axustados ás	- Lectura en voz alta individual, compartida (aprendizaxe cooperativa) ou en gran grupo e lectura individual interiorizada en silencio. - Definición de palabras, explicación de significados das palabras e da adecuación, coherencia e cohesión dos textos lidos en pequeno grupo, en gran grupo de xeito colaborativo e empregando os recursos das TIC para resolver as dúbidas dando ferramentas ao alumnado para que poida aprender de forma autónoma. - Os resumos, esquemas e mapas conceptuais faranse de forma individual ou en pequeno grupo e logo debateranse as diferentes respostas en gran grupo, corrixindo erros e chegando de xeito colectivo á solución máis	Ao longo de todo o curso
B2.2. Planificar, producir e revisar textos de distintos ámbitos de uso adecuados á situación e á intención comunicativa, con coherencia, cohesión, corrección gramatical e boa presentación.	b f h	B2.2. Planificación, produción e revisión de textos de distintos ámbitos adecuados, coherentes e ben cohesionados; axustados ás normas morfolóxicas e gramaticais e ben presentados.			
B2.3. Realizar traballos educativos individuais ou en grupo sobre temas controvertidos do currículo ou de actualidade social,	b d fh	B2.3. Produción de traballos educativos individuais e en grupo sobre temas polémicos do currículo ou da actualidade social,			

científica ou cultural.		científica e cultural.	normas morfolóxicas e gramaticais e ben presentados. Organización e revisión das producións cos recursos que ofrecen as TIC. - Traballos de investigación seleccionando información procedente de fontes bibliográficas e dixitais, coherentes e ben cohesionados; axustados ás normas morfolóxicas e gramaticais e ben presentados - Revisión das producións propias cos recursos que ofrecen as TIC.	adecuada. - Os temas para comentario crítico proporanse con antelación suficiente para permitir a documentación do alumnado. Realizarase logos un debate oral no que o alumnado irá tomando notas dos diferentes argumentos para posteriormente realizar de forma individual o comentario crítico escrito en documento dixital coa utilización do corrector de texto. - Os traballos de investigación serán sobre aspectos relacionados coa historia da lingua e a literatura e coa sociolingüística e realizaranse de xeito individual ou en pequeno grupo para expoñerse logo oralmente na aula.	
B2.4. Analizar e comentar textos argumentativos e expositivos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial.	d f h	B2.4. Análise e comentario de textos expositivos e argumentativos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial.			
B2.5. Extraer información de fontes bibliográficas e dixitais e utilizar as TIC ao longo de todo o proceso de escritura, desde a planificación, organización e produción do texto á súa revisión e corrección final.	b e f h	B2.5. Busca e selección de información procedente de fontes bibliográficas e dixitais e posterior organización e revisión das producións cos recursos que ofrecen as TIC.			
B2.6. Describir as propiedades do texto e analizar os procedementos lingüísticos básicos de adecuación, coherencia e cohesión nas producións propias e alleas.	b f h	B2.6. Descrición das propiedades do texto e análise, nas producións propias e alleas, dos procedementos lingüísticos básicos de adecuación, coherencia e cohesión.			
Criterios de Avaliación	Obx.	Contidos	Actividades	Metodoloxía	Temporalización
Bloque 3. Funcionamento da lingua					
B3.1. Definir e identificar os fonemas da lingua	e	B3.1. Pronuncia correcta dos fonemas propios do	- Definir os fonemas dunha palabra dada.	- Pronuncia consciente en voz alta dos fonemas na aula e realización	-1º trimestr

galega e recoñecer a importancia e o valor das normas fonéticas como medio para facilitar a comunicación eficaz.		galego e das transformacións fonéticas que se dan nas palabras ao longo da cadea falada.	- Distinguir a apertura da vogal media tónica en palabras dadas.	colectiva do cadro das consoantes e vogais cos seus trazos distintivos antes da realización dos exercicios. Corrección co Dicionario de pronuncia, que permite escoitar a palabra e ver a súa transcrición fonolóxica para que o alumnado coñeza e empregue este recurso dixital.	e a explica -ción e exerci-- cios ao longo do curso.
B3.2. Coñecer as variedades dialectais, recoñecer e explicar os seus trazos característicos en manifestacións orais e escritas e valorar a diversidade lingüística como parte do patrimonio cultural.	d e	B3.2. Coñecemento e explicación das variedades dialectais de Galicia.	- Recoñecer os trazos dialectais do galego e identificalos co bloque ao que pertencen. - Gravar os trazos dialectais de Cangas e debater sobre os seus usos.	- Escoitar gravacións na aula dos diferentes bloques dialectais do galego. - Escoitar gravacións traídas polo alumnado e organizar un pequeno debate para que afloren os prexuízos existentes e o alumnado sexa quen de valorar a diversidade lingüística como parte do patrimonio cultural.	- 1º trimestr e
B3.3. Recoñecer e explicar o proceso de formación das palabras e aplicar os coñecementos adquiridos para a mellora, comprensión e enriquecemento do vocabulario activo.	e	B3.3. Análise e explicación do léxico e dos seus procedementos de formación.	- Segmentar morfoloxicamente palabras tiradas dos textos que se traballen e identificar o valor de cada morfema.	- Procurar que algún dos textos seleccionados para traballar presente variedades dialectais. - Realización en gran grupo dun esquema dos elementos constituíntes das palabras para que o alumnado lembre o aprendido en cursos anteriores. - Realización das segmentacións	- Ao longo do curso. - 1º trimestr e - Ao longo do curso

B3.4. Observar, reflexionar e explicar as distintas unidades e función sintácticas e aplicar os coñecementos sobre análise sintáctica na produción de textos.	e	B3.4. Observación, reflexión e explicación das unidades e funcións sintácticas.???	- Establecer o tipo de unidade e a función sintáctica de elementos sinalados nos textos traballados.	propostas de forma individual ou en pequeno grupo. Corrección en gran grupo facendo fincapé nos cambios que vai sufrindo o lexema para explicar de forma lóxica o valor dos morfemas. - Realización dun esquema colectivo para lembrar o aprendido en cursos anteriores. - Realización dos exercicios	No 1º Trimestre Ao longo do curso
B3.7. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.	e b	B3.7. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.		propostos de forma individual ou en pequeno grupo e corrección en gran grupo. - Empregar nas explicacións de fonética, gramática e sintaxe a comparación co portugués, o castelán, o francés e o inglés, destacando as características sintácticas distintivas do galego e as comúns ao portugués.	Ao longo de todo o curso
Criterios de Avaliación	Obx.	Contidos	Actividades	Metodoloxía	Temporalización
Bloque 4. Lingua e sociedade					
B4.1. Recoñecer os estereotipos e prexuízos	p	B4.1. Estereotipos e prexuízos lingüísticos: a	-Traballo de campo sobre os usos lingüísticos do galego en Cangas	- Recollida de datos no caderno. Elaboración dunha conclusión	No 1º Trimest

lingüísticos, determinar a súa repercusión nos usos e elaborar traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen cuestións sociolingüísticas.		súa repercusión nos usos. B4.2. Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen cuestións sociolingüísticas.	e a pervivencia ou non de prexuízos lingüísticos, situacións diglósicas... - Debate oral sobre o traballo realizado.	escrita individual. - Organízase o debate para conducir, ao alumnado, a partir dos datos e das conclusións do alumnado aos conceptos teóricos de sociolingüismo, partindo do próximo para chegar ao que universal.	re
B4.2. Describir e interpretar o proceso de construción da variante estándar da lingua galega, recoñecer as interferencias lingüísticas no galego con especial atención aos castelanismos e desenvolver un discurso propio libre destes elementos.	h p	B4.3. Construción da variante estándar da lingua galega. B4.4. Interferencias lingüísticas: castelanismos.	- Detectar castelanismos en textos dados.	- Traballaranse nos textos literarios anteriores á normativa oficial e nos propios textos realizados polo alumnado corrixindo en gran grupo os erros detectados.	No 2º trimestr e
B4.3. Distinguir as características lingüísticas fundamentais do galego moderno desde 1916 ata 1978, describir o seu contexto e identificalo en textos.	p	B4.5. Historia da lingua: galego moderno (desde 1916 ata 1978); contexto histórico e cultural; situación sociolingüística e características lingüísticas.	-Con todos os números do xornal A Nosa Terra establecer: - características liingüísticas 1916-1936 - feitos do contexto histórico 1916-1936 alí recollidos. - Cun artigo dos primeiros números da revista Grial establecer as características lingüísticas do período 1936-75 - Establecer o tema do poema "Cunetas" e os recursos	-Chegarase ao coñecemento dos contido a través de textos: -Repartiranse os xornais por tomos cronolóxicos para o traballo en grupo e poñeranse en común os datos recollidos. -Lerase o artigo en clase detectando coa participación espontánea do alumnado as características lingüísticas, comparándoas coas do período	

			empregados para transmitir o vivido nesa época.	anterior.	
B4.4. Distinguir as características lingüísticas fundamentais do galego moderno desde 1978 ata a actualidade e identificalo en textos, describir o seu contexto e a situación legal, recoñecelo como unha lingua en vías de normalización e elaborar traballos sobre a historia da lingua.	p	B4.6. Historia da lingua: galego moderno (desde 1978 ata a actualidade); contexto histórico e cultural; situación sociolingüística; situación legal e características lingüísticas.	- Cun fragmento de Círculo de Suso de Toro establecer as características sociolingüísticas do período franquista. - Procura do novo marco legal do galego no texto da Constitución e do Estatuto de Autonomía e na Lei de Normalización Lca.	- Traballaranse ambos textos primeiro coa lectura individual, buscaranse os recursos e características discutíndoos en pequeno grupo e poñeranse en común para chegar desde aí ao contexto histórico e a situación sociolingüística do franquismo. - Repártense os textos da Constitución e do Estatuto en pequenos grupos para que localicen a lexislación que afecta ao galego. Prooxéctanse os artigos máis significativos da Lei de Normalización Lingüística.	- 1º trimest er
B4.5. Elaborar unha descrición esquemática na que se detallen as diferentes etapas da historia da lingua galega e as súas principais características.	p	B4.7. Elaboración dunha descrición esquemática na que se detallen as diferentes etapas da historia da lingua galega e as súas principais características.	- Traballo de campo sobre a situación actual do galego en Cangas.	- Recollida de datos no caderno e redacción dunha conclusión en función dos datos recollidos. Posta en común na aula para chegar a definir a situación sociolingüística do galego actual.	Fin de curso
B4.6. Analizar e interpretar a evolución da conciencia lingüística na historia da lingua galega.	p	B4.6. A evolución da conciencia lingüística.	-Esquema na que se detallen as diferentes etapas da historia da lingua galega e as súas principais características. - Debate sobre a evolución da conciencia lingüística	- Rematado o temario, pídeselle ao alumnado que elabore o esquema primeiro individualmente, logo en pequeno grupo e finalmente supervísase en gran grupo.	Fin de curso

				- Unha vez establecido o esquema discútese prepárase primeiro en pequeno grupo e logo realízase en gran grupo.	
Criterios de Avaliación	Obx.	Contidos	Actividades	Metodoloxía	Temporalización
Bloque 5. A literatura.					
B5.1. Identificar, analizar e describir a literatura galega de 1916 a 1936: Poesía: autores/as de Vangarda e outros/as autores/as. Prosa: autores/as das Irmandades, o Grupo Nós (narrativa e ensaio) e outros/as autores/as. Teatro: autores/as das Irmandades, Vangardas e Grupo Nós.	e n	B5.1. Literatura galega de 1916 a 1936: Poesía: autores/as de Vangarda e outros/as autores/as. Prosa: autores/as das Irmandades, o Grupo Nós (narrativa e ensaio) e outros/as autores/as. Teatro: autores/as das Irmandades, Vangardas e Grupo Nós.	- Elaboración de esquemas coas características e os autores máis destacados da poesía, prosa e teatro da literatura galega de 1916 a 1936. - Comentario de textos representativos dos autores estudados con preguntas de comprensión, referentes ás características temáticas e formais e á relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertence. - Elaboración de esquemas coas	- Entrégase ao alumnado un texto expositivo sobre o tema a partir do cal deberá elaborar individualmente o esquema co apoio do profesorado que irá resolvendo dúbidas ata chegar á proposta final. - Os textos leranse na aula en voz alta, aclarando vocabulario e observando as características lingüísticas diferentes á normativa actual. Discutirán as preguntas en pequeno grupo e farase logo unha posta en común. A metodoloxía pretende partir dos textos para chegar desde eles ás características teóricas dos xéneros e dos autores estudados. - Entrégase ao alumnado un texto expositivo sobre o tema a partir do cal deberá elaborar individualmente o esquema co	1º/2º Trimestre
B5.2. Ler e comentar textos significativos da literatura galega de 1916 a 1936, identificar as súas características temáticas e formais e poñelas en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.	e n	B5.2. Lectura e comentario de textos significativos da literatura galega de 1916 a 1936, identificación das súas características temáticas e formais e relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.			No 1º e 2º trimestre

B5.3. Identificar, analizar e describir a literatura galega entre 1936 e 1975: Poesía: produción bélica e autores/as do exilio. A Xeración de 1936, a Promoción de Enlace e a Xeración das Festas Minervais. Prosa: produción bélica e autores/as do exilio. Os renovadores da prosa: Ánxel Fole, Eduardo Blanco-Amor, Álvaro Cunqueiro e Xosé Neira Vilas. A Nova Narrativa Galega. Autores/as dos primeiros 70. Teatro: o teatro do exilio, a Xeración dos 50 e o Grupo de Ribadavia.	e n	B5.3. Literatura galega entre 1936 e 1975: Poesía: produción bélica e autores/as do exilio. A Xeración de 1936, a Promoción de Enlace e a Xeración das Festas Minervais. Prosa: produción bélica e autores/as do exilio. Os renovadores da prosa: Ánxel Fole, Eduardo Blanco-Amor, Álvaro Cunqueiro e Xosé Neira Vilas. A Nova Narrativa Galega. Autores/as dos primeiros 70. Teatro: o teatro do exilio, a Xeración dos 50 e o Grupo de Ribadavia.	características e os autores máis destacados da poesía, prosa e teatro da literatura galega de 1936 a 1975.	apoio do profesorado que irá resolvendo dúbidas ata chegar á proposta final.	No 2º e 3º trimestr e
B5.4. Ler e comentar textos significativos da literatura galega de 1936 a 1975, identificar as súas características temáticas e formais e poñelas en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.	e n	B5.4. Lectura e comentario de textos significativos da literatura galega de 1936 a 1975, identificación das súas características temáticas e formais e relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.	- Comentario de textos representativos dos autores estudados con preguntas de comprensión, referentes ás características temáticas e formais e á relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertence.	- Os textos leranse na aula en voz alta, aclarando vocabulario e observando as características lingüísticas diferentes á normativa actual. Discutirán as preguntas en pequeno grupo e farase logo unha posta en común. A metodoloxía pretende partir dos textos para chegar desde eles ás características teóricas dos xéneros e dos autores estudados. - Entrégase ao alumnado un texto expositivo sobre o tema a partir do cal deberá elaborar individualmente o esquema co apoio do profesorado que irá	
B5.5. Literatura galega de 1975 ata a actualidade:	e n	B5.5. Identificar, analizar e describir a literatura	- Elaboración de esquemas coas características e os autores máis		No 1º e 3º

Poesía: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século. Prosa: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século. Teatro: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século.		galega de 1975 ata a actualidade: Poesía: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/ as dos 80, os 90 e o novo século. Prosa: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/ as dos 80, os 90 e o novo século. Teatro: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/ as dos 80, os 90 e o novo século.	destacados da poesía, prosa e teatro da literatura galega de 1936 a 1975.	resolvendo dúbidas ata chegar á proposta final.	trimestr e
B5.6. Lectura e comentario de textos significativos da literatura galega de 1975 á actualidade, identificación das súas características temáticas e formais e relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.	e n	B5.6. Ler e comentar textos significativos da literatura galega de 1975 á actualidade identificar as súas características temáticas e formais e poñelas en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.	- Comentario de textos representativos dos autores estudados con preguntas de comprensión, referentes ás características temáticas e formais e á relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertence.	- Os textos leranse na aula en voz alta, aclarando vocabulario e observando as características lingüísticas diferentes á normativa actual. Discutirán as preguntas en pequeno grupo e farase logo unha posta en común. A metodoloxía pretende partir dos textos para chegar desde eles ás características teóricas dos xéneros e dos autores estudados.	No 2º Trimest re
B5.7. Análise e comentario, a través de probas escritas ou traballos, cando menos dunha obra completa de	e n	B5.7. Analizar e comentar, a través de probas escritas ou traballos, cando menos unha obra completa de	- Lectura reflexiva dunha obra completa de cada un dos períodos literarios referidos.	- Traballo a realizar fóra do horario lectivo. Da lectura obrigatoria, unha por trimestre, farase unha proba escrita. Das	Una en cada trimestr e obrigat

cada un dos períodos literarios referidos.		cada un dos períodos literarios referidos.		voluntarias, ata 4 por trimestre, farán probas orais.	orias.

4. CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE, COMPETENCIAS CLAVE, INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E CRITERIOS DE CORRECCIÓN.

Criterios de Avaliación	Estándares de aprendizaxe	Compe-tencia clave	Instrumentos de avaliación	Criterios de corrección
Bloque 1. Comunicación oral. Escoitar e falar				
B1.1. Comprender, interpretar e valorar diferentes tipos de discursos orais, audiovisuais e a situación en que se desenvolven. Captar o sentido global, a intención do discurso, a mensaxe e as súas ideas principais e secundarias.	LGB1.1.1. Identifica a intención comunicativa, a idea principal e as secundarias, de calquera texto oral, formal ou informal, producido na variante estándar ou en calquera das variedades dialectais	CLL	- Rúbrica de exposicións orais - Rúbrica de debates organizados a partir de videoconferencias, charlas ou fragmentos de noticias ou anuncios de televisión ou radio. - Rúbrica sobre o traballo de aula.	- Avaliarase a planificación e desenvolvemento, integrando a información obtida da consulta e selección de diversas fontes de documentación e a utilización de diferentes recursos e estratexias. Valorarase a fonética e a prosodia, a corrección gramatical, a fluidez, a presentación, a estrutura, o rigor e o emprego do léxico adecuado á situación comunicativa, así como o uso dos elementos paralingüísticos e das normas de cortesía. - Avaliarase a súa capacidade para expoñer as súas ideas de xeito ben argumentado, o respecto ás quendas de palabra e a capacidade de escoita dos seus compañeiros e compañeiras, o uso dun vocabulario e un ton de voz adecuados, a coherencia coas ideas formuladase a
	LGB1.1.2. Recolle as ideas fundamentais e secundarias en resumos, esquemas ou mapas conceptuais.	CCL		
	LGB1.1.3. Interpreta, reflexiona e emite xuízos críticos sobre discursos orais de distinta natureza.	CAA		
B1.2. Comprender, interpretar e valorar textos orais de carácter	LGB1.2.1. Identifica as ideas principais e contidos relevantes dunha	CCL CAA		

expositivo e argumentativo sobre temas especializados (conferencias, clases, charlas, presentacións e videoconferencia).	presentación (charla ou conferencia sobre temas especializados do ámbito educativo).		- Rúbrica sobre a conversa espontánea en galego na aula. - Proba oral do visionado de curtametraxes e películas sobre a etapa literaria que se estea a traballar.	capacidade de convencer. - Avaliaranse o feito de teren no caderno información correcta sobre os textos orais traballados: esquemas, resumos e mapas conceptuais, exercicios ben resoltos ou corrixidos na aula. Tamén a capacidade de formular preguntas coa intención de aclarar ou ampliar ideas que se desprenden da exposición oral. - Avaliarase o grao de consecución da fluidez e corrección na conversa espontánea en galego na aula, evitando interferencias do castelán. Avaliarase tamén a aceptación da variedade dialectal propia e da dos demais e a superación dos prexuízos relacionados coa pronuncia da liingua galega. - Avaliarase o grao de comprensión e valoración recollendo as ideas fundamentais, identificando a intención comunicativa e sendo capaces de emitir xuízos críticos sobre elas. Avaliarase tamén a
	LGB1.2.2. Recoñece as distintas estratexias de organización do contido nunha exposición oral sobre un tema especializado propio do ámbito educativo ou de divulgación científica e cultural.	CAA		
	LGB1.2.3. Escoita de maneira activa, toma notas e formula preguntas coa intención de aclarar ou ampliar ideas que se desprenden da exposición oral.	CCL CAA		

				corrección na fonética, na prosodia, na gramática e no caudal léxico empregado.
B1.3. Comprender, interpretar e valorar textos orais xornalísticos e publicitarios	LGB1.3.1. Interpreta e identifica a intención comunicativa, o tema e a estrutura en anuncios sonoros e/ou audiovisuais.	CCL CAA		
	LGB1.3.2. Identifica as características propias dos principais xéneros informativos e de opinión dos medios de comunicación social.	CCL CAA CSC		
	LGB1.3.3. Analiza os recursos verbais e non verbais que se empregan na publicidade para convencer os destinatarios ou destinatarias.	CCL CSC		
	LGB1.3.4. Analiza de forma crítica a forma e contido das mensaxes publicitarias e evita usos lingüísticos discriminatorios.	CAA CCL		
B1.4. Coñecer, usar e valorar a adecuación, a	LGB1.4.1. Identifica os recursos que	CCL		

coherencia, a cohesión e a claridade expositiva, así como as normas de cortesía, nas intervencións orais propias da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas.	proporcionan adecuación, coherencia e cohesión ao discurso.			
	LGB1.4.2. Coñece e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral e respecta as opinións alleas.	CSC CAA		
	LGB1.4.3. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal adecuada (mirada e posición do corpo), así como o autocontrol das emocións ao falar en público.	CSC CCL CSIEE		
B1.5. Realizar producións orais planificadas, relacionadas con algún contido do currículo ou tema de	LGB1.5.1. Planifica os seus textos orais e produce discursos adecuados, coherentes e ben cohesionados	CAA CCL		

actualidade adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión, corrección, coa axuda das TIC así como de elementos non verbais e con control das emocións ao falar en público.				
	LGB1.5.2. Consulta fontes de información diversas e revisa os borradores e esquemas.	CAA		
	LGB1. Presenta os contidos de forma clara e ordenada e con corrección gramatical, cinguíndose ao tema e sen divagar.	CCL		
	LGB1.5.4. Emprega axeitadamente os elementos prosódicos (entoación e pronuncia axeitada, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal (mirada e posición do corpo) así como o autocontrol das emocións ao falar en público.	CCL CSC CSIEE		

	LGB1.5.5. Exprésase con facilidade e recorre a paráfrases ou circunloquios cando non encontra a expresión precisa.	CCL CSIEE		
	LGB1.5.6. Utiliza o rexistro adecuado á situación comunicativa	CCL		
	LGB1.5.7. Tenta buscar a complicidade do público e demostra seguridade ao responder as preguntas do auditorio.	CSIEE		
	LGB1.5.8. Emprega as TIC para documentarse con bibliografía, revisar gramaticalmente o texto e elaborar unha presentación adecuada á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	CD CCL CAA		
B1.6. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión	LGB1.6.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión	CCL		

e corrección.	e corrección.			
	LGB1.6.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).	CCL		
	LGB1.6.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego: infinitivo conxugado e fraseoloxía adecuada.	CCL		
	LGB1.6.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.	CCL		
B1.7. Expor oralmente, con rigor e claridade, un tema especializado de textos do ámbito educativo ou de divulgación científica e cultural.	LGB1.7.1. Desenvolve un tema do currículo con rigor, claridade e corrección gramatical e fonética.	CCL		

	LGB1.7.2. Emprega léxico preciso e especializado e evita o uso de coloquialismos e palabras comodín.	CCL		
B1.8. Participar activa e argumentadamente en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.	LGB1.8.1. Desenvolve argumentos de forma comprensible e convincente e comenta as contribucións das persoas interlocutoras.	CCL CAA CSC		
	LGB1.8.2. Aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral, respecta as quendas e as opinións alleas e emprega unha linguaxe non discriminatoria.	CCL CSC		
B1.9. Participar en interaccións sobre temas de interese persoal, ou social ou asuntos da vida cotiá, nun rexistro formal, neutro ou informal.	LGB1.9.1. Desenvólvese con eficacia en situacións que xorden na vida diaria así como noutras de estudo ou traballo e participa en conversas informais.	CCL CSC		
B1.10. Aplicar os coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecer, en	LGB1.10.1. Recoñece en exposicións propias e alleas as dificultades expresivas (incoherencias,	CCL CAA		

exposicións orais propias e alleas, as dificultades expresivas.	repeticións, ambigüidades, mal uso dos rexistros pobreza léxica, fonética e entoación inadecuada), e identifica interferencias lingüísticas e desviacións da norma.			
	LGB1.10.2. Deseña estratexias para mellorar e progresar de xeito autónomo.	CAA		
B1.11. Participar oralmente cunha fonética e prosodia correcta, valorar esta pronuncia e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	LGB1.11.1. Recoñece a emisión dunha pronuncia galega correcta, identifica os erros na produción oral allea e produce discursos orais que respectan as regras prosódicas e fonéticas da lingua galega.	CCL CAA		
	LGB1.11.2. Recoñece e rexeita argumentadamente os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia propia da lingua galega.	CCL CSC		
	LGB1.11.3. Usa, se a posúe, a variante dialectal propia e asúmea como a	CCL CSC		

	variedade habitual do seu contexto.			
Bloque 2. Comunicación escrita. Ler e escribir				
B2.1. Aplicar estratexias e coñecementos lingüísticos, sociolingüísticos e pragmáticos para interpretar e producir textos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial.	LGB2.1.1. Sintetiza as ideas fundamentais do texto en resumos, esquemas e mapas conceptuais.	CCL CAA	- Caderno de traballo con apuntamentos, redacción e comentario crítico de textos, elaboración de esquemas, resumos, exercicios gramaticais... - Traballos escritos planificados sobre aspectos do currículo ou temas educativos ou de interese social. - Probas escritas a partir dun texto dado nas que se pida o tema, a elaboración de esquemas e resumos, respostas a cuestións referidas á comprensión de palabras ou partes concretas de dito texto e comentario crítico.	Avaliaranse o feito de teren no caderno información correcta sobre os textos lidos: esquemas, resumos e mapas conceptuais, exercicios ben resoltos ou corrixidos na aula. - Avaliarase a capacidade de extraer información da prensa e de fontes bibliográficas e dixitais, a adecuación á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión, corrección ortográfica amais dunha coidada presentación. - Avaliarase a capacidade de comprensión, o establecemento de xerarquías distinguindo ideas principais e secundarias, establecendo correctamente o tema global; a capacidade de compoñer producións escritas sobre temas de
	LGB2.1.2. Interpreta o sentido global e identifica a intención comunicativa do emisor en textos expositivos e argumentativos de distintos ámbitos.	CCL		
	LGB2.1.3. Diferencia as ideas principais e as secundarias e sintetiza o contido de textos expositivos e	CCL		

	argumentativos de distintos ámbitos.		3.-Diferenciar as variedades internas da lingua e identificar as interferencias lingüísticas e desviacións da norma. Preténdese que o alumnado sexa quen de recoñecer nos textos a información que determinadas marcas lingüísticas proporcionan sobre a súa cronoloxía, a procedencia xeográfica do emisor, o grupo social ao que pertence ou o contexto no que se producen. Así mesmo, terase en conta a capacidade do alumno para aplicar estes coñecementos ás propias producións evitando, sobre todo, a utilización de interferencias de sistemas lingüísticos alleos. 4.- Utilizar sistematicamente os coñecementos lingüísticos para comprender e analizar textos alleos de distintos ámbitos sociais e para producir, compoñer e revisar textos propios e de temáticas diversas. Con este instrumento trátase de comprobar se o alumnado é quen	actualidade ou curriculares, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión, corrección ortográfica amais dunha coidada presentación. 9. Sabe facer un comentario crítico dun texto expositivo. 10. Pode facer un comentario crítico dun texto narrativo.
	LGB2.1.4. Utiliza recursos bibliográficos, audiovisuais e dixitais para facilitar a comprensión dun texto e complementar as súas producións.	CCL CD CAA		
B2.2. Planificar, producir e revisar textos de distintos ámbitos de uso adecuados á situación e á intención comunicativa, con coherencia, cohesión, corrección gramatical e boa presentación.	LGB2.2.1. Planifica os seus traballos seguindo unha orde predefinida e revisa o proceso de escritura para mellorar a produción final.	CCL		
	LGB2.2.2. Produce textos propios de distintos ámbitos usando o rexistro adecuado, organizando os enunciados en secuencias lineais e ben cohesionadas.	CCL CSC		
B2.3. Realizar traballos educativos individuais ou en grupo sobre temas controvertidos do currículo ou de actualidade social,	LGB2.3.1. Desenvolve un tema do currículo con rigor, claridade e corrección gramatical.	CCL		

científica ou cultural.			de transferir e aplicar de xeito reflexivo os coñecementos adquiridos sobre o sistema lingüístico co fin de mellorar a recepción de textos e a revisión e composición das propias producións.	
	LGB2.3.2. Adecúa a súa expresión ás condicións da situación comunicativa (tema, destinatario, ámbito discursivo e xénero textual) e emprega os recursos expresivos propios do rexistro formal.	CCL		
	LGB2.3.3. Emprega léxico preciso e evita o uso de coloquialismos ou palabras comodín.	CCL		
	LGB2.3.4. Organiza os contidos dos seus traballos en función duns obxectivos fixados previamente, contrasta posturas enfrontadas e defende a súa opinión con argumentos.	CCL CSC		
B2.4. Analizar e comentar textos argumentativos e expositivos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial.	LGB2.4.1. Describe os trazos morfosintácticos, léxico-semánticos e pragmático-textuais de textos expositivos e argumentativos.	CCL		
	LGB2.4.2. Recoñece e	CCL		

	explica a función no texto dos distintos procedementos de cita: estilo directo, estilo indirecto, estilo indirecto libre e cita encuberta.			
B2.5. Extraer información de fontes bibliográficas e dixitais e utilizar as TIC ao longo de todo o proceso de escritura, desde a planificación, organización e produción do texto á súa revisión e corrección final.	LGB2.5.1. Consulta información en fontes bibliográficas e dixitais e compila os datos máis relevantes en fichas-resumo.	CCL CD CAA		
	LGB2.5.2. Respecta as normas de presentación dos traballos escritos, a organización en epígrafes, procedementos de cita, notas a pé de páxina, bibliografía.	CCL CD		
	LGB2.5.3. Utiliza procesadores de texto e correctores ortográficos para mellorar a presentación e evitar erros ortográficos e tipográficos.	CCL CD		

B2.6. Describir as propiedades do texto e analizar os procedementos lingüísticos básicos de adecuación, coherencia e cohesión nas producións propias e alleas.	LGB2.6.1. Recoñece, describe e utiliza recursos de cohesión gramaticais e léxico-semánticos	CCL CAA		
	LGB2.6.2. Describe os tipos de rexistro e analiza as súas manifestacións lingüísticas.	CCL CAA		
Bloque 3. Funcionamento da lingua				
B3.1. Definir e identificar os fonemas da lingua galega e recoñecer a importancia e o valor das normas fonéticas como medio para facilitar a comunicación eficaz.	LGB3.1.1. Define e identifica os fonemas vocálicos e consonánticos da lingua galega.	CCL CAA CCEC	- Rúbrica do traballo de clase.	- Avaliará a realización de exercicos na aula para comprender o funcionamento da lingua, a súa participación na posta en común e a corrección dos erros detectados. Tamén o grao de emprego sistemático dos coñecementos lingüísticos na produción dos textos propios.
	LGB3.1.2. Valora as normas fonéticas como medio para facilitar a	CCL CCEC		

	comunicación eficaz.		- Cuestións sobre funcionamento da lingua en probas obxectivas escritas	- Avaliarán os coñecementos de fonética, o recoñecemento das variedades dialectais e a súa localización, a adecuada segmentación de palabras e a identificacióon de tipos de unidades e funcións sintácticas.
B3.2. Coñecer as variedades dialectais, recoñecer e explicar os seus trazos característicos en manifestacións orais e escritas e valorar a diversidade lingüística como parte do patrimonio cultural.	LGB3.2.1. Explica as principais variedades dialectais e valora a diversidade lingüística como parte de noso patrimonio cultural.	CCL CCEC		
B3.3. Recoñecer e explicar o proceso de formación das palabras e aplicar os coñecementos adquiridos para a mellora, comprensión e enriquecemento do vocabulario activo.	LGB3.3.1. Explica os procedementos de formación das palabras.	CCL CAA		
	LGB3.3.2. Recoñece e explica os tipos de morfemas así como a análise morfolóxica.	CAA		
	LGB3.3.3. Recoñece, analiza e explica a estrutura morfolóxica.	CAA		
B3.4. Observar, reflexionar e explicar as distintas unidades e función sintácticas e aplicar os coñecementos	LGB3.4.1. Recoñece as diferentes estruturas sintácticas, explica as relacións que se establecen e emprega a	CAA		

sobre análise sintáctica na produción de textos.	terminoloxía axeitada.			
B3.5. Reflexionar e explicar as relacións e unidades semánticas.	LGB3.5.1. Identifica e explica as relacións e unidades semánticas.	CCL CAA		
B3.6. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	LGB3.6.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	CCL CAA CD		
B3.7. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a	LGB3.7.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera	CCL CAA		

produción de textos.	das outras.			
Bloque 4. Lingua e sociedade				
B4.1. Recoñecer os estereotipos e prexuízos lingüísticos, determinar a súa repercusión nos usos e elaborar traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen cuestións sociolingüísticas.	LGB4.1.1. Recoñece os estereotipos e prexuízos lingüísticos e determina a súa repercusión nos usos.	CCL CSC	- Rúbirica do caderno de campo. - Rúbrica do debate socioliingüístico	- Avaliará a pertinencia dos datos recollidos para avaliar a situación do galego en Cangas e a exactitude e claridade de exposición da problemática sociolingüística na conclusión. Tamén a coherencia e cohesión e corrección gramatical da lingua empregada.
	LGB4.1.2. Elabora traballos de xeito individual e/ou en grupo nos que se describen e analizan cuestións sociolingüísticas.	CCL CSC		Avaliarase ademais dos aspectos xa citados do funcionamento do debate, o recoñecemento dos estereotipos e prexuízos lingüísticos e a análise das cuestións sociolingüísticas, sendo quen de chegar ao universal partindo do próximo.
B4.2. Describir e interpretar o proceso de construción da variante estándar da lingua galega, recoñecer as interferencias lingüísticas no galego con especial atención aos castelanismos e desenvolver un discurso propio libre destes	LGB4.2.1. Describe e interpreta o proceso de construción da variante estándar da lingua galega.	CCL	- Cuestión nunha proba obxectiva escrita de Lingua e sociedade. - Rúbrica do traballo de clase - Rúbrica dos traballo escritos	- Avaliará o coñecemento do proceso de construción da variante estándar da lingua galega e a súa capacidade para expresalo por escrito con coherencia, cohesión e corrección.

elementos.			- Rúbrica das exposicións e debates - Probas obxectivas - Rúbrica do traballo de clase - Cuestión nunha proba obxectiva escrita	 - En todas as probas realizadas avaliarase a capacidade de desenvolver un discurso propio libre de interferencias, especialmente de castelanismos. - Avaliará a capacidade de recoñecer as características lingüísticas en textos xornalísticos da época e a deducir o contexto histórico a partir de textos literarios ambientados nesas épocas. - Avaliará o coñecemento adquirido.
	LGB4.2.2. Recoñece as interferencias lingüísticas no galego, con especial atención aos castelanismos e desenvolve un discurso propio libre destes elementos.	CCL CCEC		
B4.3. Distinguir as características lingüísticas fundamentais do galego moderno desde 1916 ata 1978, describir o seu contexto e identificalo en textos.	LGB4.3.1. Distingue as características lingüísticas fundamentais do galego moderno (desde 1916 ata 1978).	CCL		
	LGB4.3.2. Describe o contexto histórico e cultural do galego moderno (desde 1916 ata 1978), así como a súa situación sociolingüística.	CCL CSC		
	LGB4.3.3. Diferencia e describe as etapas que podemos establecer entre 1916 e 1978 desde o punto de vista sociolingüístico.	CCL		
	LGB4.3.4. Analiza a importancia da etapa	CCL CSC		

	1916-1978 no desenvolvemento posterior da lingua.		- Rúbrica do traballo de clase - Tema escrito: proba obxectiva. - Rúbrica do traballo de campo	- Avaliará a localización do marco legal do galego nos textos xurídicos que correspondan e a realización dun esquema das características lingüísticas desta etapa. - Avaliiará os coñecementos adquiridos. - Avaliará o recoñecemento do galego como liingua en vías de normalización e a valoración das súas fortalezas e debilidades.
	LGB4.3.5. Identifica o galego moderno (desde 1916 ata 1978) en documentos non literarios e literarios.	CCL		
B4.4. Distinguir as características lingüísticas fundamentais do galego moderno desde 1978 ata a actualidade e identificalo en textos, describir o seu contexto e a situación legal, recoñecelo como unha lingua en vías de normalización e elaborar traballos sobre a historia da lingua.	LGB4.4.1. Distingue as características lingüísticas fundamentais do galego moderno (desde 1978 ata a actualidade).	CCL		
	LGB4.4.2. Describe o contexto histórico e cultural do galego moderno desde 1978 ata a actualidade, así como a súa situación sociolingüística.	CCL CSC		
	LGB4.4.3. Analiza a importancia da etapa	CCL CSC		

	desde 1978 ata a actualidade no desenvolvemento do galego.			
	LGB4.4.4. Recoñece o galego como unha lingua en vías de normalización e sinala as súas fortalezas e debilidades.	CCL CSC		
	LGB4.4.5. Sinala as principais características lingüísticas en documentos non literarios e literarios desde 1978 ata a actualidade.	CCL		
B4.5. Elaborar unha descrición esquemática na que se detallen as diferentes etapas da historia da lingua galega e as súas principais características.	LGB4.5.1. Elabora unha descrición esquemática na que se detallen as diferentes etapas da historia da lingua galega e as súas principais características.	CCL		
B4.6. Analizar e interpretar a evolución da conciencia lingüística na historia da lingua galega.	LGB4.6.1. Analiza e interpreta a evolución da conciencia lingüística na historia da lingua galega.	CCL CSC		
Bloque 5. A literatura.				
B5.1. Identificar, analizar e describir a literatura	LGB5.1.1. Identifica, analiza e describe a	CCL	Rúbrica do traballo de clase	Avalíase que o alumnado lea, interprete, analice e valore con

galega de 1916 a 1936: Poesía: autores/as de Vangarda e outros/as autores/as. Prosa: autores/as das Irmandades, o Grupo Nós (narrativa e ensaio) e outros/as autores/as. Teatro: autores/as das Irmandades, Vangardas e Grupo Nós.	poesía galega de 1916 a 1936: autores/as de Vangarda e outros/as autores/as.			espírito crítico textos de cada etapa utilizando coñecementos históricos e de análise de texto literario (xénero, estrutura, temática, recursos formais). Avalíase a elaboración de esquemas coas características e os autores máis destacados da poesía, a prosa e o teatro de cada unha das tres etapas establecidas
	LGB5.1.2. Identifica, analiza e describe a prosa galega de 1916 a 1936: autores/as das Irmandades, o Grupo Nós (narrativa e ensaio) e outros/as autores/as.	CCL	Probas escritas obxectivas	Avaliarán a capacidade para identificar, analizar e describir a poesía, a prosa e o teatro de cada unha das tres etapas establecidas, establecendo as características e os autores máis destacados.
	LGB5.1.3. Identifica, analiza e describe o teatro galego de 1916 a 1936: autores/as das Irmandades, Vangardas e Grupo Nós.	CCL		Avaliará a capacidade de análise e comentario a partir da lectura dunha obra completa de cada un dos tres períodos establecidos
B5.2. Ler e comentar textos significativos da literatura galega de 1916 a 1936, identificar as súas características temáticas e formais e poñelas en	LGB5.2.1. Le e comenta textos representativos da poesía galega de 1916 a 1936, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en	CCL		

relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.	relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.			
	LGB5.2.2. Le e comenta textos representativos da prosa galega de 1916 a 1936, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	CCL		
	LGB5.2.3. Le e comenta textos representativos do teatro galego de 1916 a 1936, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	CCL		
B5.3. Identificar, analizar e describir a literatura galega entre 1936 e 1975: Poesía: produción bélica e autores/as do exilio. A Xeración de 1936, a Promoción de Enlace e a Xeración das Festas	LGB5.3.1. Identifica, analiza e describe a poesía galega entre 1936 e 1975: produción bélica e autores/as do exilio, a Xeración de 1936, a Promoción de Enlace e a Xeración das Festas	CCL		

Minervais. Prosa: produción bélica e autores/as do exilio. Os renovadores da prosa: Ánxel Fole, Eduardo Blanco-Amor, Álvaro Cunqueiro e Xosé Neira Vilas. A Nova Narrativa Galega. Autores/as dos primeiros 70. Teatro: o teatro do exilio, a Xeración dos 50 e o Grupo de Ribadavia.	Minervais.			
	LGB5.3.2. Identifica, analiza e describe a prosa galega entre 1936 e 1975: produción bélica e os autores do exilio, os renovadores da prosa (Ánxel Fole, Eduardo Blanco-Amor, Álvaro Cunqueiro e Xosé Neira Vilas) así como A Nova Narrativa Galega e autores/as dos primeiros 70.	CCL		
	LGB5.3.3. Identifica, analiza e describe o teatro galego entre 1936 e 1975: teatro do exilio, a	CCL		

	Xeración dos 50 e o Grupo de Ribadavia.			
B5.4. Ler e comentar textos significativos da literatura galega de 1936 a 1975, identificar as súas características temáticas e formais e poñelas en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.	LGB5.4.1. Le e comenta textos representativos da poesía galega de 1936 a 1975, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	CCL		
	LGB5.4.2. Le e comenta textos representativos da prosa galega de 1936 a 1975, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	CCL		
	LGB5.4.3. Le e comenta textos representativos do teatro galego de 1936 a 1975, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.			

B5.5. Identificar, analizar e describir a literatura galega de 1975 ata a actualidade: Poesía: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século. Prosa: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século. Teatro: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século.	LGB5.5.1. Identifica, analiza e describe a poesía galega de 1975 ata a actualidade: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século.	CCL		
	LGB5.5.2. Identifica, analiza e describe a prosa galega de 1975 ata a actualidade: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século.	CCL		
	LGB5.5.3. Identifica, analiza e describe o teatro galego de 1975 ata a	CCL		

	actualidade: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século.			
B5.6. Ler e comentar textos significativos da literatura galega de 1975 á actualidade identificar as súas características temáticas e formais e poñelas en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.	LGB5.6.1. Le e comenta textos representativos da poesía galega de 1975 á actualidade, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	CCL		
	LGB5.6.2. Le e comenta textos representativos da prosa galega de 1975 á actualidade, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	CCL		
	LGB5.6.3. Le e comenta textos representativos do teatro galego de 1975 ata a actualidade, caracterízaos formal, estrutural e	CCL		

	tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.			
B5.7. Analizar e comentar, a través de probas escritas ou traballos, cando menos unha obra completa de cada un dos períodos literarios referidos.	LGB5.7.1. Analiza e comenta, a través de probas escritas ou traballos, cando menos unha obra completa de cada un dos períodos literarios referidos.	CCL		

5. PROCEDEMENTOS DE AVALIACIÓN, INSTRUMENTOS DE AVALIACION E CRITERIOS DE CORRECCIÓN

En canto aos procedementos de avaliación, o profesorado de 2º bacharelato utilizará probas obxectivas orais -interaccións orais- (relacionadas co contido das lecturas feitas, relacionadas coa expresión oral de diferente tipoloxía textual) e escritas (relacionadas cos distintos contidos curriculares), ademais do traballo realizado na clase (participación nas actividades feitas na aula) e na casa (diario sociolingüístico, traballo de investigación).

De non alcanzaren os obxectivos na avaliación ordinaria, na avaliación extraordinaria haberá unha única proba escrita de carácter obxectivo semellante ás realizadas ao longo do curso, a cal acudirá o alumnado para examinarse de toda a materia.

Na cualificación final influirán o grao de asimilación de contidos por parte do alumno e da alumna, a comprensión lectora e a capacidade para producir textos orais e escritos de diversa índole, a reflexión e comprensión crítica da historia da lingua e a literatura galega ao longo do século XX e da problemática sociolingüística actual e a competencia para realizar traballos de investigación.. A realización de lecturas optativas e traballos con carácter voluntario por parte do alumnado será tida en conta na súa cualificación final.

O profesorado de 2º Bacharelato fará unha avaliación continua do alumnado a través dos seguintes instrumentos de avaliación:

Probas escritas nos que demostre coñecementos solventes e suficientes sobre a construción de textos (lectura, comprensión, análise e comentario), fonética, morfosintaxe e léxico-semántica, así como sobre a historia da lingua galega desde 1916 ata a actualidade, e sobre as etapas da literatura galega, recoñecendo obras e autores e as características máis salientables de cada época, obra e autor.

Rúbricas para avaliar o seu dominio da lingua oral e escrita así como a súa capacidade de análise crítica.

Verificación da ntrega dos exercicios escritos que se lle indiquen.
Rúbrica para a avaliar os traballos de investigación desenvolvidos.

Polo que fai referencia aos criterios de corrección empregados, o profesorado de 2º Bacharelato terá en conta os seguintes:

-Nas probas escritas obxectivas a puntuación coa que se valora pregunta aparecerá recollida na propia proba. En toda a proba terase en conta a corrección ortográfica de tal xeito que os erros poderán descontar até un máximo de 2 puntos sobre a cualificación global. O cálculo levarase a cabo segundo a seguinte clasificación:
• Moi graves: solucións que son alleas ao sistema lingüístico do galego, como tempos compostos, mala colocación dos clíticos, etc. Descontaranse 0,2 puntos por cada un.
• Graves: solucións ortográficas contrarias á norma lingüística (b/v, h, y, etc.) e acentuación diacrítica. Descontaranse 0,1 punto por cada un.
• Leves: solucións galegas alleas ao estándar vixente e acentuación non diacrítica. Descontaranse 0,05 puntos por cada un.

-Os traballos e exercicios que se pidan na clase ou para realizar na casa, fundamentalmente elaboración de textos de diferente tipoloxía textual valoraranse atendendo as distintas propiedades textuais (adecuación, coherencia, cohesión, presentación) pero tamén se terán en conta a corrección ortográfica e gramatical e maila puntuación (coas mesmas penalizacións por erros ca nas probas escritas).
-Nas probas orais valorarase a fluidez, dicción, corrección gramatical, léxico empregado, a expresividade amosada, así como a inclusión dos aspectos máis relevantes do traballo, a explicación do plan de traballo, os recursos didácticos empregados e mailo tempo empregado na exposición.
-Nos traballos de investigación valorarase a súa capacidade para recoller información e analizala chegando a unhas conclusións.

6. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

O profesorado usará os seguintes criterios de cualificación para valorar se o alumnado acada unha cualificación positiva nesta materia:
Valoraranse os distintos bloques de contidos: comunicación escrita e oral (40 %), funcionamento da lingua (20 %), lingua e sociedade (20 %) e educación literaria (20 %).

Para aprobar a materia o alumnado deberá amosar unha competencia suficiente en cada un dos distintos bloques de contidos enunciados.

7. PROCEDEMENTOS PARA ACREDITAR OS COÑECEMENTOS PREVIOS E OS COÑECEMENTOS NECESARIOS NOS CONTIDOS PROGRESIVOS.

O profesorado realizará, se o considera necesario, unha avaliación inicial, ao principio de curso. Estará deseñada, no caso de facela, para detectar as dificultades individuais e colectivas relacionadas coa materia de Lingua Galega e Literatura. Ao mesmo tempo, procurará descubrir tamén as potencialidades do alumnado, as súas calidades, preferencias e afeccións para aproveitalas e poñelas en relación coa metodoloxía e ao servizo do éxito das actividades que se desenvolvan.

Esta avaliación inicial constaría de varias partes que contemplarán a expresión oral, a fluidez e comprensión lectora, a expresión escrita e os aspectos referidos á historia da literatura, ao coñecemento da lingua e á sociolingüística que o profesor ache convenientes. Co este fin non se realizaría unha única proba, senón que se desenvolverían unha serie de actividades durante as primeiras sesións do mes de setembro. No deseño das mesmas non poderá faltar unha sesión de presentación oral dos integrantes do grupo-clase e a lectura en voz alta de algún texto que posteriormente servirá para traballar a comprensión e expresión escrita e outros aspectos.

Esta avaliación inicial debería servir, entre outras cousas, para detectar cales das catro destrezas lingüísticas básicas (entender, falar, ler e escribir) son as máis deficitarias para o alumnado e darlles prioridade no desenvolvemento do currículo. Tamén serviría para diagnosticar posibles problemas individuais e deseñar as medidas de atención á diversidade que se consideren oportunas e factibles dentro da organización docente do centro.

Os procedementos para acreditar os coñecementos necesarios nos contidos progresivos son os seguintes:

Análise da estrutura e as partes en diferentes textos expositivo-argumentativos.

Análise, nestes mesmos textos, da coherencia e dos mecanismos de cohesión.

Análise e elaboración de comentarios críticos.

Elaboración de textos narrativos e descritivos escritos con adecuación, coherencia e corrección.

Análise de textos poéticos, narrativos, conversacionais e expositivo-argumentativos desde o punto de vista léxico-semántico e morfosintáctico.

Análise da organización e da cohesión textual deses mesmos textos.

Participación en exposicións e debates, previa planificación, tendo en conta as técnicas propias deles e as normas que os rexen.

Saídas ao teatro sempre que sexa posíbel para que valoren por eles mesmos a importancia de todos os elementos a ter en conta: texto, interpretación, iluminación, son, decorados... Posta en común na clase das súas impresións.

Comprensión das distintas variedades lingüísticas do idioma galego.

Pola súa parte, os procedementos para acreditar os coñecementos necesarios nos contidos non progresivos son os seguintes:

Análise das distintas etapas da literatura galega desde 1916 ata a actualidade, comprendendo os factores que condicionaron a situación da lingua galega.

Lectura comprensiva e comentario de textos literarios dos diferentes períodos. Recoñecemento dos elementos da comunicación e da intención comunicativa en textos literarios.

Recoñecemento e identificación do substantivo e das súas flexións e tipoloxías.

Recoñecemento e identificación do adxectivo e das súas variantes principais.

Coñecemento das distintas formas pronominais, da súa forma e flexións e do seu uso e valores especiais.

Estudo e análise do verbo: estrutura, flexións...

Análise das formas nominais e das perífrases: flexións, usos, valores...

Identificación dos principais adverbios, preposicións e conxuncións, e da súa clasificación e usos.

Lectura e comentario de textos que expliquen

8. ACTIVIDADES DE SEGUIMENTO DAS MATERIAS PENDENTES

Para poder ser avaliado o alumnado terá que ter superada a materia de Lingua Galega e Literatura de 1º. Se promocionou a 2º con ela suspensa deberá aprobar os contidos de 1º nas probas que se realizaran en cada unha das tres avaliacións do curso.

Terá que superar a materia de Lingua Galega e Literatura de 2º nas tres avaliacións trimestrais. Para o alumnado que non superase a materia dalgún dos trimestres de 2º de Bacharelato, dado que se trata de contidos progresivos, realizaranse ao longo de todo o curso actividades e probas orais e/ou escritas que lle permitirán ir recuperando o que teña suspenso. No caso de que non o consiga, poderá realizar unha recuperación final en maio na que deberá demostrar que domina os contidos mínimos. De non superala, presentarase á convocatoria extraordinaria, a unha única proba.

Esixiráselle ao alumnado de 2º Bacharelato o dominio dos contidos referentes a lingua e texto correspondentes a 1º de Bacharelato. Aínda así, facilitarase material, resolveranse dúbidas e realizaranse exercicios prácticos que axudarán ao alumnado que teña a materia pendente. En canto á historia da lingua e a literatura, propoñerase ao alumnado pendente a realización de comentarios guiados que deberá realizar na súa casa e entregar no prazo establecido. O profesorado falará co alumnado suspenso, orientando o seu estudo e permanecerá á súa disposición para solucionar todas aquelas dúbidas que o alumnado poida ter.

9. METODOLOXÍA DIDÁCTICA

A metodoloxía didáctica en Bacharelato debe favorecer a capacidade do alumnado para aprender por si mesmo, para traballar en equipo e para aplicar os métodos apropiados de investigación e tamén debe subliñar a relación dos aspectos teóricos das materias coas súas aplicacións prácticas.

En Bacharelato, a relativa especialización das materias determina que a metodoloxía didáctica estea fortemente condicionada polo compoñente epistemolóxico de cada materia e polas esixencias do tipo de coñecemento propio de cada unha.

Ademais, a finalidade propedéutica e orientadora da etapa esixe o traballo con metodoloxías específicas e que estas comporten un importante grao de rigor científico e de desenvolvemento de capacidades intelectuais de certo nivel.

10. CRITERIOS METODOLÓXICOS

-. Adecuación das actividades á madureza do alumnado nesta etapa educativa.
-. Diversidade de propostas e actividades que responden aos modos diferentes de aprendizaxes.
-. Integración do aprendido a través da interdisciplinariedade.
-. Desenvolvemento das capacidades cognitivas do alumnado.
-. Organización e precisión en contidos teóricos e actividades prácticas.
- Aprendizaxe autónoma dos estudantes.
-. Secuenciación pautada da aprendizaxe práctica.
-. Participación activa do alumnado na aprendizaxe individual e en grupo.
-. Fomento do interese pola aprendizaxe.
-. Uso funcional da lingua.

11. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Os estudantes manifestan unha gran diversidade de intereses, motivacións, capacidades e estilos de aprendizaxe. Hai estudantes reflexivos (deténense na análise dun problema) e estudantes impulsivos (responden moi rapidamente); estudantes analíticos (pasan lentamente das partes ao todo) e estudantes sintéticos (abordan o tema desde a globalidade); uns traballan durante períodos longos e outros necesitan descansos; algúns necesitan un reforzo continuo e outros non; hainos que prefiren traballar sós e hainos que prefiren traballar en pequeno ou gran grupo.

Propóñense as seguintes medidas para dar resposta á diversidade:

-Detectar as ideas previas mediante, por exemplo, diálogos na aula ou debates, que permitirán que o docente coñeza aos estudantes e eles, a si mesmos.

-Repasar as nocións estudadas con regularidade e resolver os problemas detectados.

-Realizar numerosas e diversas actividades que combinen as resolucións individuais e en pequeno e gran grupo, e a oralidade e o escrito.

-Utilizar recursos gráficos, dixitais, audicións, vídeos, mapas, etc.

O Departamento de Lingua e Literatura Galega participará, sempre que sexa posíbel e o permita a dispoñibilidade horaria do profesorado adscrito ao mesmo, no proceso de atención á diversidade a través das clases de reforzo para o alumnado con dificultades de aprendizaxe.

Así mesmo, favorecerá a implantación e funcionamento de todas as medidas que dentro da organización académica do centro se poidan levar a cabo para atender as necesidades do alumnado que presente retraso académico. As actividades desenvolvidas contarán coa correspondente avaliación continua das aprendizaxes.

12. PROGRAMACIÓN DA EDUCACIÓN EN VALORES A TRAVÉS DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS TRABALLADOS

A materia de Lingua galega e Literatura é unha disciplina privilexiada para o traballo dos elementos transversais. Prima as actividades de comprensión lectora, a expresión oral e escrita, de comunicación audiovisual, coas tecnoloxías da información e da comunicación como ferramentas imprescindibles para o proceso de ensino-aprendizaxe.

As actividades relacionadas coa sociolingüística e a literatura son favorecedoras do emprendemento e a educación cívica. A igualdade efectiva entre as persoas e a non discriminación por calquera circunstancia social ou persoal ten os seus mecanismos de aprendizaxe nas mesmas estratexias da análise sociolingüística. Ademais, as actividades propostas nos Apuntamentos favorecen a igualdade efectiva entre homes e mulleres.

O coñecemento e a análise da situación sociolingüística e das diferentes etapas da historia da lingua e da literatura promoven a aprendizaxe da prevención e da resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto aos dereitos humanos e a non discriminación por razón da orientación sexual ou da identidade de xénero.

A organización e o desenvolvemento curricular da materia de Lingua galega e Literatura procura a participación do alumnado en actividades que lle permitan afianzar aptitudes como a creatividade, a autonomía, a iniciativa, o traballo en equipo, a confianza nun mesmo e o sentido crítico. Referímonos a actividades como recitais, representacións teatrais, debates, concursos de contacontos, xornadas sobre aspectos culturais, clubs de lectura, revistas e publicacións, etc.
Estas mesmas actividades favorecen o desenvolvemento da convivencia, a tolerancia, a prudencia, o autocontrol, o diálogo e a empatía, que servirán para solucionar con éxito situacións de conflito no ámbito escolar, familiar e social en xeral, ao mesmo tempo que contribúen a exercitar destrezas e adquirir valores que tenden a previr e evitar os accidentes de tráfico e as súas secuelas.

13. ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PROXECTO LECTOR

1ª avaliación:
Lectura de poetas actuais, dunha selección de relatos da literatura actual e representación dunha obra de teatro galego actual.
2ª avaliación:
Selección de textos da literatura do 1º terzo do século XX: poesía, relato e novela e teatro.
3ª Avaliación:
BLANCO AMOR, A esmorga; selección de textos da literatura da posguerra: poesía, relato e novela e teatro.
Ofértanselle ademais ao alumnado unha lista aberta de lecturas optativas dos xéneros poético, narrativo e teatral, da literatura galega do século XX que poderá incrementarse a medida que se vaian editando novos títulos, sobre as que o alumnado pode realizar traballos opcionais que serán tidos en conta na avaliación do rendemento académico de cada alumno ou alumna.

Preténdese fomentar no alumnado a lectura de obras literarias elixidas de xeito que a súa localización temporal coincida co período histórico da literatura galega que se está a estudar en cada trimestre, o que ademais lle servirá ao alumando de base para o coñecemento e espallamento da nosa cultura literaria e asemade mellorar a súa comprensión lectora.
Articúlanse numerosas actividades no contexto da clase para o alumando poida desenvolver os contidos deste curso e nivel , en base á lectura, comentario e comprensión crítica de textos literarios.
Contémplase a posibilidade de realización por parte do alumnado de lecturas en voz alta, de recitados e a lecturas dramatizadas como estratexias para fomentar a aprendizaxe lectora. Contémplanse tamén a realización de actividades arredor de datas referenciais para a lectura como o Día das Letras Galegas, o Día do Libro etc., así como a realización de exposicións, a asistencia a representacións teatrais, a visita de escritores e escritoras autores dalgún dos libros de lectura propostos ao Centro, e, de ser posible, a visita á redacción dun xornal ou á sede dunha editora etc. Tratarán de aproveitarse os recursos da Biblioteca, de xeito que, por exemplo, a práctica totalidade das obras de lectura propostas, tanto obrigatorias como voluntarias, estean a disposición do alumnado nesa dependencia. Do mesmo xeito, potenciarase o uso da biblioteca como

centro de documentación a disposición do alumnado para preparar traballos, facer consultas, obter datos etc. relacionados coa materia de Lingua e Literatura Galegas de 2º Bacharelato. Así mesmo, incentivarase a participación do alumnado no club de lectura que organiza a Biblioteca do centro, e naquelas outras actividades que a mesma leva a cabo ao longo do curso (troco de libros, visitas de autores...)

14. ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PLAN TIC

Entre as accións propostas para o emprego dos TIC na materia de Lingua e Literatura Galega de 2º de Bacharelato sinálanse as seguintes:

*a exposición planificada, clara e ordenada, coa axuda das TIC, de informacións de actualidade que interesen ao alumnado tomadas dos medios de comunicación.

*a narración oral coa axuda dos medios audiovisuais e das TIC a partir dun guión preparado previamente, incluíndo descricións sinxelas, ideas e valoracións relativas aos feitos expostos.

*a participación activa en situacións propias do ámbito académico (achega de propostas e de información, intercambio de opinións, breve exposición de traballos coa axuda dos medios audiovisuais e das TIC, informes sobre as tarefas realizadas...);

*a composición de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais, como instrucións e normas, mensaxes de chat (charla) ou de correo electrónico, intervencións en foros e blogues etc.;

*o uso das TIC para elaborar textos escritos ben presentados e correctos, aproveitando as posibilidades dos procesadores de textos, correctores ortográficos etc.;

*a comprensión de textos do ámbito académico, atendendo especialmente aos de carácter instrutivo e expositivo (incluídos sitios web educativos e informacións de dicionarios, glosarios e enciclopedias en diversos soportes); etc.

*traballos de investigfación sobre a situación do galego nas redes sociais.

15. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

Os materias e recursos didácticos que se van empregar son apuntamentos e exercicios proporcionados polo profesor. Tamén se usarán materiais didácticos relacionados coas novas tecnoloxías: vídeos, fotografías, libros de consulta (dicionario, gramática histórica, atlas histórico,), mapas lingüísticos, láminas, etc.

Ademais deste material curricular o alumnado terá que facerse cos libros de lectura, tanto os obrigatorios coma os opcionais, propostos para cada avaliación.

16. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

O alumnado de 2º Bacharelato asistirá a conferencias, representacións teatrais, proxeccións cinematográficas, recitais poéticos,... organizados tanto polo Departamento como polas distintas entidades culturais públicas ou privadas de Cangas ou das cidades próximas.

17. PROCEDEMENTOS PARA AVALIAR A PROPIA PROGRAMACIÓN.

Para o seguimento da propia Programación Didáctica levaranse a cabo análises e valoracións, así como propostas de mellora en diferentes momentos do curso.

A principios do mesmo, a observación inicial do alumnado ofrecerá uns valiosos datos para modificar os aspectos da presente Programación Didáctica que se consideren oportunos, co obxecto de axustarse á realidade do alumnado co que se traballará. Nas reunións de Departamento realizarase periodicamente un seguimento do desenvolvemento da mesma. Para iso teranse en conta tanto a consecución dos obxectivos como o desenvolvemento das actividades.

Cada trimestre, despois de coñecer os resultados do alumnado e como estes se concretan nas cualificacións, será o momento de facer unha valoración do desenvolvemento da programación e planificar as accións educativas que se consideren oportunas, co obxectivo de atender de maneira especial os aspectos en que o alumnado presente maiores dificultades.

Outro momento fundamental para a avaliación da presente Programación Didáctica será o final do curso. Para esa avaliación terase en conta, en primeiro lugar, o grao de cumprimento da propia Programación. En segundo lugar, valoraranse os resultados globais do alumnado. Para que a avaliación sexa máis completa, terase en conta o grao de satisfacción do profesorado coa mesma. Deste proceso avaliativo extraeranse as propostas de modificación e mellora para a Programación Didáctica do vindeiro curso. Potenciaranse os aspectos que ofrezan mellores resultados e maior satisfacción, ao mesmo tempo que se atenderán especialmente aqueles en que o alumnado presente maiores carencias ou dificultades.

Todas as valoracións serán comunicadas ao Departamento de Lingua Galega e Literatura nas reunións ás que sexa convocado. Os acordos quedarán reflectidos nas actas de reunión do Departamento para que sexan tidos en conta para a programación do vindeiro curso.

17.1. Metodoloxía en caso de ensino a distancia

Desde o inicio de curso, en 1º de BACH promóvese a Aula Virtual do IES de Rodeira como espazo de referencia da materia. Nesta plataforma educativa o alumnado dispón dos contidos principais seguintes:

- Información permanente sobre a materia (criterios de avaliación, bloques de contidos, etc.)
- Anuncio de datas importantes (probas, entregas de traballos, exames, etc.)

- Recursos (apuntamentos, exercicios, material exposto nas aulas, enlaces web, referencias, e outro material de consulta ou descarga variado)
- Instrucións de traballos de aula (tarefas trimestrais, traballos de lectura, etc.) con posibilidade de entrega por esta vía.
- Información básica (criterios de corrección e avaliación, programación de contidos, datas das probas, etc.)
- Descarga de apuntamentos e esquemas, contacto co profesorado e o resto dos compañeiros/as de clase, etc.

Se se producise unha situación que requira aplicar unha metodoloxía de ensino a distancia, desde esta materia seguirase a que se indica a continuación:

- Seguimento das indicacións que o centro estableza de acordo co Plan de continxencia Covid.
- Programación do desenvolvemento de contidos para o tempo de duración estimado da docencia a distancia.
- Envío dun informe ao alumnado en que se detalle esta programación, relacionando contidos, temporalización, recursos necesarios, actividades, criterios de corrección e avaliación, etc.
- Realización de sesións a distancia. Establecerase un horario de acordo co centro para impartir a docencia a través de sesións telemáticas destinadas a explicar contidos teóricos, resolver dúbidas, propoñer tarefas, etc. Empregaranse os recursos dispoñibles que ofreza a propia Consellería (Webex Meetings, GSuite, etc.).
- Continuidade do emprego da Aula Virtual como canle de comunicación de referencia. Durante o período de suspensión das clases, desde esta plataforma proporanse periodicamente as tarefas previstas xunto co material teórico de apoio necesario e a referencia ás páxinas do libro de texto para consulta.
  - O profesorado prepara o material preciso, sóbeo ao apartado Actividades para o período de suspensión de clases e emprega o Foro de avisos da aula virtual para enviar de xeito masivo ao conxunto do alumnado un correo electrónico que anuncia a tarefa, prazos, etc., ademais de advertilo nas propias sesións periódicas a distancia.
  - O profesorado activa tamén un evento no calendario da propia aula virtual. No prazo de tempo sinalado na temporalización, o alumnado debe acceder á aula, descargar as instrucións, repasar os contidos teóricos, e realizar e entregar as actividades, ben sexa a través da aula virtual, ben sexa por medio do correo electrónico ou por exposición oral mediante videoconferencia.
  - Rematado cada prazo, póñense a disposición do alumnado as solucións de cada bloque de actividades no espazo Solucionario das actividades e comunícase ao alumnado a través do foro.
  - En caso de dúbidas, o alumnado contacta co profesorado empregando a mensaxería interna da propia aula virtual ou o correo electrónico, alén de empregar as sesións periódicas por videoconferencia.
- Tipos de actividades específicas para a situación a distancia:

- Actividades de repaso e reforzo: organizadas por bloques de contidos ou unidades, permiten desenvolver aqueles aspectos importantes do curso (gramática, comprensión e expresión escrita, comentario crítico e literario, etc.). Propóñense coa suficiente antelación ao alumnado para seren entregadas dentro dun prazo establecido. Inclúen as instrucións para a súa realización e a referencia concreta á unidade ou páxina do libro de texto onde poder atopar as nocións teóricas necesarias.
- Actividades de recuperación: traballan os aspectos imprescindibles da materia de xeito simplificado. Propóñense en función do número de trimestres suspensos, e poderán consistir, segundo o caso, en resumos, comentarios, cuestionarios, etc.
- Actividades voluntarias. Son actividades de diverso tipo (mellora da comprensión e expresión escrita, repaso de gramática, comentarios literarios e críticos, etc.) propostas para o perfeccionamento de contidos moi concretos da materia. Recomendado especialmente a alumnado aprobado con interese por incrementar a nota final.

17.2. Alumnado que non poida seguir unha ensinanza telemática

O IES de Rodeira, en aplicación do Plan de Ensino Online, elaborou un censo daquelas persoas que poidan ter algunha dificultade á hora de seguir una ensinanza telemática. Chegado o momento dun posible confinamento, para estes casos prevese a entrega de equipos portátiles con conexión a internet que permitan o seguimento das clases a distancia, o acceso á Aula virtual desde os fogares e o emprego doutras aplicacións que se poidan requirir desde as distintas materias. Se aínda así existise alumnado que non puidese seguir una ensinanza telemática, desde esta materia abrimos a posibilidade de conectar con el mediante outros procedementos que se poidan decidir no centro, ou poñer en práctica outros, como por exemplo:

- Mensaxería: creación dun caderno de actividades ao inicio do período de suspensión con recollida programada no centro ou con envío a domicilio (mensaxería). Seguimento e atención de dúbidas vía telefónica (a través de titoría ou directamente coas familias). Recollida de cadernos pasado o prazo fixado (sexa ao final do trimestre, quincena, etc., tamén mediante mensaxería).
- Telefonía móbil: envío periódico de PDF/imaxes con propostas a través de aplicacións (tipo Telegram ou similares) aos responsables do alumno/a. Contacto periódico (mesmo videochamadas) e recepción de tarefas a través da aplicación móbil.

17.3. Mecanismos para asegurar o seguimento continuo do curso por parte do alumnado

Para asegurar o seguimento continuo do curso atenderanse os mecanismos que o centro establece de acordo co seu propio regulamento e outros plans que poidan estar vixentes (plan de continxencia Covid, plan de absentismo, etc.). Ademais, desde a materia prevense os seguintes mecanismos:

- Docencia presencial. O centro establece un protocolo diario para comprobar a asistencia do alumnado á aula, con informe a titoría no caso de observar ausencias repetidas para a súa comunicación ás familias e tomar as medidas preceptivas. Desde a propia materia tamén se reserva unha porcentaxe da nota final (10 %) para estimular tanto a participación como a realización de tarefas na aula, o que permite dalgunha forma realizar e asegurar un seguimento continuo e obxectivo do curso por parte do alumnado. A petición de tarefas periodicamente e a realización de probas parciais permite ofrecer tamén unha valoración desta evolución do alumnado.
- Docencia a distancia. Alén dos mecanismos que estableza o centro, que serán de aplicación tamén nesta materia, para asegurar o seguimento continuo do curso por parte do alumnado empregaremos os métodos seguintes: comprobar a asistencia diaria e valorar o grao de participación do alumnado nas sesións a distancia; comprobar as entregas periódicas e o grao de corrección das tarefas requiridas; observar o rexistro de conexións que realiza o alumnado á aula virtual, comprobable a través da propia aplicación; propoñer test de autoavaliación e outras probas periódicas en datas pechadas e configuradas con seguridade (aceso restrinxido, limitado temporalmente, navegación controlada, etc.), etc.